

GRIGORE OLIMP IOAN

NOI
dela
BOMBARDAMENT

JURNAL DE RĂZBOI

EDITURA OFAR

BUCUREȘTI 1941

<u>De acelaş autor:</u>

Aviaţia, arma zilelor noastre.

Am fost un imbecil (roman).

În amintirea eroicelor fapte de arme ale Grupului Heinkel de bombardament în care am avut cinstea să fac parte în războiul împotriva bolşevismului.

În amintirea camarazilor de sbor căzuţi la datorie.

În cinstea echipajului meu cu care, pericolul şi bucuriile misiunilor la inamic m'au înfrăţit pentru totdeauna.

Gr. O. I.

22 IUNIE 1941, ORA 7.15 DIMINEAȚA

Ne-am întors!

Toate echipajele escadrilelor noastre au aterizat cu bine. Misiunea a fost executată după cum s'a ordonat: bombele Grupului „Heinkel" au lovit în plin.

A fost prima noastră misiune de război.

Aseară ne-a vizitat comandantul Flotilei. Toate echipajele erau în curtea postului de comandă, aliniate pe grupuri de câte patru. Ne-a strâns mâna la toți.

Dela el am aflat că din clipa aceea aeronautica română a trecut pe picior de război.

Deși simțim cu toții că trăim clipe grave, nimeni nu e emoționat.

Ceva mai târziu a venit să ne vadă însuși Ministrul Aerului.

In cuvinte de o impresionantă sobrietate ne-a arătat tot ce așteaptă Țara dela noi.

Fraza scurtă, ascuțită parcă, a galvanizat pe toți. Ghicesc la fiecare pumnul și dinții încleștați.

Numai de-ar izbucni odată...

Noaptea ne-o petrecem în jurul avioanelor.

Peste tot licăresc luminițe.

Echipele de servanți lucrează de zor. Strâng focoasele, înșurubează ampenajele și, în sfârșit, bombele sunt

agățate în pântecele imens și negrul al Heinkelurilor noastre de oțel.

Istoviți, cu broboane reci de sudoare prinse printre cutele frunților încruntate, pornim agale spre dormitor.

Cerul e limpede și plin de stele.

Ce ciudat lucru: nimeni nu mai râde!

Să fie oare ultima noastră noapte de pace?...

Pleoapele grele de nisipul nevăzut al oboselii ne-au trecut în haosul fără sfârșit al somnului.

Din adâncuri, odată cu hora imaginilor ce ne zburdă pe sub frunte, un vuet prelung a început să ne clatine.

Și vuetul crește, zbârnâie înfricoșetor și apoi se dizolvă treptat în cerneala opacă a gândurilor răvășite.

Cineva dintre noi s'a sculat și privește buimăcit pe geam:

— Sunt bombardierele nemțești care decolează...

Instinctiv m'am uitat la ceas: e 1 noaptea.

Am simțit o mână pe umăr.

E o mână de prieten care mă scoală.

Locotenentul de rezervă Dumitru Ion îmi șoptește la ureche:

— Scoală Grigoriță! A venit...

— Cum?... Cine?...

— Ordinul. Plecăm. La ora 3 și 10 decolarea...

In vâltoarea dezordonată a gândurilor, unul singur îmi crește uriaș în minte, îmi țiuie parcă în urechi, îmi copleșește toate sentimentele amestecate confuz, într'un biet suflet de om singur și mic:

Războiu... războiu... a început războiul...

Pe măsuța de sub geam am lăsat o scrisoare.

E pentru acasă.

Ce banale și fade au să mi se pară după întoarcere rândurile asvârlite tremurat acolo, pe dreptunghiul anonim și pașnic al hârtiei...

Am ieșit din cameră.

Afară, locotenentul Dumitru îmi dă un sfat practic:

— Să-ți lași lucrurile răvășite și papucii aruncați sub pat, ca și cum ai reveni peste câteva minute... Știi, așa cobești a bine, îmi completă el zâmbind și apucându-mă de umeri.

Noaptea îmi pare acum foarte întunecoasă.

Nu știu dece mi-e frig.

In sala de informații, comandorul nostru ne dă ultimele indicații:

— Fiți atenți, băeți! Bombardăm Chișinăul. Primele trei patrule: obiectiv aerodromul Nord-Chișinău. Celelalte, terenul dela Sud. S'a înțeles?

Și nu uitați un lucru. Țineți cât mai strâns formația. Toți cu ochii la mine. Sunt în avionul-cap.

Și în chip de rămas bun, Comandorul Paul Landman ne dădu ultimul ordin:

— Toată lumea la avioane. Și cu Dumnezeu înainte, băieți...

Afară era tot întuneric.

In ușa postului de comandă, doctorul Grupului împărțea la toți pansamente individuale, și dădea explicații cum să le întrebuințăm...

Pe al meu l-am vârât în buzunar. Cu ocazia asta, am constatat că sunt îmbrăcat cu haina cea groasă de piele.

Hm! Ce ciudat. Tot mi-e frig...

Sunt pe avionul Nr. 23.

Fac echipaj cu doi sublocotenenți tineri și cuminți: Sublocotenentul Todea Ion și Sublocotenentul Roventa Octavian, un sergent telegrafist și un mitralior de bord.

Toate preparativele de sbor sunt făcute. Cele două motoare ale aparatului nostru „He 111" huruesc liniștit,

gata să spintece geana palidă de lumină ce mijește timid de sub muchea neagră a orizontului.

M'am suit în tureia telegrafistului și mi-am prins hamurile parașutei peste piept.

Ating în treacăt mitraliera. E rece.

E prima oară când zbor pe „Heinkel" în locul ăsta. Fiind pilotul de legătură al Grupului, am cerut să merg și eu în prima misiune de război, și Comandorul mi-a dat voe să sbor... dar ca ofițer fotograf. La picioarele mele atârnă greoi, mare cât un borcan de vișinată, aparatul care trebue să aducă fixat pe peliculă efectul bombardamentului nostru.

In avioanele ce zbârnâie prelung și metalic pe teren, încercându-și pentru o ultimă dată motoarele, mai sunt doi camarazi voluntari cari vor merge în misiune... ca amatori fotografi. Sublocotenentul de rezervă Tulea Sorin și Locotenentul Luca Marcel.

Insfârșit, clipa decolării s'a apropiat. Avionul nostru începe să ruleze greoi, în intuneric, ca să se așeze pe pista de plecare

La lumina galbenă a farurilor, siluetele celorlalte avioane cari se mișcă huruind pe teren, par niște monștri cu ochi sticloși, desprinși din cine știe ce Apocalips mecanic.

Deodată un semnal luminos s'a agitat în fața noastră și „Heinkel"-ul Nr. 23 s'a pus în mișcare. Cu motoarele în plin, într'un bubuit cadențat și prelung aparatul se avântă cu cele 13 tone ale sale în pata neagră de întuneric care ne înconjoară.

Terenul fuge sub noi și avionul începe să-și salte roțile cu greu, ca să se izbească din nou de pământ peste câteva frânturi de clipă într'o bufnitură surdă și amenințătoare.

Câteva salturi încă, câteva izbituri puternice de solul

SUS:
Sburăm spre inamic. Cap la compas 48 grade; altimetrul 850...

STÂNGA:
„Natură moartă" destinată obiectivelor bolșevice.

ce dispare în noapte și avionul sboară însfârșit ușurat de aderența pământului.

Farurile de poziție ale celorlalte aparate pe cari le mai zăream încă în timp ce rulam pe teren, au dispărut. Sburăm în întuneric către pragul de lumină imaterială ce se deslușește, palid, undeva într'un colț de zare.

Deabia acum îmi dau seama că suntem singuri pe cer.

Privesc atent în toate părțile. Cu toate încercările mele de a descoperi celelalte avioane ale formației, nu pot să văd nimic. Din cele optsprezece Heinkel-uri ale Grupului nostru care trebue să fie în sbor spre Prut la ora asta, nici unul nu se zărește.

Privesc mereu desnădăjduit în întunecimea cerului.

Nimic !

Motoarele își îngână regulat simfonia lor gravă, iar noi sburăm singuri spre Răsărit. Uitându-mă mereu la cer, mă gândesc fără să vreau la prietenul meu, Sublocotenentul de rezervă Radu Boldur, care s'a oferit să întovărășească pe Comandorul Nagaevski Gheorghe și pe locotenentul Dumitru Ion în avionul precursor. Aparatul lor, care are cinstea să fie primul avion românesc ce înfruntă spațiul aerian sovietic, are ordin să sboare cu mult înaintea formației, să descopere obiectivele și să le comunice bombardierelor noastre care vin să le distrugă.

Mă gândesc la ei, la acest echipaj de elită care a cerut să i se facă favoarea de a trece primul granița, de a concretiza prin sborul lui îndrăzneț starea de război dintre mica, dar îndârjita noastră Românie, și colosul roșu al U. R. S. S.

Parcă îl aud aseară pe Boldur:

— „Merg eu, domnule Comandor. Am o răfuială veche cu rușii. De un an aștept să vie clipa asta..."

Și Boldur are dreptate. E bucovinean. Tot ce a avut i-a rămas dincolo, cotropit de pacostea bolșevică.

Minutele trec greu.

Peste tot aceiași singurătate.

Cobor din turelă și mă strecor printre bombe, la postul de comandă din botul avionului.

Rovența se căznește să descifreze harta ce o are pe genunchi. El e șeful de bord. Il apuc de mânecă :

— Ce facem ?

Cu un singur gest, fără cuvinte, îmi arată busola și direcția avionului. Am înțeles: mereu spre Est.

Dar neliniștea din mine nu-mi dă răgaz. Mă apropii de el și îi răcnesc la ureche :

— Singuri la ruși ?

Rovența zâmbește și dă din cap. Sunt exact de aceiași părere cu el.

Și continuăm să sburăm spre Răsărit.

M'am întors în turelă și încep din nou să scormonesc cerul cu privirea. In fața noastră, printre bălți, șerpuește parcă o vână de oțel. E Prutul !

Incă o clipă și am trecut la inamic.

Iată-ne, în sfârșit, în Basarabia.

Dar nu sburăm mult spre Est. Pe cerul ostil, care a început să se lumineze cu un văl de ceață, apar patru puncte negre.

Le văd cum cresc, le privesc înfricoșat și aștept să mă lămuresc ce fel de avioane sunt.

Echipajul tot a amuțit.

Toți privesc înghețați la aparatele ce se profilează în semi-obscuritatea dimineții, din ce în ce mai bine.

O exclamație îmi răsună deodată în cască, retezându-mi scurt orice îndoială :

— Sunt ruși, sunt ruși, uitați-vă la ei !...

Intr'adevăr, sus pe cer, în fața noastră avioanele bolșevice se distingeau de minune. Scurte, groase, cu botul umflat și aripi drepte, păreau niște bondari groasnici, gata să împungă și să distrugă.

Todea, din faţă dela manşă, şi el cu ochii la vânătorii inamici, a redus binişor gazele, şi avionul nostru a început să se înfunde încet spre pământ.

Sus, deasupra noastră, aviatorii ruşi îşi văd tihnit de drum.

Dar nu sunt singuri. Mai sus de ei o altă patrulă de patru aparate se desprinde din purpura cerului. Parcă merg toţi pe acelaş drum. Patrulează în sectorul Prutului.

Avionul nostru coborând mereu, a ajuns la trei sute de metri de pământ. Jos, o ceaţă deasă îneacă văile prin care sunt risipite nişte sate adormite.

Privesc mereu la vânătorii ruşi. Îşi urmează nestingheriţi calea.

Dacă aş putea, mi-aş opri şi bătăile inimii, ca să nu mă audă că sunt şi eu aici pe cer, numai la o palmă sub ei.

Le văd acum foarte bine forma, chiar şi steaua de sub plan. Sunt aparate aşa de scurte şi de groase cum n'am mai văzut niciodată.

Acum parcă m'am resemnat.

Ba chiar m'a cuprins un fel de enervare. Ce mai aşteaptă ? Şi strâng înfrigurat de mitralieră.

Dar nu !... Nici gând n'au să se lupte. Îi văd pe toţi cum se înclină elegant pe-o aripă şi făcând un viraj larg, pornesc spre Sud.

Abia acum m'am lămurit. Nu ne-au văzut.

O căldură ciudată îmi năvăleşte în obraji.

Avioanele sovietice au dispărut, departe, după un nor cenuşiu.

Iar noi ne continuăm calea. Avem doar ceva treabă acolo, la ei.

Mai sburăm aşa câteva minute. A început să se vadă bine.

Mă uit la ceas : 4 şi jumătate.

Privind acum dealurile de sub noi, am impresia că sburăm cu o viteză de nălucă. Suntem foarte jos.

Timpul trece greu. Toţi suntem încleştaţi pe mitraliere. Contactul lor parcă ne dă mai multă siguranţă.

Deodată, în stânga noastră, departe, văd licărind nişte flacări roşii lungi şi ascuţite. Deasupra noastră şi în dreapta apar nişte noruleţi albi şi rotunzi de fum. Este artileria anti-aeriană care trage asupra noastră.

Ne păstrăm cu toţii calmul şi avionul nostru începe să sboare şerpuit. Tunurile de jos continuă să tragă.

Insfârşit, ne dăm seama de ce e jos. E o baterie anti-aeriană care păzeşte o gară dela marginea unui târg fără însemnătate.

Imprudenţa de a fi tras în noi, trebue aspru pedepsită.

Un viraj larg pe stânga şi mergem să vedem ce putem face pentru ea. Tunurile trag chiar din dosul gării, de pe un maidan.

Rovenţa le lasă în cap o dără de 16 bombe cari explodează cât se poate de frumos.

Conştient de menirea ce o am la bord, m'am precipitat în fundul fuzelajului, şi stând în genunchi lângă mitraliera din burta avionului, declanşez mereu aparatul care priveşte prin ochiul lui de sticlă la prăpădul de jos.

Nu ştiu dece, dar căderea bombelor pe pământul rusesc mi-a pricinuit o plăcere deosebită. Parcă sunt alt om acum.

Care va să zică, aşa este războiul...

Mai facem un viraj, ca să vedem de mai mişcă ceva pe jos şi ne îndreptăm din nou spre Chişinău. De data asta ne e foarte uşor să ne continuăm drumul, căci ne vom ţine după calea ferată.

Sburăm iarăşi liniştiţi la 300 metri înălţime.

Rovenţa, tot migălind mereu harta, ne spune că bate-

ria peste care ne-au căzut bombele se găsea lângă gara Călăraşi.

Dar nici acum nu avem parte să mergem prea multă vreme în tihnă, La orizont apar din nou patru puncte negre. De data asta ne-au văzut, căci vin direct spre noi.

Un viraj scurt în loc, şi o pornim spre casă. N'avem voe să ne expunem aparatul şi nici echipajul. Ordinul a fost doar destul de categoric la plecare...

Cu motoarele aproape în plin, cu avionul picat ca să capete viteză, sburăm ca vântul peste crestele dealurilor, şuerând prelung din eşapamente.

Vânătorii ruşi ne-au mai urmărit puţin şi apoi s'au resfirat pe cer. Am priceput curând dece. In faţa noastră apăruse iarăşi Prutul.

Ne îndreptăm direct spre el şi îl trecem în goana mare.

Jos nu se vede nici o mişcare.

Insfârşit, sburăm deasupra dealurilor verzi ale Moldovei.

Respirăm uşuraţi.

O escadrilă românească de P. Z. L.-uri de vânătoare ne-a eşit peste câteva clipe în cale. S'a învârtit în jurul nostru, şi după ce am lansat o rachetă de recunoaştere, ne-au lăsat în pace.

M'am întors din nou în botul avionului. Aici, o sticlă de coniac, ieşită ca prin farmec din nu ştiu ce ungher ascuns al carlingii, a început să circule din gură în gură, ca să sărbătorim întoarcerea în România.

Mai sburăm puţin şi ajungem deasupra oraşului Focşani.

Trecem peste un pod, începem să ne ţinem de calea ferată şi ne îndreptăm cuminţi spre casă.

Jos, totul nu e decât linişte şi pace. Numai noi ne

întoarcem mulţumiţi dela război, păstrând în ochi imaginea exploziilor pe care le-am semănat la ruşi.

Aterisăm normal.

Pe teren, un I. A. R. de recunoaştere stă ciuruit într'o rână. A aterisat de câteva minute. Intreg echipajul a fost rănit. Avionul e tot împroşcat cu sânge.

„Heinkel"-urile noastre sosesc pe rând. S'au întors toate.

Pe câmp e hărmălaie mare. Echipajele stau strânse grupuri-grupuri. Pretutindeni se discută, se explică, se vociferează.

Dar toţi sunt teferi.

Un telegrafist şi un trăgător aerian — Bucur Gheorghe şi Ciumeti Ion — au doborât un avion de vânătoare inamic lângă Chişinău. E prima victorie aeriană a unităţii noastre.

Mergem cu toţii la postul de comandă şi dăm raportul de cele ce-am făcut.

Apoi, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat, ne-am dus să ne luăm ceaiul.

După masă ne-au sosit ştiri.

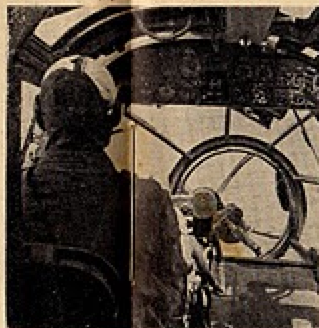
Nu toate Grupurile din Flotila noastră au avut acelaş noroc ca noi.

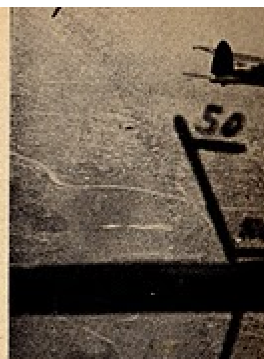
Aflăm astfel cu inima strânsă că primul căzut dintre ai noştri dela bombardament pe câmpul de onoare este Sublocotenentul de rezervă Florin Teodorescu şi cu echipajul lui.

Bietul Tataraş — cum îi spuneam noi — era atât de bun şi ne era la toţi atât de drag, că multă vreme nu ne putem împăca cu gândul că n'o să-l mai vedem niciodată.

Se pare că s'a prăbuşit fiind atins de un proectil de A.C.A. care l-a lovit în plin, deasupra Bolgradului.

Ceilalţi băeţi ai noştri îşi povestesc amănunţit isprăvile. Au aruncat în aer gara şi aerodromurile dela Chişinău, au distrus un tren militar sub presiune, ba,

STÂNGA:

Cu ochii la tabloul de bord, urmărim hora obsedantă a indicatoarelor.

DREAPTA

Vânătorul a degajat vertiginos, pe stânga noastră.

Suntem pe drumul bun. La manşe Livovski zâmbeşte camuflat.

ceva mai mult, rămânându-le bombe la bord, au tras o raită şi până la Tiraspol, dincolo de Nistru, unde au prefăcut în ţăndări un bivuac de infanterie.

Din toată formaţia noastră, un singur avion a fost lovit mai serios. Este avionul numărul 25, al Locotenentului Stroici, care are elicea găurită şi trenul de aterisaj atins.

Seara, la masă, aflăm că cei dela „Los" şi „Savoia", au doborât fiecare câte două aparate sovietice, şi că o patrulă românească de vânătoare a fost atacată de 30 de ruşi, din care a doborît patru, punându-i pe ceilalţi pe fugă.

Inainte de culcare, primim ordinul: „Mâine, în zori, se va bombarda „undeva" în Sudul Basarabiei, unde inamicul este foarte bine întărit".

Vom fi escortaţi de „Heinkel"-urile româneşti de vânătoare şi de indigenul nostru I. A. R.-80 care va primi astfel, şi el, botezul focului.

La ora 10 jumătate toate echipajele dormeau.

Din nou ne-am întors toți.

Am decolat la ora 3 și un sfert dimineața și la 5 eram înapoiați.

De data asta am fost trecut în echipajul de pe avionul Nr. 21.

Noii mei camarazi de sbor, Locotenentul Nicolau Mircea și Locotenentul Păduraru, vorbesc cu mare economie. Tăcuți, calmi, îi vezi că sunt stăpâni nu numai pe șurubăria fără sfârșit a avionului, dar și pe nervii lor de oțel și mai ales pe moralul echipajului.

Decolăm ușor, fără nici o încordare. Stăm cu ochii ațintiți la aparate și mai ales la luminile verzi și roșii ale celorlalte avioane din formație.

Eu am părăsit locul din turelă și m'am așezat în carlinga din botul avionului, în spatele pilotului și al șefului de bord.

De aici urmăresc foarte bine jocul luminilor ce pâlpâie în întuneric. Sunt camarazii noștri de formație.

Și sburăm lin, în frigul dimineții pe care o simțim că stă gata să lasă prin crăpătura roză de lângă orizont.

De jos, vânătoarea noastră care stă la pândă, ne-a ajuns în câteva secunde și acum sburdă undeva pe sus în urma noastră, în îngânatul cețos al zorilor.

Sburăm mereu. La bord nimeni nu vorbește. Fiecare e absorbit de treaba lui.

Discret, îmi furișez privirile spre chipul pilotului. Tot calm. Cu pumnii strânși pe mânerele încovoiate ale manșei, cu privirea senină implântată undeva în întunerie înaintea avionului, el pilotează.

Nici un mușchi nu-i tresaltă pe figură, nici o cută nu-i trădează vre-un sbucium interior.

E pilotul. Atât știe.

Insfârșit, în lumina care destramă cu încetul întunericul, se vede Prutul.

La bord nici o mișcare.

Toți l-am văzut. Toți știm că dincolo de apa asta vânătă și sclipitoare, moartea ne poate pândi vicleană de după fiecare nor.

Privesc încă odată chipul pilotului, al șefului de bord, și îmi dau seama că nici unuia dela bord nu-i e frică.

Sub noi, pe stânga, e orașul Cahul.

Are un aspect ciudat de țintar uriaș. Cu străzile lui toate paralele, îmi pare că e opera unui profesor nebun de geometrie care a început să clădească orașe perpendiculare într'o lume fantastică și ireală.

Minutele trec greu. Un simplu avertisment în cască. și am aflat că ne apropiem de primul obiectiv ;

— „Atențiune, ne apropiem de Taraclia"...

Am trecut din nou în pântecele întunecat al avionului și încep să fotografiez de zor. Exploziile în pământul umed de jos sunt negre și abia le văd. Totuș, declanșez mereu, ca un robot căruia i s'a rupt mecanismul de oprire.

Și obiectivele se succed mereu.

Bombardăm terenul de aviație dela Bulgărica, cel de lângă Bolgrad și aerodromul dela Cuza-Vodă. Insfârșit, Florin a fost răzbunat.

Dar nu apucasem să declanșez ultima fotografie, că o smucitură scurtă m'a răsturnat pe spate. Avionul nostru, înclinat serios pe stânga, a intrat într'un picaj abrupt.

Era și timpul.

Deasupra, în stânga și în dreapta noastră, nourașii de explozii s'au strâns din ce în ce mai mult.

Intreg avionul vibrează, și îl simt cum caută

Sburăm peste un oraș adormit și ne îndreptăm spre pragul de lumină care mijește în geana orizontului.

să se smulgă din cerul ăsta plin de rânjetul exploziilor care ne-au încolțit atât de tare.

Incă două-trei viraje smucite, un nou picaj prelungit, și văd cum exploziile au rămas mult în urmă.

Am scăpat.

Privesc prin ferăstruica laterală a fuselajului și văd cum formația noastră s'a împrăștiat. Ici și colo, mai văd răsărind câte-o explozie, agățându-și pe cer, pentru câteva clipe, norul ei de vată.

Nu știu dece, dar aici, în fundul lipsit de lumină al fuselajului, am impresia că sunt într'un submarin aerian. Văd loviturile, simt manevra aparatului, și totuși eu nu particip cu nimic la întreaga luptă. Sunt un pachet de nervi care se lasă târît în fusul ăsta de oțel prin imensitatea spațiului pe care-l străpung fără ca măcar să pot privi înainte.

Ce ciudată senzație, mai ales când ești și tu pilot!

Imi închipui că trebue să te simți la fel când ești închis într'o cală de vapor în timpul unei bătălii navale.

Ce lungi îmi par acum minutele. Mai lungi ca niciodată. Aș vrea să trec din nou lângă pilot, dar telegrafistul îmi arată ceva cu degetul pe cer.

Sunt doi ruși. Două avioane de vânătoare bolșevice. Acum am început să le cunosc. Sunt două „Rata".

Intr'o frântură de secundă au ajuns lângă noi.

Ne atacă!

Le văd foarte bine flăcăruțele celor patru mitraliere din bot cu cari trag în noi.

Și eu n'am nici o armă la'ndemână. Ah! Dece n'am rămas în turela telegrafistului. Puteam acum să trag și eu...

S'au apropiat. Cartușele lor luminoase joacă împrăștiate de viteză în jurul avionului nostru ca o ploaie de bomboane roșii.

Nu ne-au nimerit.

Primul a degajat picând vertiginos sub noi. A trecut atât de aproape, încât cred că am văzut și casca neagră a pilotului de sub care rânjea hidos a moarte.

Ne atacă al doilea. Tot pe acolo. Adică din stânga și de sub plan. Mișeii își cunosc bine meseria. Știu pe unde să lovească.

Dar nici ăsta nu ne-a atins. A degajat și el dintr'odată lateral, dar n'a mai trecut atât de aproape ca primul.

Am râms înmărmurit cu nasul turtit de geam și privesc cum trag în noi rușii. Nu simt nici o frică. Nu știu dece, dar am impresia că nu sunt la scena asta decât un simplu spectator.

Ce ciudat e focul mitralierelor văzut în față. Are o flăcăruță roșie care parcă te înțeapă în ochi.

In stânga mea, în semi-obscuritatea fuselajului, telegrafistul se svârcolește nervos, căutând să-și manevreze

turela. N'a tras încă nici un foc. Dealtfel, ar fi tras zadarnic.

Fără să văd, simt cu o precizie ne mai întâlnită că nu suntem singuri pe cer. Primul avion care ne-a atacat, sunt sigur, ne pândește de undeva de sus și așteaptă să se năpustească din nou trăgând cu sete în noi.

Nu-l văd, dar simt privirea veninoasă a bolșevicului sfredelindu-mă în ceafă.

Dar o idee năstrușnică îmi năvăli în minte. Să caut să-l fotografiez când ne atacă. Ar fi o poză rară.

Ridic aparatul dela picioare și caut să-i lipesc obiectivul de geam. Imposibil, vibrațiile avionului care aleargă nebunește sunt prea mari. Abia îl mai pot ține în mână.

Deodată, o răpăială metalică îmi desmiardă sufletul. E telegrafistul care trage.

Afară, aproape de tot, vânătorul rus ne ochește și el din fugă. Câteva gloanțe răsună dogit. Ne-a atins, probabil, în ampenaj.

Acum e atât de aprape, încât cred că intră 'n noi. A înebunit rusul ăsta !...

Dar nu mai are timp să degajeze. Telegrafistul nostru i-a trântit trei rafale scurte 'n plin.

— Tatatata... tatatata... tata...

Il văd cum se răstoarnă dezordonat pe stânga. Nu e o figură acrobatică de sbor. E lovit.

Fumul negru, fumul prevestitor de moarte a început să-l învălue.

Il mai urmăresc o frântură de secundă. Sub noi avionul rusesc se prăbușește dezordonat. O dungă neagră de fum îi subliniază pe cer ultimul drum.

Pe telegrafist îl chiamă sergentul Mehedințu Florea.

Suntem deasupra lacului Ialpug.

Abia acum îmi dau seama că am uitat să declanșez aparatul. Dar nu-i nimic.

Mă duc și strâng mâna telegrafistului care schimbă încărcătorul mitralierei. Imi spune ceva, dar nu pot să-l înțeleg.

In față, la postul de comandă, totul neschimbat. Locotenentul Nicolau mănâncă ciocolată.

— Știi că am doborît un rus !... îi strig cât pot de tare la ureche.

— N'am putut să urmăresc prea bine lupta. De aicea nu se prea vede ce se'ntâmplă 'n spate...

Mai avem puțin de sburat. In fund. pe stânga, se zăresc Galații.

Dinspre cerul românesc trei avioane lungi și negre se profilează pe albastrul estompat al dimineții. Nu știm precis ce e cu ele. Dar tunurile cari trag de zor în sus de pe malul nostru ne lămuresc imediat.

Ne-au întors bolșevicii vizita. Sunt trei bombardiere de-ale lor.

Noi nu ne prea sinchisim de această întâlnire lipsită de simpatie, și ne vedem conștiincios de drum.

In curând suntem acasă și aterisăm cu bine.

. . . .

Abia jos, am aflat că alte trei „Rata" au hărțuit fără încetare avioanele din coada formației noastre, până aproape de teren.

Avionul Nr. 1, pe care sbura astăzi locotenentul Stroici, a venit iar găurit. Rezervorul de benzină din stânga, curgea rău de tot.

La ceai, ne schimbarăm impresiile.

— Ei, cum a fost ? Ți-a plăcut ?

— Strașnic ! Ca la cinematograf...

După masă am stat pe teren revizuind aparatele.

Am asistat la o întoarcere din misiune a avioanelor de bombardament germane cari își au baza pe acelaș teren cu noi.

Au și ei echipaje descomplectate.
Spre seară am stat de vorbă cu un băețaș de vreo 18 ani care tocmai aterisase de câteva minute. Venea de deasupra Cernăuțiului, fără un motor și ciuruit serios de tot, radiotelegrafistul îi era rănit și chiar el fusese atins ușor la bărbie. N'am înțeles mare lucru din ce mi-a explicat, dar mi-am dat seama că aviația roșie nu e un adversar de neglijat. Din contră !...

Cu pumnii încleștați pe manșe, cu ochii la cadrane, pilotul conduce, calm, avionul spre obiectiv.

„Heinkel"-ul nostru e gata! Și el, și noi, așteptăm ordinul de decolare...

A doua zi se anunțase că avem liber.
Am sburat o oră cu „Fleet"-ul — avionul ce mi se dăduse în ajun în primire — ca să nu uit că sunt pilotul de legătură al Grupului.
După masă, am mers cu o mașină până la Buzău, unde am făcut cu toții o baie bună.
Aici am întâlnit alți camarazi din Flotilă și am aflat o serie întreagă de lucruri noui : cum a căzut bietul Tataraș, cum a fost doborît sublocotenentul Baltag Nicolae — un alt camarad din promoția mea — și cum a scăpat ca prin minune locotenentul Culuri Nicolae.
Deasemeni am aflat o veste care ne-a mers la inimă : avioanele „Los" au avut de dimineață o misiune la

Ismail şi au bombardat cu un efect teribil avioanele ruseşti de vânătoare cari tocmai se pregăteau de decolare.

Le-au făcut praf pe toate.

Tot aici am auzit că un I. A. R. de recunoaştere, fiind lovit grav la Cetatea Albă s'a năpustit într'un rezervor mare de benzină de lângă aerodrom, sărind cu el în aer.

Se pare că un alt I. A. R. de-al nostru, a scufundat un submarin sovietic lângă Vâlcov, fugit probabil dela baza navală din Sevastopol unde nemţii au făcut un adevărat prăpăd, şi că a fost doborît, scurt timp după aceia, de trei vânători bolşevici pe lângă Tulcea. Avionul s'a prăbuşit în Dunăre, şi din tot echipajul s'a salvat singur mitraliorul, care a putut să înoate până la o şalupă românească.

Dar vorbăria din colţul străzii ne-a fost întreruptă de un fapt cu totul deosebit.

Trei avioane de vânătoare sovietice s'au năpustit asupra oraşului trăgând cu mitralierele. Dar nu s'au mulţumit numai cu atât. Au găsit cu cale să se reîntoarcă şi să mitralieze şi lumea strânsă la o înmormântare.

A urmat tradiţionala alarmă, panică şi înghesuială, în timp ce avioanele sovietice s'au făcut — bineînţeles — nevăzute.

Înapoiaţi în grabă la teren, aflăm noui şi interesante amănunte.

Cei trei ruşi au crezut elegant şi cinstit din partea lor să-şi vopsească pe avioane semnele noastre româneşti. Astfel camuflaţi, au putut ajunge nestingheriţi până la noi. Ba ceva mai mult, au tras şi într'un „Heinkel" nemţesc ce venea la aterisare.

Noroc că până seara s'au lămurit lucrurile şi doi din cei trei „luptători" aerieni sovietici au fost doborîţi la înapoiere.

Seara ne-am culcat târziu. Atâtea întâmplări petrecute în timpul zilei se cereau să fie amplu comentate.

A doua zi am fost sculaţi din somn într'un chip destul de neplăcut : ne-au bombardat ruşii.

Cum însă tradiţia roşie cere probabil ca bombele lor să nu-şi nimerească ţinta, bolşevicii au respectat şi de data aceasta consemnul, făcând ravagii... într'un lan verde de ovăz din preajma aerodromului.

După ceai, am fost chemaţi în sala de informaţii a Grupului, unde ni s'a comunicat ce avem de bombardat.

Iarăşi suntem gata de plecare. Fiecare, preocupat, şi-a măsurat cu înfrigurare distanţa ce o are de parcurs, şi-a notat toate schimbările de cap la compas din cuprinsul traectului, a făcut calculul timpului dintre repere şi şi-a rememorat cifrele elementelor ce trebuesc puse la vizor, înainte de bombardare.

Personalul tehnic de pe teren face ultimele verificări în jurul avioanelor. Toţi sunt calmi. Luptând cu viforul de trombă al elicelor ordinele se încrucişează scurt :

— Schimbaţi mitraliera din turelă de pe Nr. 21...

— Puneţi contactul la toate bombele de 50...

Vocea liniştită a comandorului Landman stăpâneşte dintr'odată tumultul din sala de informaţii, în care fiecare echipaj, cap de patrulă sau comandant de escadrilă îşi struneşte coechipierii, dându-le sfaturi, indicaţii şi formule straşnice ca să iasă din ori şi ce „încurcătură".

„Toată lumea trece în avioane ! Peste 8 minute decolarea. Fiecare echipaj să-şi ţie bine locul în formaţie, şi capii de patrulă să nu mă piardă din ochi. Sunt în avionul cap".

Ne-am sculat cu toţii în picioare. Domolind din nou

pentru o clipă sgomotul, comandorul Landman adaogă zâmbind :

— Ei, să văd, astăzi ce scofală-mi faceți...

Ne îmbulzim spre ușe și în câteva clipe suntem în carlingă. Avem toți căștile în cap și hamurile parașutelor prinse strâns peste combinezoane.

Maneta de intercomunicație întoarsă, și vocea mitraliorului din fundul avionului îmi ajunge ascuțită în ureche. In ciuda motoarelor care se înfierbântă mugind pe loc, gata să țâșnească peste nemărginirea orizontului.

Deodată, undeva pe câmp, un fanion roșu a dat semnalul de plecare. Avionul-cap, avionul comandorului, hurue răgușit și se năpustește înainte în sgomotul motoarelor.

Intr'o clipă îl urmăm cu toții.

Pământul fuge vijelios sub noi. Câteva salturi și ne-am deslipit de teren cu toată încărcătura de bombe și carburanți pe care avionul a înghițit-o în măruntaele lui de oțel.

Sburăm în formație către Nord. Soarele ne poleiește la toți aripele, mângâindu-ne parcă cu sărutul lui de aur.

Pentru o ultimă oară ne aruncăm ochii spre terenul de unde am plecat, înecat în verdeață și în ceața vânătă a dimineții.

...Și ne-am făcut cu toții cruce.

Privesc busola și apoi ceasul : e 7 fără 20.

La locul fixat dinainte, vânătoarea noastră ne-a eșit în cale pe cer. Săgețile astea mici și sclipitoare, în care licăresc privirile calde ale unor prieteni, ne fac să nu ne mai simțim singuri în văzduh.

Știindu-ne potejați de acești frați de arme ai cerului schimbăm direcția de sbor, și dintr'un viraj larg

spre dreapta ne îndreptăm spre inamic cu soarele în față.

Curând, o vână grea de argint șerpuește în negura dela picioarele noastre.

Pipăindu-mi microfonul minuscul fixat sub bărbie în căptușeala căștii de piele, îmi anunț echipajul :

— Atențiune băeți, am trecut Prutul !

Nu știu dece, dar minutele au început să se scurgă din ce în ce mai greu. Cu cât intrăm mai adânc în liniile roșiilor, nodul din gât mi se face tot mai mare.

Să-mi fie oare frică ?... Imposibil, caut să mă conving singur și ca să înlătur orice nedumerire, încep să vorbesc cu echipajul.

— Voi ce faceți mă pe acolo ? N'ați dibăcit încă nici-un rusneac ?... Slab, slab de tot...

Deșteptați parcă dintr'o beție letargică, încep toți să vorbească pe nerăsuflate. Trăgătorul, care stă pe burtă în coada avionului, și ține, tot timpul, mitraliera îndreptată spre pământ, spune indignat :

— Tii, da' prost au mai prășit ăștia porumbul. Ia te uită, e plin de bălării. Se cunoaște că e bolșevici...

Dar un viraj ușor spre stânga al întregei formații ne oprește brusc tot debitul vocal.

Privesc atent spre dreapta. Jos, pe teren, de sub o muche de deal, un șirag întreg de flăcări ascuțite licăresc rapid, în răstimpuri regulate.

— Trag în noi !

Sus, deasupra noastră, globușoare albe de fum ne arată că rușii n'au țintit bine, nici acum.

Mărim viteza și menținem cu îndârjire formația, deși suntem la o înălțime critică.

Secundele trec acum atât de greu, încât înțeleg dece spun aviatorii câte odată că „le-a stat ceasul".

Insfârșit, a sosit și clipa supremă de încordare. In

botul nostru se zărește sclipind, neagră și lungă, o gară mare. Toți ne-am trezit strigând în acelaș timp : *Obiectivul !*

Am trecut peste gară strânși ca la defilare.

Trage A.C.A.-ul roșu în noi și nimerește mai lesne la grămadă ? Se poate !... Dar trebuie să nimicim obiectivul. E doar cel mai însemnat nod de comunicație al inamicului, unicul punct de unde îi pot veni întărituri sau pe unde va putea să fugă.

Motoarele, parcă și ele au înțeles cât de grele sunt clipele prin care trecem, și trag vârtos răsucind sfredelul nevăzut al elicei, într'o huruială de furtună răzbunătoare.

Suntem la obiectiv ! Atâta știm.

Bombele au început dintr'odată să cadă greu spre pământ.

Un fum gros și negru, sclipiri fulgerătoare de foc și un nor mare de rămășițe împroșcate în înaltul cerului ne arată că am nimerit în plin. Gara, un pod, depozitele, macazurile, magaziile, șinele și două trenuri cu soldați sunt prefăcute în țărână.

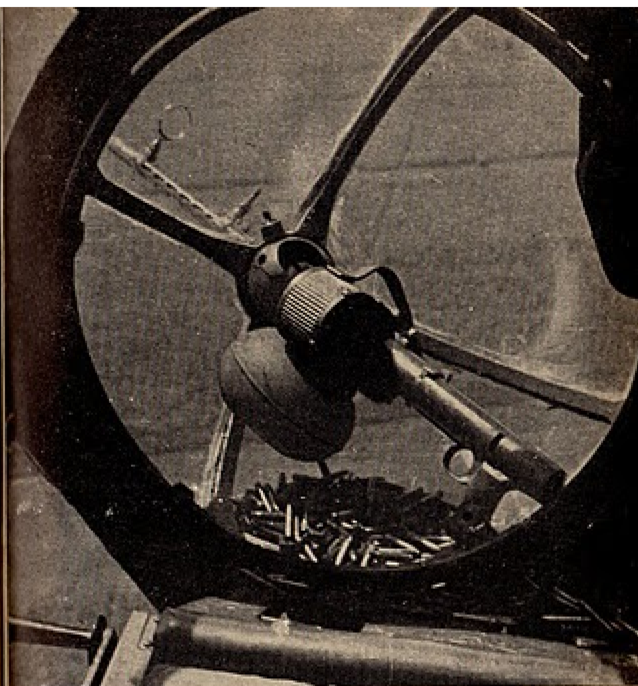
— Uraaaa, uraaaa, se aude răcnetul general al echipajului.

— Victorie !

— I-am făcut arșice, fraților, adaogă unul mai ghiduș.

Broboanele nădușelii mi-au apărut sub cască. Mi-e nespus de cald și aș vrea ca într'o clipă să fim întorși acasă. Dar calea e lungă și misiunea încă nu s'a terminat.

Parcă inima a început să bată iar mai liniștită. M'am descoperit chiar zâmbind, când am băgat de seamă că nodul ce-l aveam în gât mi-a pierit. Se vede că o fi căzut

Prietena mea mitraliera „Rheinmetal", într'o zi când și-a făcut cu dârzenie datoria.

și ei la ruși împreună cu bombele. Dar dintr'odată telegrafistul strigă în cască :

— Foc ! Foc ! Trag cu tunurile în noi ! Uitați-vă în față... pe stânga... în spate... pe dreapta... peste tot.

Intr'adevăr, o ploaie groaznică de obuze se sparg tot mai aproape în jurul nostru. Ne-au prins într'un baraj de artilerie anti-aeriană.

Un picaj abrupt și motoarele în plin ne degajează din urgia care ne înconjoară. Proectilele se sparg mereu în urma noastră și mai sus în acelaș ritm drăcesc. In sfârșit ! Am scăpat !...

Dar un strigăt desnădăjduit ne-a încremenit din nou :

— A căzut unul de-ai noștri ! Se prăbușește la pământ în flăcări.

Privim cu toții consternați. In urma noastră, jos, lângă calea ferată pe care am distrus-o, un rug uriaș se'nalță către cer. E avionul din spatele nostru care a fost lovit în plin și acum arde doborît.

Și în inima tuturora, aceeași întrebare își înfige colții de jăratec : care echipaj o fi ?...

Dar n'am scăpat numai cu atât. Profitând de lărgirea rândurilor noastre, vânătoarea inamică vine să ne atace și ea.

Un avion din formația noastră e asaltat de un bărzăun tărcat și foarte ager, care-și scuipă focul prin patru mitraliere.

Ta, ta, ta, ta... intervenim și noi. Mitralierele noastre însă l-au pus pe fugă. Dintr'o răsturnare fulgerătoare vânătorul roșu s'a desprins de lângă noi. Se întoarce la tovarășii lui de formație, pentruca apoi, să atace din nou, pe cine i-o cădea în față.

Dar noi gonim de zor. Am ajuns acum jos de tot și avioanele șueră pe deasupra copacilor.

Trecem, în sfârșit, Prutul !

. . . .

Ajungem cu bine acasă și roțile avionului ating iarăși pământul romänesc.

Dar jos, ne așteaptă o nouă și dureroasă veste. Incă un echipaj lipsește la apel.

Zece camarazi dragi și pricepuți au căzut la datorie... Dar misiunea a fost îndeplinită.

După aterisare, escadrilele sunt adunate în careu. O comandă scurtă. Trupa prezintă arma pentru onor.

Comandorul, cu vocea tremurândă, citește apelul celor căzuți la datorie :

Locotenent Monciu Petre.
Locotenent Stăncescu Alexandru.
Radio-telegrafist, sergent Gheorghiu Cezar.
Mitralior de bord, sergent Nătuiu Dumitru.
Sub-Maestru Adam Eugen.

Sublocotenent Banu Gheorghe.
Sublocotenent Ciobanu Constantin.
Sublocotenent Vlaicu Aurel.
Mitralior de bord, sergent Purcărin Ilie.
Mitralior de bord, sergent Moisescu Vicențiu.

La toți ne licărește în coada ochiului o lacrimă rătăcită.

— Ah ! cu câtă îndârjire o să plecăm mâine iară !...

Ceva mai târziu, trecem la sala de informații.

Fiecare șef de bord, calm, cu vorbe cumpănite, dă raportul.

Ne facem toți că nu băgăm de seamă locurile rămase goale pe băncile din jurul mesei pe care stă întinsă o hartă mare.

Cineva, cu glas sfios, după ce arată cum și-a efectuat bombardamentul, spune că ar fi văzut deschizându-se o parașută...

Dar nu se știe dacă era „ceva" atârnat de ea.

Au mai trecut câteva zile.

Nu știu câte, căci de mult, aci pe front, filele calendarului, nu mai au nici o însemnătate.

Ce zi e azi? Pe cine mai poate să intereseze?

E Luni, e Vineri sau e Joi, tuturor ne e tot una

Avioanele și echipajele noastre n'au mai plecat în misiune.

Totuși, în fiecare dimineață ne-am sculat gata să pornim la datorie.

Primeam regulat un obiectiv de bombardat. Dar ora „H" a decolării nu se mai comunica.

Stam toată ziua încordați, pitiți în umbra dreptunghiulară a avioanelor și așteptam.

Așteptam ordinul de declanșare a misiunii.

Așteptam să ne luăm sborul, să ne descătușem nervii și creerul de cingătoarea de foc care ne măcina.

Așteptam mereu. Așteptam toată ziua.

— Ah!... Mi-aș da solda pe-o lună, numai să pot trage o raită pe la ruși... spuneau îngândurați băeții.

Căci misiunile care se anunțau în fiecare dimineață erau promițătoare:

„Bombardarea unui vas port-avioane sovietic ce se apropie de Constanța".

Sau:

„Distrugerea navelor rusești care ar încerca să debarce trupe la Sulina".

Dar, ce folos, marele vas port-avioane, visul nostru cu care ne amăgeam orele de reverie romantică de la

umbra profundorului, nu se hotăra niciodată să se apropie de malul nostru, ca să-i plasăm și noi, măcar câteva bombițe.

Nimic!

Nici vapoare, nici trupe care debarcă, nimic.

Ordinul ca să le bombardăm nu mai vine.

In schimb, dorința de a da ochi cu rușii ne e oarecum satisfăcută. Insă în mod invers de cum ne așteptam: vin ei la noi.

Dar bombele lor, parcă sunt vorbite cu ai noștri. Sau nu exploadează, sau cad atât de departe încât renunțăm să ne mai deplasăm până la ele, nu de alta, dar să nu ne vină ordinul de plecare în misiune între timp.

O singură dată era cât p'aci să ne turtească un avion. A fost, probabil, din greșeală.

In restul timpului facem lectură.

Aflăm astfel de isprăvile vânătorilor noștri dela Constanța. Locotenentul Agarici e citat cu ordin de zi pe Armată.

Noi ăștia dela bombardament, nu-i cunoaștem.

La noi piloții, oameni aceia stăpâniți și tăcuți, n'au niciodată ocazia să fie vedete. Fac doar parte dintr'un echipaj.

Da, anonimul și stereotipul echipaj, care răspunde printr'o cifră și vorbește printr'un om: șeful de bord.

— Echipajul 20!

— Prezent!

Pe noi n'o să ne vadă nimeni singuri prin gazete. Suntem întotdeauna cinci.

Cinci oameni, cinci prieteni, cinci luptători ai aerului, cinci frați pe viață și pe moarte.

Și totuși, ce frumos e echipajul! Ce splendid e în tot anonimatul lui, în tot complexul lui de vieți; el n'are decât un singur suflet și un singur crez: datoria.

La noi bombardierii, vorbele în sbor au devenit de mult inutile. O singură privire, un gest făcut în pripă, și toți au înțeles.

Robi legați prin fire nevăzute de păianjenul ucigător al obiectivului, care ne privește prin ochii de văpaie ai tunurilor sale, noi bombardierii trebue să îndurăm în aer întotdeauna o luptă inegală.

Greoi și cu viteză mică, smulgând pământului greutatea câtorva zeci de tone, nu putem afla nici odată salvarea marilor acrobați.

Noi nu atacăm în aer.

Suntem doar fugăriți.

Și totuș ni-e drag bombardamentul.

Suntem mândri că ne putem numi „ciocanul de foc" al Țării, și știm că un bombardament precis de-al nostru, făcut în inima liniilor dușmane, face mai mult decât zece avioane doborâte.

Ni-e drag bombardamentul, fiindcă prin el ne putem servi Patria, așa cum simțim noi nevoia să o facem: masiv, precis, distrugător și totuși anonim.

Și ne mai e drag fiindcă ne-am învățat să fim în echipaj cinci oameni, dar o singură voință de izbândă sau de sacrificiu.

Insfârșit, a sosit!

Ordinul de plecare s'a îndurat să se strecoare prin pâlnia telefonului, și din gură în gură, s'ajungă până la motoarele cari și-au pornit vesele palpitația de oțel a eșapamentelor.

Aseară am „strâns relațiile" cu camarzii noștri germani, cu care stăm pe acelaș teren de bază.

Și s'au băut frățește o sută de sticle de bere și optzeci de litri de vin.

. . . .

Azi suntem gata iarăși de război.

Am decolat la 4 jumătate. E după masă și e cald.

Cămășile, sub combinezoanele noastre de piele, le simțim ca niște comprese ude.

După ce ne-am desprins roțile de pământ, privesc atent ceasornicele de bord: viteza, turațiile, presiunea...

O picătură grea de sudoare mi s'a scurs de sub cască și îmi lunecă perfid pe nas.

Ce cald e astăzi...

Avionul nostru urcă mereu. Suntem atenți tot timpul ca să nu lărgim formația. Pe furiș mă uit la echipaj. Azi sunt cu altul. Sunt cu avionul 20.

De dimineață, eșind dela postul de comandă, adjutantul Livovski a venit râzând spre mine:

— Domnule sublocotenent, nu vei să mergi cu mine? N'am șef de bord pe 20...

Și-acum sunt cu el în aer. Stăm cot la cot la postul

de comandă al Heinkel-ului nostru, tăcuţi şi liniştiţi. Sburăm doar în misiune de războl.

Privesc iarăşi tabloul de bord. Suntem la 2000 de metri înălţime.

Livovski, sau Rică, cum îi spun băeţii, e rezervist. Funcţionar la o mare societate bucureşteană la care era mobilizat pe loc, a preferat să vie aici printre noi să sboare, să-şi facă datoria, să cadă poate mâine pentru ţara asta pe care o iubeşte atât de mult.

Adjutantul stagiar aviator de rezervă Livovski Aurel ne e camarad de escadrilă şi ţinem toţi la el.

Şi avionul nostru, huruindu-şi monoton simfonia drumului, sboară înainte.

Am ajuns deasupra aerodromului de unde luăm vânătoarea care trebue să ne însoţească.

Un viraj larg pe-o aripă şi privim jos:

— Uite-i că vin! Au început să decoleze.

Schimbăm direcţia. Ii dau lui Rică cifra noului cap la compas.

Suntem la 2300 metri înălţime.

In spatele meu s'a aşezat cineva. Mă întorc mirat: e adjutantul-şef Truică Florea.

— Ce cauţi aici? Te ştiam la bază.

Dar Moş Florea nu-mi aude glasul. N'are cască. şi microfonul meu prins la gât nu-i mai poate transmite nimic dealungul firelor.

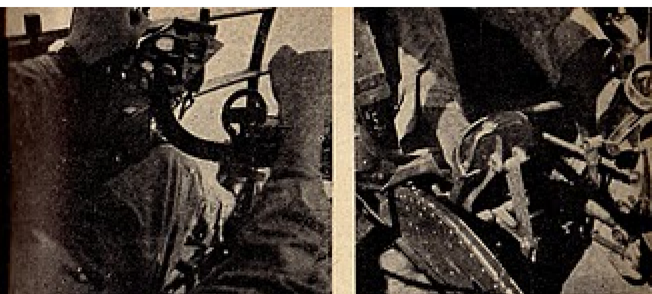
Săracul Truică!

Cu gesturi largi, cu mimică şi chiar câteva şoapte pe cari mi le-a răcnit în ureche, el caută să-mi explice.

Insfârşit, l-am înţeles.

Sosit în ultimul moment la câmp, tocmai când avioanele stau gata de plecare, — deşi aflase că merg eu în locul lui — nu s'a îndurat să stea acasă.

Sbura doar echipajul lui.

Ceva foarte important la bordul avionului: mâinile şi picioarele pilotului.

La umbra dreptunghiulară a motoarelor, aşteptăm să plecăm în misiune.

Şi când — după încercarea motoarelor pe loc — făcusem semn să se ridice calele din fața roților ca să pornim spre locul de decolare, Moș Truică, grăbit, cu capul gol, se strecurase în avion prin trapa de sub burtă.

Voia neapărat să sboare.

Acum stă surâzând în spatele meu. E mulțumit de surpriza ce mi-a făcut.

Prutul l-am trecut de mult.

Printre spărturile cerului capitonate pe margini cu nori vineți, abia se zăresc jos dealurile onduiate molatec ale Basarabiei.

Suntem la 3000 de metri și ne e frig. Năduşeala de jos ne-a înghețat de mult pe spinare.

Stau sgribulit și mă gândesc la adjutantul Truică. E numai în haină și are peste 45 de ani.

Cine l-o fi pus să meargă? Are doar nevastă, copil, și încă un război la spate.

Dar cerul sub noi începe treptat să se întunece. Norii sunt tot mai deși, mai negri și mai amenințători.

De câteva minute nu mai zăresc deloc pământul.

Mai trece un timp, și noi sburăm mereu tot înainte. Jos, sub plapuma de nepătruns a norilor, rușii nici nu ne bănuesc.

Ah, ce surpriză o să le facem!...

Deodată, avionul din cap a început să pice.

Il urmăm.

Picajul devine din ce în ce mai accentuat și ne îndreptăm, cu motoarele huind fantastic, spre marea răscolită de nori.

Incă două-trei frânturi de secundă și ne afundăm cu totul într'o ceață albicioasă și mată.

Am impresia că m'a băgat cineva cu capul într'un hârdău cu lapte. Ceața și aburul opac al norului se prelinge peste botul transparent al avionului care le

sfâșie. Privesc din nou la aparatele de bord. Coborâm normal cu 5 metri pe secundă.

Dăm iarăși de lumină. Dar o lumină cenușie și rece de-ți face frig în spinare.

Aicea jos, sub nori, plouă.

Livovski îmi face semn cu mâna, și-apoi mă lămurește:

— A fost cam gros plafonul...

Eu mă gândesc la soarele de sus. Ce bine era acolo!...

Privesc din nou la altimetru: 400 metri.

Sburăm acum peste dealuri și ne îndreptăm spre Chișinău. Acolo, undeva la Sud, în preajma orașului trebue să găsim un aerodrom înțesat cu avioane bolșevice.

Il vom găsi oare?

Locul nu-l cunoaștem decât cu aproximație. O fi la Ialoveni sau poate la Sângera.

Nu știm precis. Sburăm totuși înainte cotrobăind cu privirea prin toate vâlcelele.

Nimic.

Dar căutarea nu ne fu de lungă durată. Undeva, pe stânga, după muchia verde a unui deal ne apare aerodromul.

Livovski mi-l arată cu degetul.

— Pă el! Dă drumul la bombe!...

Avioanele patrulei noastre fac toate un viraj abrupt pe stânga și revin direct deasupra obiectivului.

Suntem atât de jos, încât vedem perfect tot ce se petrece pe teren.

Bolșevicii nu se așteptau la incursiunea asta.

Au rămas toți încremeniți în mijlocul aerodromului.

Pe două laturi ale câmpului de aterizare vre-o cincizeci de avioane bolșevice stau aliniate perfect pe două rânduri.

Sunt aparate biplane, albe, cu planul superior mult

mai mare decât aripile de jos. După cât putem să ne dăm seama în fugă, sunt avioane de recunoaștere îndepărtată și bombardament ușor.

Cine știe câte escadrile or fi adunate aici?

Dar n'avem timp să ne dăm vre-un răspuns la întrebare și bombele noastre au început să cadă în dâră peste tot aerodromul.

Ca niște jucării, pulverizate de cine știe ce ciclon nevăzut, avioanele toate sar în aer.

Dela înălțimea asta nici nu era greu să lovești în plin.

O ultimă privire la altimetrul de lângă vizor: sburăm sub 400 de metri.

In fumul explozillor de jos oamenii nici nu se mai zăresc. In orice caz, nu le merge bine.

Mi-am terminat bombele peste șirul de avioane.

N'am timp însă nici să închid trapele ce stau desfăcute sub burta fuselajului, că în marginea cealaltă a terenului văd o baracă văruită care ne iese în cale.

In jurul ei soldații ruși mișună ca niște furnici mari și cafenii.

Trebue să fie bucătăria, căci sub un pom, ceva mai la o parte, se vede un cazan mare și cu omenire împrejur.

Inainte ca să mă mai gândesc, m'am trezit cu mitraleira în mână.

Primul încărcător l'am golit dintr'o singură rafală.

Toată în plin!

Mulți din oameni au sărit în lături, alții s'au rostogolit gesticulând dezarticulat. Am impresia că sunt niște marionete cărora o mână nevăzută le-a rupt dintr'odată sforile.

Nu știu dece, dar nu mă mai pot opri. Mi-e pumnul încleștat pe mânerul mitralierei și trag mereu, trag în neștire schimbând încărcătoarele, automat, cu mâna stângă.

Baraca de scânduri a dispărut de mult sub noi. Ardea cu flăcări uriașe.

Mă uit la fața lui Livovski. Are un surâs atât de straniu întipărit pe masca lui de ceară, încât nu-l mai recunosc.

... Și trag mereu cu mitraliera...

Din haosul de foc în care m'am înecat, m'a trezit artileria anti-aeriană.

Trage de zor în noi și exploziile isbucnesc amenințătoare în toate părțile.

Suntem abia la 300 de metri înălțime. In fața noastră, Chișinăul apare alb și perfid ca o momeală pentru șoareci.

M'am desmeticit complect.

Privesc în toate părțile după formație, dar n'o văd nicăieri. Pe cer, sub norii grei de ploaie, doar exploziile obuzelor mai umplu spațiul înveninat al cerului.

Ai noștri nu's.

Probabil că au degajat imediat după bombardament, întorcându-se direct acasă. Cine știe unde-or fi acum?

Mai facem câteva viraje în lamă de cuțit, și scăpăm la milimetru de câteva obuze destinate nouă.

De-odată Truică mă bate pe umăr.

— Ce este?

Cu un gest scurt îmi arată spre lansatoarele din interiorul avionului. A mai rămas o bombă.

Cum aveam încă trapele deschise, mă scol dela locul meu și mă reped pe culoarul dintre locașurile bombelor și o declanșez cu mâna.

Era o bombă de 225 kilograme...

M'am înapoiat în carlingă.

Tunurile de jos tot mai trag în noi.

Livovski mă întreabă răstit:

— Pe unde s'o iau? Spune-mi, hai fuga!...

Să mă uit la busola înebunită de atâtea viraje, să-mi scot harta şi să măsor pe ea capul la compas e o imposibilitate.

Dar vocea lui Livovski devine poruncitoare:

— Pe unde ?!... Hai, că ne doboară...

De-abia acum îmi dau seama de toată răspunderea ce o am la bord. Avionul ăsta mare, tot echipajul, e în seama mea.

Am să pot oare să-l duc bine?

Desnădăjduit privesc împrejur. Am trecut peste Chişinău. Dealungul căii ferate care iese din oraş, altă baterie anti-aeriană ne-a luat iarăşi în primire. Dar nu mai privesc exploziile care se sparg în jurul nostru. O singură întrebare îmi munceşte gândul: încotro să-mi îndrept echipajul?

De-odată, o licărire de lumină mi-a îmbălsămat sufletul. In fund, pe stânga, sub baza neagră a unui nor, se vede ceva roşu. E soarele care apune.

Şi fără să stau la cumpănă răcnesc cât pot în microfon:

— Ţine cap compas pe soare!

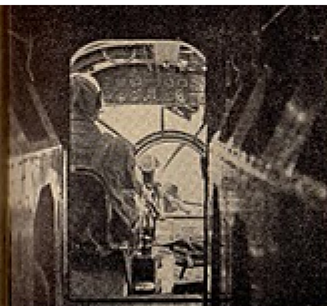
Am coborât la 50 de metri de pământ.

In goana noastră nebună peste holde şi păduri, mergem drept spre Prut.

Truică s'a culcat pe burtă în botul Heinkelului şi ţine cu amândouă mâinile mitraliera.

In timp ce caut să găsesc poziţia avionului pe hartă, mă gândesc, — fără să vreau — că nu suntem într'o situaţie prea fericită.

Singuri, fără protecţie de vânătoare şi rătăciţi de patrula noastră de bombardament, putem fi oricând o pradă uşoară pentru avioanele de vânătoare sovietice cari ar avea norocul să dea peste noi.

Iată culoarul care conduce spre postul de comandă. De-o parte şi de alta sunt lăcaşurile bombelor.

In turelă, radiotelegrafistul care este şi mitralior, roteşte atent ochii, în aşteptarea bondarilor bolşevici.

Sub noi, imensă şi pustie, Basarabia se întinde ca un covor în culori mohorîte.

Dar în chestia asta — îmi zic eu — mai joacă rol și ce e scris omului și pe de altă parte, nici Prutul nu mai e departe.

. . . .

In sfârșit, îl zărim și în câteva clipe sărim peste el.

Pe malul rusesc, mii de găuri negre împrăștiate într'un lan de păpușoi arată că artileria românească și-a spus cuvântul și în sectorul ăsta.

Mai avem puțin de sburat și ajungem acasă.

Undeva pe drum, dealungul unei șosele, o unitate de cavalerie românească ne-a salutat fluturându-și capetele.

Ce păcat că nu le putem răspunde!...

In orice caz, nouă ne crește inima.

La teren aterizăm cu 14 minute întârziere față de restul patrulei, după un sbor de 2 ore și 25 de minute.

A lipsit puțin ca celelalte echipaje să ne creadă „cu grădinița pe stomac".

Seara, în magazia de efecte a Grupului în care Moș Truică își aranjase dormitorul (era doar majur de escadrilă) am băut un pahar de profiriu cu echipajul, în cinstea misiunii îndeplinite și în special a găurilor de schije pe cari le-au găsit mecanicii în planurile și fuselajul avionului 20 după aterisare.

A mai trecut o noapte.

O noapte dormită la noi, la „Hotel Rogojină", alături de Radu Boldur, care în loc de saltea și-a pus sub pătură câteva plăși de camuflaj înghesuite una peste alta.

In fund, într'o cămăruță, avem doi oaspeți noui. E adjutantul major t. r. Raul Gheorghiu și camaradul lui de înghesuială locotenentul de rezervă Matei Ghica Cantacuzino.

Ne împăcăm toți foarte bine. Seara stăm până târziu de vorbă, fiecare în felul lui. Boldur, cu ochelarii pe nas, rumegă nu știu ce imprecațiune cronică la adresa „prietenilor" lui bolșevici. E bineînțeles ocupat cu eterna-i cafeluță. Gheorghiu flueră deslânat. Ghica tace. Eu vorbesc.

Când ne-am săturat de discutat și după ce Radu și-a băut cafeaua, ne culcăm.

N'ar spune nimeni că la război aviatorii sunt atâta de cuminți.

Pe săliță, în patul lui de sârmă, ordonanța noastră colectivă, „domnu Vana", doarme liniștit.

O singură dată, când ne-au căzut cele două echipaje, ieșindu-și din cotidiana bolboroseală, ne-a onorat cu un „panseu":

— Domnu sulucutinient, avioanele e pericoloase!...

De dimineață, când mă spălam pe dinți, ne-au făcut rușii iar o vizită.

Bineînțeles, efectul zero.

Mai târziu, au aterizat pe terenul nostru două Heinkeluri de vânătoare, venite pentru protecție.

Simpatici băeți, dar cam pozează în „îngeri păzitori".

La ora 11 jumătate, escadrila „Costea", care n'a ieșit eri cu noi la inamic, a plecat în misiune să bombardeze trupele roșii în retragere..

E prima dată când pleacă un avion la bolșevici din Grupul nostru și nu merg în misiune.

Eu sunt însă din altă escadrilă. Sunt dela „Anton".

Noi cari am rămas acasă, am ieșit să vedem cum decolează „frații".

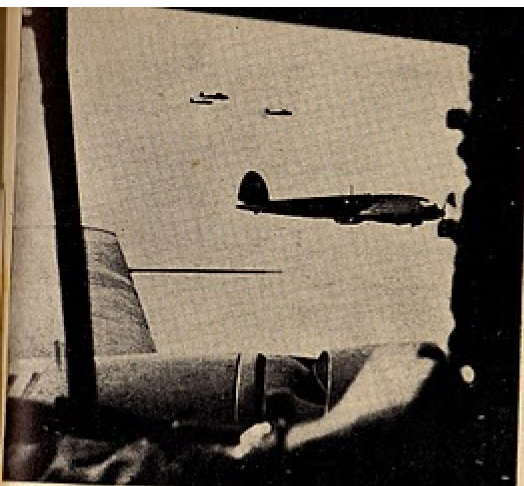
Privim cu mare interes căci în toată escadrila care sboară e numai tineret la bord.

Toate au mers bine.

STÂNGA: Sub noi, un oraș pestriț își întinde tentaculile străzilor întortochiate.
JOS: In bună prietenie: bombardierul și bombele lui.

Ca pe niște pui cuminți, vânătoarea noastră ne păzește.

Un singur avion ne-a dat emoții: No. 7. Motorul stâng nu-i dădea turația necesară și s'a înapoiat.

Ne-a fost frică să nu pățească ceva până să ajungă să-l pună întreg, jos.

Dar sublocotenentul Gănescu a fost tare.

— „Vezi mata, era cât peși să fie nasulie"...

Și râdem cu toții de voia bună a lui.

După două ore, „puștii" s'au întors.

Au făcut treabă bună, dar lipsește un echipaj dela patrula a doua.

Din fericire, peste câteva minute, un telefon liniștitor ne sosește dela un aerodrom din apropiere.

Avionul No. 2 — echipaj adjutantul Băjenaru și adjutant Zaharcu — a aterizat forțat acolo.

Se pare că a încasat vre-o 38 de gloanțe și au avut un pic de foc la bord.

După masă, alte șase Heinkeluri pleacă în misiune.

Echipajele au ordin să bombardeze gările dela Tighina. Vremea era însă foarte proastă. Nori groși la orizont ne arată că la ruși este furtună.

Avioanele plecate n'au putut să ajungă până la obiectiv.

S'au mulțumit băieții doar cu o gară aruncată în aer pe traseu, și două trenuri cu soldați roșii prefăcute în țăndări.

Seara, la masă, am fost înștiințați că mâine eșim în misiune „cu toți pui".

Ghinion.

A doua zi ne sculăm cu noaptea în cap, și plouă.

Plouă, plouă într'una, plouă atât de mult încât terenul desfundat nu îngăduie avioanelor noastre să se deslipească de teren.

Și stăm.

Misiunea s'a contramandat. Noi facem cură de noroi.

La prânz, a mai stat ploaia. Eu sbor cu Fleetul până la Comandament ca să aduc ordine.

Tot drumul, un vânt puternic de bărăgan m'a scuturat într'una.

Am aterizat pe un câmp desfundat, din care n'ași mai fi crezut să pot ieși vreodată.

Comandorul cel mare mi-a oferit o țigare și-o cafea în cortul lui pitulat lângă o pădure și s'a mirat că am putut sbura pe așa vreme.

La întoarcere, la fel. M'a scuturat atât de groaznic, încât mă credeam la Moși, ca pe vremea când mă dădeam în lanțuri.

Când am ajuns la bază, de-abia am aterisat zmucit între rafale.

Uf! bine că n'am rupt Fleetul.

Băeții, veseli ca deobicei (băuseră o țuică fiartă) m'au luat puțin peste picior:

— Atențiune! A sosit „asul". Vă rog să-mi dați un interview de cum ați trecut Atlanticul...

Și unul din ei, se făcea că mă filmează... cu o cutie de chibrituri.

Pe la prânz am avut o surpriză plăcută.

Ne-au sosit cu avionul, dela Secția de Propagandă o echipă de gazetari, fotografi și un pictor. Căpitanul de rezervă Pompei Christescu, vechi aviator și el, îi conduce pe front pentru a lua cu toții parte la misiuni de bombardament.

In cinstea lor la popotă, masă, șprițuri, veselie...

Printre cei veniți în vizită e și Milică Rădulescu, un dibaci reporter fotograf. Cum îl cunosc de mulți ani și n'are unde să doarmă, îl invităm la noi, la „Hotelul Rogojină".

A dormit pe masă, pe o saltea.

De! așa-i pe front. Ceva cam tare.

A doua zi după masă plecăm iarăși în misiune. Milică Rădulescu m'a rugat să-l iau cu noi.

Puteam oare să-l refuz?

In fond, distracția asta-i gratuită.

Și a sburat cu noi pe 20, căci sunt iarăși cu Livovski.

Am decolat la 4 jumătate. Luăm cu încetul înălțime și trecem peste nori.

Sburăm la 4000 metri, nestânjeniți de nimeni, până la obiectiv. Aici o gaură mare neagră, făcută parcă la comandă pentru noi, ne arată jos — pe harta verde a câmpului — tocmai ce căutam.

Vizez, las bombele pe lângă nori, și degajăm domol pe stânga.

Niște sclipiri mici și ascuțite ne arată unde am lovit.

Suntem deasupra gării Căușani, și-am asvârlit un tren în aer.

Patrula noatsră nu a tras prea prost.

Nu simțim însă riposta celor de jos. Niciun vânător rus nu-și arată silueta bondoacă peste marea albă și întinsă a norilor, nici o explozie de artilerie anti-aeriană nu ne plictisește.

Strașnic! Așa misiune de război mai zic și eu! N'am făcut decât o mică plimbare prin cer de două ore și 30 de minute.

Distractiv pentru noi și folositor pentru țară.

Milică Rădulescu a fost încântat.

Ca să-și arate mulțumirea, ne-a pozat în toate felurile.

Așa dar, de-acum înainte, o să fim și noi vedete...

Echipajul nostru depe avionul 5.

A mai trecut o zi. Plecăm iarăși în misiune.

De data asta însă în fiecare echipaj a intrat și câte-un gazetar.

Ce vreți, deși îmbrăcați militărește, au rămas aceiași curioși de cursă lungă din timpurile păcii, cari vor să vadă tot și să sature pentru trei lei, în fiecare dimineață, setea de „noutăți" a cetățeanului.

Datorită acestui fapt și poate și aceluia că „spectacolul" unui bombardament aerian nu se întâlnește chiar așa de des în timpurile denumite normale, gazetarii din capitala țări au descins acum la noi, pe front, cu tot alaiul cuvenit, afirmând că vor și ei să sboare.

Mecanismul războiului a funcționat și de data aceasta perfect.

Un telefon la postul de comandă, o scurtă conferință în care comandorul ne arată obiectivul pe hartă și în care ne măsurăm elementele de drum, încă alte câteva ordine scurte și suntem iarăși în carlinga avionului nostru.

Decolăm în formaţie.

In capul escadrilei e avionul comandorului Nagaevski Gheorghe. Are şi el un gazetar la bord. In aparatul din mijloc, cu căpitanul Nanu Nicolae, e pictorul Mazilescu. Cum ţinem formaţia strânsă, suntem — toate echipagiile — cu ochii doar la el.

Liniile frontului le-am trecut de mult. Sburăm pe deasupra norilor.

Bănuesc că priveliştea trebue să fie minunată. Dacă aş fi civil în plimbare, m'aş minuna, desigur, de grandoarea feerică a peisajului. Din păcate însă, sunt cu ochii pe aparate, la presiune, la viteză şi mai ales la ceas. Am harta în faţă şi caut mereu să fac punctul în care sunt, spre a vedea în ce raport suntem cu obiectivul.

In plus, trebue să fiu atent şi la cer, căci în orice clipă un ţânţar rusesc cu guri de foc în planuri poate ieşi dintr'odată după cotitura vătuită a vreunui nor.

Suntem doar în plin teritoriu inamic.

Avionul comandorului, după câteva oscilări convenţionale în semn de atenţiune, a început să coboare. Il urmărim cu toţii. Manevra este foarte judicioasă. Nevăzând obiectivul din cauza pâturei de nori, trebue să coborim spre el, pentru ca vizarea să se facă în condiţiuni cât mai avantajoase.

Aşa dar, coborim mereu.

La 1200 metri am ajuns sub ultimul strat de nori. Aici, jos, e vremea mohorită ca şi sufletul bolşevicilor, cari ne-au văzut că picăm iarăşi ca trăznetul din cer peste capetele lor.

In dreapta, Chişinăul se vede foarte bine. Şi mai bine se văd însă focurile artileriei roşii care trag din plin în noi.

Ne vedem tacticos de drum. Proectilele ruseşti — cari

ştiu să fie câte odată atât de precise — se sparg undeva sus, prin nori. Nici nu ne sinchisim de ele.

Virăm larg spre Nord. Nistrul ne iese în cale. Formaţia noastră îi încalecă şerpuiturile, trecând din secundă în secundă când prin spaţiul aerian al Basarabiei, când prin acel al U. R. S. S.-ului şi ne îndreptăm vertiginos spre Sud.

Minutele trec foarte greu. In sfârşit, avionul cap face un viraj pe dreapta şi apoi unul scurt pe stânga. A descoperit ceva.

Sunt trupele roşii cari se retrag. Din prima patrulă, bombele — perechi-perechi — au început să cadă.

Le urmăresc cu satisfacţie. Ca deobicei, au nimerit în plin. Ţăndări de tancuri, de camioane, de tunuri şi de bolşevici, ţâşnesc din bufnitura neagră şi roşie a exploziilor.

E în regulă!

In gând, strâng mâna locotenentului Neacşu Raul din primul avion, care a ochit atât de bine.

Dar formaţia nu şi-a lăsat toate bombele. Accentuându-şi virajul, văd că se îndreaptă spre malul celălalt al Nistrului, spre oraşul Duboşari, de unde focuri multe de A. C. A. ne demonstrează că şi acolo sunt trupe. Am înţeles instantaneu ideia comandorului, şi-am prins a surâde.

Straşnic dubleu!

Dar, dintr'odată, zăresc sub noi, în stânga, un pod de vase. Ceilalţi n'au mai putut să-l bombardeze căci au trecut Nistrul mult prea jos de el.

Dintr'un singur gest îl arăt tovarăşului meu de sbor care sta la manşă. Dintr'o privire ne-am înţeles. Livovski pică vertiginos. E prea frumoasă ocazia ca să o ratăm. Pe el, fraţilor!

Un viraj în lamă de cuţit şi cu tot sângele care mi-a fugit din cap, mă ţin bine pe vizor. Am în cele două

mâini manetele lansatoarelor. Imi dau seama că toată reușita noastră stă în declanșarea lor la timp. Am ajuns la 400 metri. In fund văd avioanele noastre cum fug la dreapta, spre casă. Din Dubosari iese un fum gros și negru. Au nimerit iarăși în plin!

Noi însă picăm mereu.

Podul ajunge în botul avionului. Il văd perfect. E montat pe pontoane negre. Tii, ce îmbulzeală. Să știi că ne-au văzut!...

— Trage dom'le ce faci ! — auzii sugrumată vocea lui Rică în cască.

Am tras de ambele clapete până la refuz.

Culcat pe burtă în botul transparent al avionului ce șueră cu 400 la oră, caut să-mi urmăresc efectul.

Fiind atât de jos, bombele au ajuns imediat ținta.

Dar mi-a scăpat o înjurătură. Dâra mea a încălecat podul cu o precizie milimetrică, chiar la mijlocul lui. Sunt desnădăjduit.

Avioanele noastre nu se mai văd.

Ah, afurisit pod! Din cauza lui am rămas singuri aici în inima inamicului și nici măcar n'am făcut cine știe ce scofală.

Dar din toată îmbulzeala asta de sentimente, nu ne-am gândit că avionul cobora mereu și am ajuns la 50 de metri.

Am dat un cap-compas pilotului ca să ne scoată la Prut și m'am instalat la mitraliera din față.

Cineva mă bate amical pe umăr. Este Milică Rădulescu care vrea să mă pozeze.

Se vede că nu știe prin ce clipe am trecut. Zâmbește. Imi face semn că a tras tot timpul niște poze strașnice.

Dar noi am coborît și mai jos. Suntem la rasul pomilor peste cari sărim în salturi rotunde și grațioase.

Zăresc pe stânga o șosea. O șosea plină cu trupe, mașini, căruțe și câteva tancuri.

Inainte de a fi putut articula ceva, avionul a și fost pus pe direcție.

Apăs pe trăgaci.

Simfonia cadențată a mitralierei mă desfată nespus. Cartușele trasoare ce țâșnesc din țeavă la răstimpuri îmi arată minunat cum să fac corecția.

E un deliciu rar să tragi cu mitraliera la grămadă. Și trag mereu.

Reporterul-fotograf îmi dă din spate încărcătoarele. Sunt sigur că savurează scena la fel ca mine.

In pauza mitralierei mele, alte țăcăneli mai înfundate îmi răspund ca un ecou îndepărtat. E mitraliorul nostru din coada avionului care trage și el cu nesaț în aceeaș țintă vie.

In sfârșit, degajăm. Șoseaua e goală. Trupele fuseseră massate numai în apropierea podului de lângă satul Criuleni.

Pe stânga, ne apare iarăși Chișinăul. Bineînțeles că rușii trag iarăși în noi. Dar suntem atât de jos și unghiul lor de ochire e atât de mare, încât ne dăm seama că truda le e zadarnică.

Și gonim înapoi spre casă.

Nu știu dece, dar deodată mi-a venit să fredonez și să-mi mângâi avionul spunându-i:

„Cu mitraliera și cu tine
„Iar mi-e bine
„Iar mă'nbăt..."

Inainte de a trece liniile, am ajuns din urmă un avion de-al nostru. Ne uităm curioși la ampenaj, ca să-i citim cifra. E avionul pictorului, ne strigă telegrafistul.

Dar arată cam jalnic. Trenul de aterisaj, care trebue să stea deobicei escamotat în timpul sborului, îi bălăngăne cumplit, are niște găuri serioase în fuselaj și cam sboară într'o rână.

In sfârşit, aterisăm.

3-ul a fost lovit serios. Maestrul radio-telegrafist Serea Nicolae, a fost rănit la picior; un cartuş a spart canalizaţia trenului de aterisaj, altul a lovit o pompă de injecţie, altul a făcut ţăndări un radiator de ulei...

Toţi ceilalţi am scăpat cu găuri mai puţine.

20-ul nostru n'a „încasat" decât trei cartuşe de mitralieră, în ampenaj.

In urma noastră, au mai plecat la acelaş obiectiv alte două patrule de avioane.

Peste o jumătate de oră sosesc şi cei din escadrila următoare.

Sunt toţi.

Respirăm uşuraţi.

Peste altă jumătate de ceas, soseşte şi ultima patrulă. Patrula în capul căreia sbura chiar comandantul nostru, locotenent-comandorul Landman Paul.

Numărăm avioanele cu degetul pe cer.

Nu se poate!

Iarăşi lipseşte unul.

Un Heinkel de-al nostru drag nu s'a mai întors. In sfârşit, aterizează comandorul.

Suntem toţi cerc în jurul lui. E liniştit dar grav. Ii ghicim toţi mâhnirea.

— Da. A căzut avionul 29. A fost lovit în plin de un vânător rusesc care avea tun cu tragere prin elice.

S'au prăvălit în flăcări şi nimeni n'a sărit...

Gazetarii „noştri" au avut o porţie serioasă de „atmosferă de războiu", fiecare arată cum a devenit cazul cu avionul „lui", cu un lux special de amănunte. Cum alţii dintre camarazii noştri au fost atacaţi la întoarcere destul de serios şi de vânătoarea inamică. Expunerea lor e destul de colorată.

Căpitanul Pompei Christescu, povesteşte cu vădită emoţie în glas, spectacolul prăbuşirii în flăcări a avionului din stânga lui, lovit mortal de vânătorul bolşevic.

Trupa e iarăşi adunată în careu.

Descoperiţi, cu ochii undeva pe cer, auzim glasul de oţel al comandorului:

— „Camarazi, echipajul 29 a căzut la datorie.

Ofiţer de echipaj Colda Ion;

Locotenent Gălăţuşe Sorin;

Radio-T.F.F. sergent Grigoriu Gavrilă;

Mitralior de bord sergent Oprovici Romulus;

Mitralior de bord sergent Ricu Mărgărit.

„Vor rămâne veşnic prezenţi în mintea şi în sufletele noastre.

„Fie ca sacrificiul lor să ne oţelească pentru bătăliile viitoare".

Şi tăcut, cu mâinile la spate, comandorul Landman păşeşte rar spre postul de comandă.

In drum spre popotă, cineva mă trage de mână. E sublocotenentul mecanic Jugănaru Ion, care deşi e „bodenpersonal" a fost clandestin în misiune.

— Ce e Jupy?

— Felicitările mele pentru pod. Am sburat pe acolo în urma ta, şi l-am văzut când s'a rupt. L'ai încadrat atât de bine cu dâra pe care ai lansat-o, încât suflul bombelor l-a făcut bucăţi.

Ştii, ţi-am şi fotografiat isprava...

— Mulţumesc.

Seara, la masă, multă gălăgie. E exuberanţa spontană a echipajelor victorioase. Ce vreţi, moralul mai presus de orice.

Gazetarii prezenţi la masă, sunt foarte impresionaţi.

Au văzut cum ştim să ne facem datoria, au văzut cum se duce războiul, au văzut şi au simţit riscurile şi jertfele celor depe front.

Vor şti să povestească şi altora impresiile culese in misiune intre globuleţele acelea mici, albe ale proectilelor antiaeriene şi atacul vânătoarei inamice.

In ziua următoare nu mergem in misiune.

Ne reparăm găurile şi ne revizuim motoarele.

Suntem toţi in salopete in jurul Heinkelurilor noastre şi ne invârtim printre mecanici.

Fiecare descoperim lovituri noui şi ne minunăm cum de nu le-am băgat de seamă mai devreme.

In orice caz, Heinkelul 111 este un aparat minunat. Incasează pe tăcute zeci şi zeci de lovituri, şi tot se inapoiază cuminte acasă.

Trebue să ai prea mult ghinion, ca să te dea jos.

In cursul dimineţii, d-l General Gheorghe Jienescu, Ministrul Aerului, a venit să ne vadă. A ţinut neapărat să ne inspecteze avioanele şi să strângă mâna câtorva băieţi.

Pe urmă a plecat, ingândurat şi plin de griji, suindu-se in Messerschmidt-ul Taifun pe care-l pilotează singur.

După masă a plecat şi echipa de propagandă.

I-a luat un avion mare de transport al „Lares"-ului, ducând cu ei şi un crâmpei din veselia pe care-o dizolvase printre noi.

A mai trecut iarăşi o zi.

Băeţii au făcut două noui incursiuni la inamic, pe escadrile.

Prima misiune — uşoară — s'a soldat cu dărâmarea unei gări şi găurirea unei şosele pe undeva aproape, in dosul frontului rusesc.

A fost o „ieşire" fără „morcovi" (adică fără nici un element interior, care pornind dela scaunul pe care-l ocupă fiecare la bord, i se continuă in mod simbolic prin interiorul trupului, fiind produsul unei emotivităţi excepţionale).

A doua msiune — executată la Tighina — a fost „groasă" rău.

Dar toţi băeţii s'au intors.

Ultima patrulă, in cap cu echipajul Boldur—adjutantul Dincă Marin zis Ulcică, a aterisat la 8 şi jumătate seara.

Au fost atacaţi pe sus, pe lângă Nistru, de un stol intreg de „Rata" care le-a tras o jumuleală ingrozitoare. Dar tot ai noştri au fost mai tari, căci doi bondari ruseşti au fost trimişi la fund, iar Heinkelurile noastre s'au inapoiat fără să fi căzut vreunul.

Radu Boldur, care a doborât un vânător şi a fost strâns mai rău in luptă căci rămăsese mai in urmă, e foarte obosit.

Seara la masă, cum şedea ingândurat, l-am găsit imbătrânit cu zece ani.

Noroc că mâine o să fie iar in formă:

— Mă băeţaş, am o boală pi rusnaşii ăştia...

In cursul zilei m'am dus cu Fleetul la Comandament.

O oră de pilotaj pe bicicleta asta aeriană m'a răcorit grozav.

Pe aerodrom i-am găsit pe camarazii dela „Los".

Sunt tare nostimi fârtaţii: şi-au lăsat cu toţii cioc.

Culuri, simpaticul nostru sburător din vremurile bune e foarte aferat.

Organizează în prezent aşa numitul „Club al eroilor".

Pentru a fi admis în el, condiţiile sunt destul de grele.

Se cere astfel imperios:

1. Să fii aviator;
2. Să fi fost în sbor la ruşi;
3. Să fi înghiţit vreo câţiva metri de sârmă de oţel;
4. Să o poţi „scoate" transformată în ace de patefon — bineînţeles după aterisare — urmând calea obişnuită a sistemului digestiv.

Şi acum umblă pela escadrile, ca să-şi pescuiască membrii...

La noi la bază, o ducem foarte bine.

Ne lipseşte însă ceva.

Ceva care este subînţeles în orice apartament sau garsonieră bucureşteană, de a cărui existenţă nu se preocupă nimeni fiindcă trebue să fie — din oficiu — pretutindeni, şi de a cărui civilizatoare şi deosebit de însemnată prezenţă nu-ţi dai seama decât atunci când îţi lipseşte: un W. C.

Boldur, după cele mai subtile şi insistente investigaţii a găsit un asemenea exemplar în paragină, pe care l-a luat sub directa şi energica lui conducere.

După ce trei zile a fost curăţat de echipe special organizate, a fost inaugurat cu tot alaiul cuvenit.

Vestea punerii în funcţiune a acestui exponent al civilizaţiei atât de mult dorit de toată lumea, a mers din escadrilă'n escadrilă, întocmai ca ştirea transmisă de tam-tam-urile africane.

Ofertele de utilizare au fost atât de abundente, încât „Direcţiunea" acestui stabiliment de „utilitate publică" a trebuit să-i restrângă utilizarea, încuindu-l.

In afară de locuitorii „Hotelului Rogojină", cari aveau intrarea liberă „la orice oră din zi şi din noapte", nu puteau pătrunde în acest sanctuar al digestiei decât marii favoriţi ai regimului...

Bineînţeles că în scurtă vreme toate escadrilele celorlalte grupuri din Flotila noastră, care erau pe front, au fost puse în curent de preţioasa noastră achiziţie.

Şi noi eram foarte mândri.

Cheia era păstrată cu demnitate şi străşnicie de ordonanţa noastră, Vana.

Plimbându-mă a doua zi pe câmp, am găsit asvârlită lângă o cutie goală de conserve, o ciosvârtă de jurnal.

Deşi de multe zile nu ne mai interesează ce se întâmplă în Capitală, sau în alte colţuri gălăgioase şi civile ale ţării, m'am aplecat, l-am luat şi l-am citit.

Bineînţeles, nu mi-a sărit în ochi nici articolul de fond din pagina întâia, şi nici mica publicitate.

Mi-a sărit în ochi o reclamă. O reclamă ingenioasă şi obraznică, o reclamă agresivă de film de cinema.

Cu litere de-o şchioapă, sta scris peste nu ştiu câte capete de coloană:

„Maximum de senzaţii în minimum de timp".

Am găsit chestia foarte bună.

Băeţii au decis că această deviză n'ar strica să fie scrisă şi pe avioanele noastre.

In orice caz, amatorii de „maximum de senzaţii" ar fi serviţi din belşug făcând o ieşire cu noi la inamic, mai ales că o asemenea „plimbare" durează cam 2—3 ore, adică tot cât şi un film de cinema.

In ziua următoare am primit o misiune straşnică: să merg cu Fleetul la Bucureşti pentru aranjarea unor chestiuni de ordin tehnic.

Am pasager pe Raul Gheorghiu.

Sbor normal şi civil, ca în vremurile de odinioară, fără mitraliere, bombe şi alte abţibilduri militare.

Aterisăm pe aerodromul pe care ni se ordonase.

Toată ziua am colindat ministerele, birourile şi diferite instituţii tehnice.

Seara, când mă întorceam spre casă, alarmă aeriană.

Sunt foarte nostimi bucureştenii ăştia. Câtă importanţă dau avioanelor bolşevice!

Şi m'am întors.

M'am întors pe-o vreme rea şi pe-o ploaie cu totul „nefavorabilă" pentru sbor.

Dar cine se mai uită la fleacurile astea atmosferice!

Oricât de imposibil ar fi timpul, e mai sănătos un sbor de ăsta „plezirist", decât o misiune deasupra ruşilor...

Deabia am aterisat la noi acasă — adică pe front — şi şease Heinkeluri decolează greoi, huruind prelung, peste terenul desfundat.

Vremea tot nu s'a domolit. Norii sunt încă negri şi ameninţători şi vântul bate într'o dungă.

Băeţii au astăzi o misiune grea.

Niciodată nu m'a chinuit mai mult aşteptarea avioanelor, ca de data asta.

Aş prefera de o sută de ori să mă duc în misiune, decât să rămân la pământ în timp ce camarazii mei sboară, şi să-i aştept cu nelinişte, cu sufletul sugrumat de emoţie la fiecare sgomot, privind ore întregi în imensitatea opacă şi ostilă a cerului.

Intr'un târziu a început din nou să plouă.

M'am refugiat sub aripa unui avion. Alături de mine, sublocotenentul Jugănaru stă zgribulit şi sâsâie printre dinţi acelaş crâmpei de refren obsedant.

— E opt şi tot nu s'au întors...

— Mai pot întârzia un sfert de ceas, poate nu găsesc uşor terenul...

Şi ploaia continuă să întunece văzduhul cu haşurile ei oblice de apă.

S'a făcut opt şi jumătate. Tot n'au venit.

O siluetă neagră de camion sforăe înăbuşit prin noroi. E personalul instalaţiei de balisaj care se duce să-şi ocupe locul pentruca, la un singur semnal, să poată lumina tot aerodromul.

In sfârşit, luminile s'au aprins. Terenul nostru a apărut dreptunghiular şi imens în noapte, punctat de luminile roşii ale balisajului care-l înconjoară.

Din când în când, farul alb şi prietenos al autostaţiei mătură cerul cu o cometă de lumină, care parcă spune băeţilor din cer:

— Haide, veniţi! Aicea suntem.

Deodată, un zumzet înecat în întuneric străpunge încet zarea şi-şi face loc printre săgeţile de ploaie, până la noi.

— Vin! Vin băeţii...

Luminile de bord ale Heinkelurilor noastre apar pe rând — verzi şi roşii — ca o constelaţie bizară în cerul plin de ploaie.

S'au apropiat. Au trecut huruind peste noi, atât de

aproape, încât le-am zărit şi luminiţa albă din coadă de lângă roata mică a bechiei.

Acum fac un viraj larg, s'au dus ca să-şi „ia priza" şi se pregătesc de aterisare.

Avionul cap — avionul în care sboară comandorul Landman — s'a şi pus pe pantă.

In întuneric, silueta încă nu i se zăreşte. Doar farul de bord, luminează din când în când ca un ciclop uriaş între cele două becuri de poziţie din vârful aripilor.

In sfârşit, e jos de tot. Pilotul a redus motoarele şi cu un şuerat prelung, specific Heinkelurilor, avionul se înfundă în dâra de lumină a farului.

Incet, ca o cloşcă mare de fier, aparatul a pipăit pământul cu roţile trenului de aterisaj, şi-a pus apoi şi coada jos şi s'a oprit la câteva sute de metri mai departe.

Uf!... Bine că s'au întors.

In timp ce avionul comandorului trece la locul lui de odihnă, undeva la marginea terenului, aparatul următor (cel din dreapta primei patrule) începe şi el să-şi facă manevrele de aterisare.

Celelalte Heinkeluri sboară în cercuri largi deasupra aerodromului, aşteptând fiecare — după legile văzduhului — să-i vie rândul să se aşeze pe pământ.

Urmează avionul stânga din prima patrulă, avionul cap dela patrula doi, dreapta, iarăşi stânga...

Dar de-abia acum băgăm de seamă că lipseşte un avion.

Două au aterisat şi sus în cerneala cerului de ploaie, doar trei perechi de luminiţe aşteaptă în beznă aterisajul.

Care echipaj o fi?

Peste un sfert de oră, în timp ce băeţii îşi dau raportul, un telefon zbârnâie metalic la postul de comandă al Grupului.

O voce oficială anunță de undeva din noapte, dealungul kilometrilor de fir:

— Echipajul Heinkel No. 17 al adjutantului Dincă Marin, s'a rătăcit prin furtună și a aterisat pe aerodromul Nord de F.

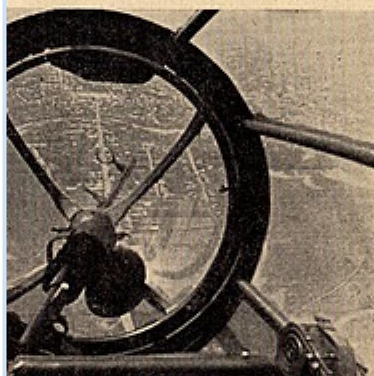
Totul în ordine.

La popotă, am avut în seara aceia un nou prilej de veselie.

Intr'o pauză a cântecului de muzicuță, unul din băeți ținea să precizeze:

— Beau în sănătatea echipajului Ulcică..

— Uraaa!...

Cu motoarele în plin, picăm vertiginos spre obiectiv.

S'a făcut din nou frumos.

Din ploaia nopții trecute, doar câteva bălți au mai rămas înșirate dealungul drumului.

Incolo toate's bune.

Cerul e frumos și albastru ca într'o zi de vacanță și băeții toți sunt veseli.

După masă, la patru și un sfert, plecăm iarăși în misiune. Toate ar fi mers minunat, dacă nu ne-ar fi trecut năduşelile din cauza motoarelor cari nu-și restabileau puterea la înălțimea cuvenită.

Deasupra orașului de unde trebuia să ne luăm vânătoarea de protecție, n'am mai putut să ne ținem de formație. Motoarele nu mai trăgeau deloc.

Am început să suim — cu un metru sau doi pe secundă — ca să trecem de înălțimea critică.

Dar zadarnic. Motoarele noastre, cu o încăpățânare într'adevăr mecanică, abia vor să ne mai ducă.

In sfârșit, la 4600 de metri motorul drept a restabilit căpătându-și turația normală.

Furând din motor și din picaje mici, de câteva secunde, am putut să ne apropiem de ceilalți.

Am trecut și noi liniile deasupra păturei albe de nori.

La obiectiv, printr'o spărtură mare, am bombardat satul Șamalia.

Jos, la marginea unei păduri, un șir întreg de tancuri roșii așteaptă să pornească la atac, căci la trupele terestre azi e bătălie mare în jurul satului Țiganca.

Noi tragem conștiincios în ele și în satul plin de trupe. Sub noi exploziile fac un adevărat prăpăd.

Satisfăcuţi, pornim direct spre casă. Deodată avionul cap se desprinde de formaţie şi se întoarce virând scurt.

Ce s'o fi întâmplat oare? La bord e doar un echipaj tare: locotenentul Nicolau Mircea şi sublocotenentul Georgescu Gheorghe.

Abia târziu am aflat ce se întâmplase. Mai nimica toată. Georgescu — sau Gâgă cum îi spun băeţii — în misiunea asta omisese un amănunt: nu lăsase toate bombele la obiectiv...

Noi l-am aşteptat la Prut, deasupra norilor, fără să ne sinchisim prea mult de artileria noastră, care probabil din cauza înălţimii, a tras câteva proectile după noi.

Am aterizat cu bine, şi ne-am dus să dăm raportul.

Ceva mai târziu, au început să sosească şi avioanele celorlalte escadrile, plecate în misiune după noi.

Din ultima patrulă lipseşte un avion. E Heinkelul Nr. 23 — avionul pe care am mers în prima misiune de război — având ca echipaj pe sublocotenenţii Rovenţa Octavian şi Todea Ion.

Dela ceilalţi camarazi din patrula lor aflăm ce s'a întâmplat.

Avionul lor a luat foc la întoarcere, deasupra teritoriului nostru.

Echipajul, a sărit cu paraşuta.

Unul singur, spun băeţii, a avut ghinion. S'a agăţat de ampenaj şi a rămas aşa svârcolindu-se în aer, târît de bolidul de oţel care-l ducea în coadă cu peste 300 de kilometri la oră.

Ceva mai târziu, paraşuta i s'a desprins şi a căzut spre pământ, pierzându-se în vata norilor.

Avionul a dispărut şi el în nori. Îi ardea motorul drept...

Seara la Grup, primim veşti mai liniştitoare.

Rovenţa, care de data asta pilota avionul, şi-a păstrat calmul şi a rămas la postul de comandă, încercând până'n ultima clipă să salveze aparatul.

După ce tot echipajul a sărit cu paraşuta, la 1500 de metri deasupra pământului, focul s'a stins.

Singur la bord şi numai c'un motor, a parvenit să aterizeze punând avionul pe burtă la marginea aerodromului de lângă oraşul Tecuci.

Rovenţa este neatins.

De ceilalţi nu ştie nimic. Nu i-a putut urmări în cădere. Cel atârnat cu paraşuta de ampenaj, crede să fie telegrafistul lui de bord, sergentul Cojocaru.

Când ne-am dus la culcare, băeţii tot mai comentau cele întâmplate. Nu ştiu cine, foarte sentenţios, îşi dădea părerea personală:

— Nu mă miră ce s'a întâmplat. Azi doar suntem în 13...

A doua zi de dimineaţă toate escadrilele sunt adunate sub arme.

Se citeşte ordinul de zi al Armatei a 4-a prin care Grupul Landman este citat pentru faptele lui de arme.

Comandamentul ne face cunoscut cu această ocazie că datorită bombardamentelor noastre am nimicit un puternic contra atac roşu în bătălia dela Ţiganca şi că 40 la sută din pierderile inamicului din sectorul în care am lucrat sunt datorite Heinkelurilor noastre.

Care va-să-zică, tot am făcut şi noi ceva! Toate echipajele se umflă rău de tot în pene! Noroc însă că domnul comandor ne aduce la simţul realităţii:

— Mă, să nu v'o luaţi în cap. Ştiu eu că sunteţi nişte trântori...

Noi râdem. Râde şi comandorul cu noi.

In fond, nu suntem decât un mănunchi de oameni strânşi cu dragoste în jurul altui om, care ne iubeşte şi ne înţelege.

La ora 10 a sosit şi Roventa.

A fost adus de un avion de recunoaştere de acolo de unde a aterisat forţat.

Pe înserat a venit şi Conaş Costea.

Conaş Costea e căpitan. E chiar comandant de escadrilă. Dar a atât de drag „băeţilor" lui, e atât de prieten cu toate echipajele ce le are sub comandă, încât numele de „căpitan aviator Teodorescu Ştefan" nu-l poartă decât la front şi la postul de comandă al Grupului.

Adică la militărie.

Incolo e al nostru. Conaş Costea.

De data asta însă ne-a adus veşti triste.

Camaradul agăţat cu paraşuta de ampenajul lui 23 este sublocotenentul Todea.

A fost găsit mort într'un lan de păpuşoi.

Ceilalţi au scăpat teferi, doar scărmănaţi niţel de golănimea dintr'un sat, care i-a luat la început drept bolşevici.

Săracul Todea!

Maşina lui — un Fiat albastru — stă tristă şi se uită la noi plângând din farurile ei stropite cu noroi.

N'o să-l mai vedem niciodată! Şi era atât de bun, blajin, sfios...

Afurisită zi de 13!...

De dimineaţă a sosit dela Comandament un avion Foke Wulf.

In el era comandantul Flotilei noastre, d. comandor Sahini Alexandru care a vrut să ne facă o surpriză: merge cu noi în misiune la inamic.

Peste o jumătate de oră, două patrule de Heinkeluri 111 dela escadrila noastră au decolat într'o formaţie impecabilă.

In prima patrulă, în avionul pilotat de comandorul Nagaevski, a luat loc comandorul cel mare.

Eu am rămas de data asta jos.

Cu acest prilej, răsfoind jurnalul oficial de război al unităţii, sunt foarte emoţionat de ultimele rânduri scrise la sfârşitul dării de seamă a misiunii dela Basarabeasca.

Iată-le:

„Este un fapt de arme cu totul deosebit care va rămâne în istoria de război a aviaţiei noastre, consacrat prin Ordinul de zi pe Armată Nr. 1, dat de Comandantul de Căpetenie.

Membrii echipajelor care au luat parte la această misiune pot fi mândri de fermitatea şi hotărîrea cu cari au înfruntat urgia focului, trecând înainte fără să clintească, făcându-şi până la capăt datoria.

Va fi suficient ca mai târziu, oricare dintrînşii să spună:

„Eu am luat parte la bombardamentul dela Basarabeasca". Şi orice bun român va trebui să se descopere cu respect şi admiraţie în faţa lui".

Prin cap îmi trec tot soiul de gânduri.

Mă gândesc la acei patroni gușați din întreprinderile bucureștene cari și-au dat afară simbriașii fiindcă au făcut prea multă concentrare. Ce figură ridiculă ar face în fața umilului funcționăraș de altă dată, care — plin de glorie pe front și fără parale în civilitate — ar avea îndrăzneala să-i spună :

— Eu am fost la război, dom'le Director. Am făcut parte din echipajele cari au bombardat Basarabeasca...

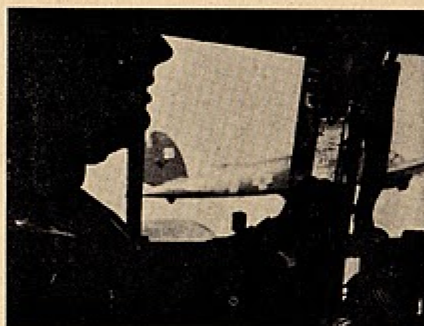
Sunt foarte curios să știu dacă și-ar scoate pălăria.

Peste două ceasuri avioanele s'au întors. Misiunea s'a executat în excelente condițiuni. O gară din spatele frontului rusesc a fost distrusă prin surprindere, înainte ca artileria anti-aeriană sau avioanele de vânătoare inamice să fi putut interveni.

Bolșevicii, prost informați ca deobicei, n'au știut să dea „onorurile casei" la vizita ce li s'a făcut.

Nouă însă ne-a părut bine.

O fi mai puțin spectaculos, dar e mult mai practic așa.

SUS : Plan lângă plan, sburăm în formație strânsă.
JOS : Privesc prin geamul carlingii furtuna amenințătoare.

A mai trecut o zi.

O zi rea de tot căci zac din cauza inoculării făcute de cu seară.

In aceiaşi jalnică situaţie fizică se află şi Matei Ghica Cantacuzino.

La noi în cameră se înjură, se bea sifon şi mai ales... se zace.

Seara, căpitanul Bil Stoenescu a plecat la Bucureşti cu Heinkelul Nr. 15 — avionul cu care sboară întotdeauna comandorul — ca să transporte un inginer german venit pentru revizia aparatelor.

Inainte să decoleze a venit să mă vadă şi să mă întrebe dacă am nevoie să-mi aducă ceva de acasă.

Imi face mare plăcere să-l privesc. E vesel ca un şcolar care pleacă în vacanţă. Are şi dece : e prima noapte pe care o petrece cu ai lui decând s'a început războiul.

Şi mâine dimineaţă o să fie înapoi...

In după masa zilei următoare, simţindu-mă mai bine şi fiind inapt pentru sbor din cauza inoculării, am fost trimis la Bucureşti ca să aduc materiale pentru laboratorul fotografic : „Labofoto" cum i se spune în termeni de război.

Ce bucurie !

In Capitală însă trebuia să am şi o mică deziluzie. Un fost camarad de meserie — civil, bine înţeles — găsi de cuviinţă să mă întrebe maliţios :

— Ce faci „eroule" ? Cum îţi merge cu bombardamentul ? Aşa-i că-i nostim să te lupţi cu ruşii ? Am auzit că fug de rup pământul şi că nici material ca lumea n'au.

Despre artileria lor anti-aeriană şi avioanele de vânătoare nici nu mai vorbesc...

— Dar cum se face că eşti aşa bine informat ? Ai fost pe front ? îl întrebai timid pe interlocutorul meu.

— Nu. Dar eu...

— Bună ziua, îi răspunsei politicos, şi am plecat.

Am părăsit Bucureştii fără nici un pic de regret. Atmosfera asta „plezíristă", cum spun băeţii noştri, nu-mi mai convine.

Nu mă simt bine decât acolo pe câmp, la escadrilă. Acolo unde ne jucăm în fiecare zi cu moartea, unde oamenii sunt simpli, buni şi drepţi, căliţi sus în viforul necruţător al văzduhului.

La noi pe front nu te descoase nimeni. Toţi ne cunoaştem bine, fără să ştim ce are fiecare acasă. Toţi egali, toţi prieteni şi mai ales buni camarazi, trăim o viaţă adevărată închinată numai datoriei. Şi ne simţim bine aşa.

Când am ajuns acasă, la „hotelul" nostru „rogojină", am aflat o veste grea ca plumbul nevăzut al durerii, o veste foarte tristă : Avionul 15 a căzut !

Cu el, întreg echipajul a pierit pentru Patrie.

Şi ce echipaj ! Unul dintre cele mai bune.

Şi de data aceasta, în mintea şi în sufletul nostru le-am făcut ultimul apel :

Căpitan Stoenescu Gr. Constantin

Căpitan Carp Ignat

Maestru Radio-T.F.F. Călin Ilie

Radio-T.F.F. sergent Cojocaru

Mitralior de bord sergent Till.

Comandorul nostru care sbura întotdeauna cu acest avion şi echipaj, a scăpat ca prin minune.

A fost prima dată când n'a mers în sbor la inamic. I se făcuse în ajun şi lui inocularea.

Pe toți ne doare grozav această pierdere.

Despre felul în care au căzut nu știe nimeni mare lucru.

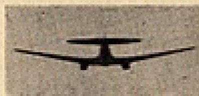
Avionul 15, ca deobicei, era cap de patrulă.

Formația a fost prinsă la înapoiere de furtună și echipajele din celelalte aparate — din dreapta și din stânga — l-au zărit picând abrupt într'un nor negru, fioros și mare cât un munte.

Atât... Avionul 15 nu s'a mai întors.

S'a rupt în aer din cauza norului prea dens în care se angajase ?... Sau a fost lovit de jos și pilotul n'a mai putut să-l stăpânească, prăvălindu-se peste comenzi ?...

Nimeni nu va putea să știe, niciodată.

A doua zi plecăm iarăși în misiune.

De data asta însă avem ghinion.

Motoarele nu vor deloc să tragă și dreptul trepidează rău. Cred că i s'a rupt un culbutor.

Inainte de a ajunge la Prut, suntem nevoiți să ne întoarcem.

Sunt furios.

Ar fi fost a opta misiune de război.

Revanșa mi-o iau a doua zi.

Plec în misiune pe un nou avion : pe Heinkelul Nr. 5. De data asta fac echipaj cu sublocotenentul de rezervă Tulea Sorin. E un băiat admirabil.

Inainte de a decola mi-am dat seama că o să mă împac minunat cu el.

Are toate calitățile : e vesel, bun camarad, cântă din muzicuță și pilotează minunat. In rezumat, un tip „casație".

Deși în viața particulară n'am aceleași îndeletniciri ca el (e gata-gata să iasă inginer și e un alpinist de forță) sudura dintre noi aș putea spune că a fost instantanee.

Ne-am cuplat atât de mult reflexele, încât mai întotdeauna în fața unei anumite situații, gândim și reacționăm la fel.

E strașnic.

In afară de echipajul nedeslipit al locotenenților siamezi Dobrescu Nicolae - Sima Octavian, cred că noi de pe avionul 5 suntem cel mai omogen mănunchi de suflete care sboară.

Și astfel, începând din această zi memorabilă pentru noi (o zi de Iulie a anului de grație 1941) când echipajul 5 spune prezent prin mine, însamnă că se găsesc gata la datorie :

Sublocotenentul de rezervă Tulea Sorin
Sublocotenentul de rezervă Ioan O. Grigore.
Maestrul T.F.F. Niculescu Gh.
Mitraliorul de bord sergent Dumitru Florea.
Mitraliorul de bord soldat Puiu Radu.

Misiunea s'a îndeplinit normal. Adică bine.

Am bombardat căile de comunicație din jurul satului Tatar-Bunar.

A fost o misiune banală, fără comentarii.

Reacție puternică de artilerie anti-aeriană inamică în zona gării Arciz. Altceva nimic.

La înapoiere, întreaga formație a trecut în sbor, la rasul pământului, deasupra aerodromului.

Nemții cari se uitau la noi au rămas uimiți.

După masă mai fac un sbor de-o oră cu Fiețul.

Transport curier.

A doua zi la prânz, la 1 fără un sfert, decolăm pentru o misiune strașnică : Bugazul.

Sunt cu echipajul meu pe 5, având la bord și pe sublocotenentul de rezervă Radu Eugen ca ofițer fotograf (în pijama pe sub combinezon).

Sburăm pe drumul obișnuit.

Facem un „rase-motte" deasupra comandamentului nostru, ne luăm vânătoarea de protecție și ne îndreptăm apoi direct spre Sud-Est.

De data aceasta suntem întovărășiți de avioane foarte cunoscute. Sunt „Hurricanele".

Bombele noast[illegible] se prăvălesc vertiginos[illegible] pământ. Exploziile izbu[illegible]c apocaliptic, nim[illegible]are...

Trecem pe la Tatar-Bunar, și sburând mereu spre Est, ajungem deasupra Mării Negre.

Formația noastră face un viraj larg pe stânga și începem să sburăm în larg, paralel cu malul.

5-ul nostru are o misiune specială, anume să rămână cu 4-5 kilometri în urma celorlalți ca să se poată fotografia efectul bombardamentului celor două patrule din fața noastră.

Cerul e foarte clar.

Cred că jos trebue să fie cald rău. Pe stânga noastră defilează nesfârșita plaje basarabeană, pe aurul căreia se frânge dantela minusculă și albă a valurilor.

Sburăm la 4100 de metri înălțime.

Marea, de un verde ireal, sclipește sub noi ca o oglindă uriașe cu mii de fațete.

Pete mari, violete sau de un verde închis — aproape negre — ne arată pădurile de vegetație din fundul apei.

Totul ni se pare imens, haotic, neisprăvit. Pe dreapta, orizontul se pierde într'o estompare poleită de soare.

In sfârșit, am ajuns. Bugazul se vede bine, ca un cleşte uriaș de pământ care și-a înfipt colții în oglinda verzuie a mării.

Limanul e galben și urât, bolnav parcă de anemie pernicioasă.

Un nou viraj pe stânga, și patrulele noastre se îndreaptă direct spre portul Bugazului.

Jos e înghesuială mare. Rușii, goniți de trupele noastre victorioase din cuprinsul Basarabiei se înghesuie aici cu miile ca să treacă dincolo.

Tunurile lor din port au început să tragă.

Le vedem foarte bine exploziile albe cum se sparg în jurul avioanelor din fața noastră.

Trag din plin, dar nu prea au precizie.

Noi am rămas în urmă mult, ca să ne facem meseria.

Radu Eugen, cu picioarele pe marginile trapei de intrare în avion, pe care a deschis-o, stă legat de fuselaj cu o frânghie de munte, și fotografiază mereu.

Bombardamentul formației noastre s'a terminat. Bombele lor au căzut peste instalațiile portului și peste gară.

Un fum gros și negru învăluie toată peninsula. Au lovit bine băeții !

Heinkelurile noastre au degajat pe stânga și o pornim spre casă.

Exploziile le mai urmăresc câteva minute, dar zadarnic. Manevra abilă a aparatelor le-a scutit de a fi atinse și de data asta.

A sosit, în sfârșit, și rândul nostru. După ce ne-am făcut datoria ca fotografi, trebue să ne-o facem și pe aceia de bombardieri.

Doar nu era să venim atâta cale numai pentru câteva clișee.

Incep operațiile de vizare.

Tunurile de jos, ce n'au fost lovite și care au terminat tragerea în celelalte avioane ale noastre care sunt acum departe, încep să ne ia în primire.

Sorin, calm, ține avionul pe direcție. Cu ochii în vizor, urmărind crucea reticulului care a ajuns peste țintă, îi fac semn discret :

— Mai la dreapta. Mai la stânga. Așa. Ține-l așa că-i bine !

Echipajul ne semnalează că exploziile de anti-aeriană se sparg din ce în ce mai aproape.

— Domnule sublocotenent, nu mai mergeți așa drept c'o să ne lovească, intervine telegrafistul, care vede foarte bine cerul dela el din turelă.

— Lasă că s'aranjează și asta, îi răspunde cu humor Tulea. Ce vrei să-i stric combinațiile lui Grigore ? Aveți răbdare... Și echipajul tot a amuțit.

In sfârșit, au căzut și bombele noastre.

Incepem manevrarea serioasă a aparatului. Picaj, viraje strânse cabraj, folosim toate mijloacele ca să scăpăm de tirul celor de jos.

Dealtfel, era și timpul. O schijă ne-a lovit în planul drept, bufnind ca o detunătură înfundată.

Nu-i nimic. Bine că nu ne-a găurit rezervoarele.

Și mână !...

Motoarele în plin mugesc cu furie. Incetul cu încetul ne apropiem de formația noastră.

Peste câteva minute am ajuns din urmă camarazii. In spatele nostru a rămas marea și fumul care învăluește Bugazul.

A fost minunat !...

Ne continuăm drumul fără nicio peripeție.

Suntem foarte mulțumiți că nu ne-a încolțit vânătoarea roșie, — care are năravul să se plimbe prin meleagurile astea, — când eram singuri.

Cine știe dacă ne mai întorceam tot așa de bine dispuși.

In restul drumului coborâm la 600 de metri.

Jos e cald.

Ni-e chiar atât de cald, încât tot echipajul s'a descălțat. In fond, nu venim dela mare ?

Un avion de vânătoare de-al nostru, Hurricanul Nr. 5, a venit lângă noi să ne admire. Stă ca o sfârlează mică și bosumflată deasupra planului nostru drept.

Ne face tot soiul de gesturi amicale. Ne e simpatic fiindcă are și el, ca și noi, tot Nr. 5. Ca recompensă la amabilitățile lui, îl fotografiez.

După scurt timp ajungem acasă. Aterisaj obișnuit.

Toată lumea-i mulțumită. Și noi, bineînțeles.

IIIIIIIIIIIIIII

A doua zi, la 10 și jumătate dimineața plecăm iarăși în misiune. Decolăm normal și luăm înălțime.

Cerul e senin și norii împrăștiați la întâmplare nu ne pot servi la nimic. Păcat. Ei sunt prietenii noștri albi după care ne ascundem când vrem să facem surprize rușilor.

De data asta însă mergem fără paravan.

La obiectiv suntem la înălțimea ordonată.

Bombardăm aglomerări de trupe bolșevice în retragere în zona satelor Divizia și Cerkez din preajma Cetății Albe.

Răspunzând la politeța noastră, cei de jos s'au crezut datori să ne salute cu salve destul de abundente de artilerie anti-aeriană.

Noi însă suntem aviatori bătrâni. Adevărați „lupi ai văzduhului", după cum spune Sorin Tulea, și deci nici nu ne sinchisim de exploziile lor banale.

Ne vedem liniștiți de drum, și după ce ne-am terminat bombardamentul, ne întoarcem acasă cuminți, ca un conțopist de birou care și-a pus scripțele la punct și pe urmă se duce să ia un șpriț la bodega din colț.

Aterisăm frumos pe aerodrom și începem să „ne preocupăm iarăși de importantele noastre nimicuri cotidiane.

Jocul de rummy, cu pietre se practică la noi pe o scară intinsă...

Seara am fost ocupați.

Am avut de băut pe noul nostru „sublocotenent avia-

tor de rezervă" dela Hotelul Rogojină: Raul Gheorghiu.

Nu știu cine i-a spus că a pierdut cel mai frumos grad din Aeronautica Regală a României. Gradul de adjutant major aviator „Te Re".

Ca să-i facem plăcere, îi spunem și noi în glumă „sublocotenentul aviator T. R. Gheorghiu Raul..."

Și s'a râs până târziu.

Prietenos și sprinten, avionul de vânătoare s'a apropiat de noi. Drept recompensă, îl fotografiez.

Un aspect caracteristic al orașelor basarabene. Cahul văzut din avion apare ca un imens joc de șah.

De dimineață se pleacă iarăși în misiune.

Cum suntem în toiul verii, ne ducem la „băi de mare", așa că decolăm tot spre Bugaz.

Inainte să ne luăm sborul, băieții dela escadrila „Costea" au aterisat.

S'au întors toți și sunt excepțional de veseli, se pare că „au făcut varză" Bugazul, după cum se laudă toate echipajele.

Când ne luăm rămas bun dela ei și ne urcăm grăbiți în aparatele noastre, au ținut totuși să ne comunice — pentru ori și ce eventualitate — că tot malul limanului și al mării e înțesat de tunuri anti-aeriene care trag din plin în cei cari le deranjează...

Şi am plecat.

De cum ne-am deslipit de pământ şi ne-am aşezat pe linia nevăzută a drumului, am început să luăm înălţime.

Orizontul, deşi albastru şi luminos, are agăţaţi deasupra lui nişte nori mari şi albi de vată. Ii privim lung. Vom trece peste ei.

Şi în liniştea nesfârşită a cerului în care huruiala permanentă şi monotonă a motoarelor — care ţi s'a dizolvat în nervi, în creer şi în ultima fărâmă de sensibilitate — nu-ţi mai ajunge la ureche, toţi suntem cu ochii pe cadranele albe ale altimetrului.

2100, 2150, 2200, 2250, 2300...

Şi cifrele se succed identice, cuprinzând în uniformitatea lor un tâlc pe care numai cei iniţiaţi îl pot înţelege.

Avionul nostru urcă mereu. Indicatorul de pantă oscilează din când în când: suim cu 2-3 metri pe secundă.

In sfârşit, nişte manete speciale au fost trase, nişte manete lungi şi misterioase, cari stau deobicei sfioase şi neumblate, privindu-te parcă agresiv din măciuliile lor negre. Sunt manetele „de restabilire".

Motoarele, care din lipsa de oxigen de aici de sus îşi simt treptat sleindu-le puterile, au căpătat dintro'dată forţe înzecite.

Undeva, în şurubăria neştiută a acestei uzini sburătoare, o maşinărie nouă a intrat în funcţiune. E „corectorul altimetric" care prin capsula lui de reglaj, dă iarăşi motorului să soarbă cantitatea de oxigen de care are nevoie ca să sbârnâie din plin.

Privim o clipă indicatoarele de presiune ale motoarelor — „Bustul" cum îi spunem noi. — Sunt satisfăcătoare. Gonim deci. serios.

Şi tot aşa mereu, cu ochii când pe cer şi când în

puzderia de ceasornice care ne stau fixate în faţă, sburăm fără răgaz, sburăm spre ţintă.

3000, 3350, 3400...

Heinkelul nostru îşi vede liniştit de drum.

Mai avem puţin şi vom putea să ne avântăm peste munţii de nor care stau ca o barieră de zăpadă ireală la câţiva metri parcă de boturile ascuţite ale avioanelor noastre.

Privim iar la altimetru: 4100, 4200... Ce greu mai urcă.

In imensitatea haotică a spaţiului lipsit de repere, n'avem posibilitatea să ne dăm seama imediat — prin simţuri — de cursa noastră ascensională în lupta încleştată a motoarelor care vor să cucerească văzduhul.

Numai norii stau nemişcaţi în faţa noastră, ca un Himalaia de coşmar, sclipitori în măreţia lor nemăsurată.

Urcăm mereu. 4300, 4400...

Un frig grozav mi-a încleştat degetele pe harta pe care mi-o uitasem în mână.

Am impresia că odată cu pojghiţa de ghiaţă a transpiraţiei care mi-a congelat tot trupul, chiar şi răsuflarea mi-e întretăiată de lama tăioasă a frigului.

Odată cu senzaţia asta distrugătoare de îngheţ general, o moleşeală, o lene ciudată m'a cuprins. Respir greu, mi-e frig, şi n'am putere să mă mai gândesc la ceva.

Demult, de când am început urcuşul, echipajul n'a mai spus nici un cuvânt. I-o fi frig şi lui.

Mă gândesc, greoi, la telegrafistul care stă cocoţat în turelă, cu faţa spre ampenajul avionului, apărat doar de o scoică străvezie deschisă spre coadă.

Deodată, o idee fierbinte mi-a fulgerat prin creer, albă şi scăpărătoare ca o descărcare electrică: — Oxigenul!

Nu ne-am pus măştile de oxigen şi suntem sus.

Intr'un minut, toţi eram cu faţa ascunsă in cauciucul increţit al măştilor.

Ce ciudat! Oxigenul ăsta are parcă un gust agreabil. Incetul cu incetul, greutatea de plumb care ne turtea plămânii a dispărut.

Respirăm uşor, normal, accelerat, ca acolo jos, acasă, unde n'ai niciodată grije... ca să şi respiri.

Şi am uitat de bătăile svâcnite ale inimii şi de opresiunea suflului ce ne ieşea greu pe gură.

Am dat drumul la calorifer, şi o senzaţie nouă de mulţumire şi linişte ne-a cuprins.

Şi echipajul cred că simte la fel, căci fără să bag de seamă, au prins toţi glas.

Mitraliorul, de acolo din fund, din intunecimea fuzelajului, a devenit curios:

— Cam pe unde suntem, Domnule Sublocotenent?...

Privesc afară din carlingă.

Sburăm deasupra norilor.

Sub noi valuri albe se intind până departe in aburul opac al depărtărilor. E marea de nori.

Totul, in haosul ăsta fără dimensiuni, e alb. Un alb de halucinaţie, un alb dureros care-ţi inţeapă ochii cu sclipirile lui poleite cu aurul usturător al soarelui.

Mă uit din nou la altimetru: suntem la 5000 metri.

Iau harta, măsor distanţa pe traect privind la ceas şi calculez in minte:

— Trebue să fim in dreptul lacului Conduc. In dreapta este Marea Neagră. Mai avem vre-o 70 de kilometri până la obiectiv.

Acum privesc la avionul cap. E mai departe, in faţa noastră şi ceva mai jos.

Mai sburăm câteva minute peste imensitatea răscolită a norilor, şi intreaga formaţie a inceput să pice lin. Au dreptate.

Jos nu se vede nimic. Trebue să ne verificăm poziţia, şi chiar dacă suntem pe drumul cel bun, nu putem bombarda cu precizie fără să vedem obiectivul. Deci coborim.

Altimetrul cuminte şi cinstit ca totdeauna, ne lămureşte drumul prin spaţiu fără să obosească niciodată. A inceput şi el să scadă: 4750, 4700, 4650...

La 4100 metri s'a oprit. Sburăm din nou orizontal.

Pătura continuă de nori a rămas deasupra noastră. Soarele mijeşte prin ea din când in când, ca o lună voluminoasă.

Sub noi, la câteva sute de metri, un nou val de nori se intinde spre nemărginirea zării.

Norii aceştia sunt insă cu spărturi. Din distanţă in distanţă, intre două grămezi rotunde şi mate se văd găuri mari, negre.

Acolo jos, in fundul prăpăstiilor de o clipă care ne apar in botul avionului, e pământul.

De data aceasta albul care ne inconjoară nu ne mai indurerează ochii.

Lipsit de sclipirile ascuţite ale soarelui, pare un abur odihnitor peste care sburăm cu iuţeală de nălucă.

Din când in când, un noruleţ răsleţ şi mic cât o căpiţă de fân e sfârtecat de viforul elicelor. Fumul lui alb se destramă prelingându-se peste transparenţa ferestrelor care sunt, cât trecem prin el, ca şi aburite.

In sfârşit, avionul cap a inclinat de câteva ori din aripi. Asta inseamnă : Atenţiune !...

Inaintea noastră e o spărtură mai mare. Eu sunt gata. Culcat pe burtă in botul avionului, mi-am fixat toate elementele pe tamburii şi rotiţele aparatului de vizare, şi aştept.

Trapele de sub fuzelajul avionului au fost deschise demult. Bombele stau să cadă.

Privesc mai atent spărtura de nori care se apropie. Jos văd întâi ceva albastru. E marea. Văd şi malul. Bugazul e alb. Orăşelul şi portul stau cuibărite pe o limbă de pământ lată doar de-o palmă. Limanul Nistrului e galben-verzui.

Ce forfotă trebue să fie acolo. Bolşevicii, în disperarea înfrângerii lor, numai pe aici mai pot să fugă.

Mă uit prin lentilele vizorului.

Ce păcat că nu pot să văd bine!...

Am declanşat motorul electric care va lăsa să cadă bombele când verticala avionului va face faţă de ţintă unghiul fixat de mine.

Eu menţin doar avionul pe direcţie, şi privind mereu prin ochianul vizorului, ţiu Bugazul la încrucişerea firişoarelor negre ale reticulului din interiorul lentilelor.

Mişc mereu din două rotiţe şi ţiu crucea de ochire pe obiectiv.

In port sunt câteva vapoare. In gară sunt trenuri cari scot fum.

Firişorul paralel cu reticulul pe care sunt scrise diferitele valori unghiulare pe care le are unghiul avionului faţă de sol, aleargă cu aceeaşi iuţeală.

In sfârşit, un romb microscopic mi-a apărut în lentilă. Bombele au început să cadă.

Ţiu cu îndârjire crucea minusculă a reticulului peste port, sincronizând învârtirea rotiţelor, cu viteza absolută de deplazare a avionului.

Bombele cad. Le urmăresc prin ferăstruica de sub vizor.

In cadranul special fixat înaintea mea, luminiţele lungi şi galbene — paralele două câte două — care semnalează prezenţa bombelor, se sting la interval regulat, pe măsură ce acestea se deslipesc din măruntaele avionului.

Ne salutăm în sbor camarazii vânători dela I. A.R. 58, cari sunt gata să ne însoţească la inamic.

Trăgătorul, culcat în coada Heinkelului, cu ochii la altă ferăstruică a început să vadă exploziile şi strigă entuziasmat:

— Casaţie Dom'le Sublocotenent! Aţi lovit în vălmăşala aia mare...

Dela înălţimea asta, bombelor le trebue 30 secunde ca să ajungă la pământ.

Şi acum dâra s'a terminat.

Bombele au căzut — perechi-perechi — la interval de aceeaşi fracţiune de secundă.

Am terminat bambardamentul.

Intreaga formaţie a început din nou să pice accen-

tuat. Este manevra noastră obişnuită ca să ne sporim vietza.

Din nefericire, deasupra mării nu sunt nori. Şi noi ne îndreptăm tocmai spre mare.

Ruşii, buimăciţi de exploziile noastre, au început să tragă cu tunurile în noi. Nu şi-au reglat însă bine tragerea, căci toate obuzele se sparg mai sus şi în urma noastră.

Picajul devine din ce în ce mai abrupt. Motoarele hurule cu un sgomot sinistru şi la toţi ni se agită un gol antipatic în stomac.

Ne continuăm goana. Sunt gata să trag cu mitraliera dacă ne atacă cineva. Ştim cu toţii că vânătoarea inamică dela Odessa e aproape şi foarte vigilentă.

Exploziile tunurilor ruseşti, care ne strânseseră câteva clipe mai de aproape, au încetat.

Sburăm singuri deasupra mării. Formaţia a rămas intactă. Suntem toţi.

Facem un viraj larg pe dreaptă şi ne luăm cap-compas direct spre casă.

Intoarcerea s'a făcut normal, fără incidente.

După ce am aterisat am aflat dece ruşii au reacţionat atât de târziu cu artileria lor.

Patrula Heinkelurilor care-i „vizitase" înainte, atacase Bugazul dinspre mare.

Probabil că se aşteptau să venim şi noi tot pe acolo aşa că până să ne zărească printre nori şi să îndrepte ţevile într'acolo...

A mai trecut o zi şi plecăm iarăşi în misiune. Bineînţeles, tot la Bugaz.

De data asta însă decolăm 9 avioane, ca să accelerăm curăţirea Basarabiei de trupele ruseşti.

Sunt în avionul cap dela ultima patrulă. Este prima dată când mi se face această cinste, obişnuindu-se deobicei să se trimeată ca şef de bord un căpitan.

Aşa dar, voi avea răspunderea drumului a trei avioane, mai ales că patrula noastră are un obiectiv deosebit. In timp ce prima formaţie bombardează iar Bugazul, eu voi merge cu ai mei la Karolina, adică pe malul rusesc al Limanului, ca să reduc la tăcere bateriile antiaeriene de acolo, care s'au arătat în ultimul timp a fi foarte puţin politicoase.

Şi decolăm.

In cap îmi răsună încă recomandaţia lui Boldur care e coechipierul meu din stânga:

— A se căscare ochii, băeţaş...

Pe drum, nu scap din vedere patrula.

Dealtfel, e compusă chiar din chiriaşii „Hotelului" nostru „Rogojină".

Pe dreapta e Matei Ghica şi pe stânga Radu Boldur.

Sunt bine încadrat, şi n'am prea mare grije.

Deodată însă, Heinkelul care sbura în dreptul planului nostru stâng, degajează scurt în loc, făcând viraj de 180 grade. Se întoarce net.

Telegrafistul îmi comunică în cască:

— Se întorc acasă, au o pană la mecanismul de schimbarea pasului elicei. S'a rupt ceva...

Imi pare rău că am rămas stingheri și mă gândesc ce furios trebue să fie Radu. Ce vrei, așa sunt mașinăriile, au și ele draci câteodată.

Ca să mă consolez, privesc pe dreapta. Avionul echipajului Ghica-sublocotenent Georgescu a rămas in urmă.

Peste câteva minute, telegrafistul care a intrat în legătură cu ei, mă lămurește:

— Se intorc și ei. Le trepidează un motor.

Strașnic ghinion! Odată am avut ocazia să fac și eu pe șeful și am rămas singur în aer.

E foarte regretabil. Și in concluzie, ne punem cinstit la drum, așa de unul singur.

In fața noastră, pe cerul vânăt, mai multe puncte negre abia se mai disting.

Sunt Heinkelurile primei formații care merg să bombardeze Bugazul.

Cum și drumul nostru e tot intr'acolo, am decis să ne ținem după ele.

Și de data asta cerul e plin de nori. Ne prinde bine, căci ne suim deasupra lor.

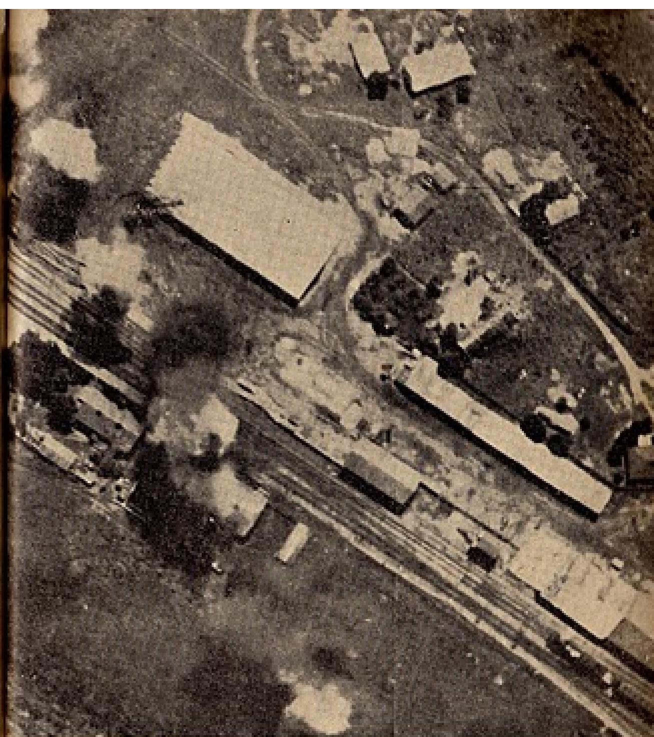
De acolo de sus, avem mai puțini sorți să fim dibăciți de anti-aeriana bolșevică.

Sburăm la 4200 metri înălțime.

Ajunși in dreptul mării care se zărește spălăcită printre nori, avioanele din față cotesc puțin la dreapta și se indreaptă direct spre port.

Noi facem un viraj scurt și ne indreptăm mai spre Nord. Misiunea noastră este să bombardăm tunurile bolșevice de pe peninsula Karolina. Și acolo mergem.

Bineînțeles, ne facem că nu băgăm de seamă că suntem singuri, și sburăm liniștit mai departe, ca și cum am fi cu toată patrula.

Dâra noastră a căzut peste gara Jeremijafca. Un tren care intra în stație a fost scos de pe linie. Vagoanele stau răsturnate cu ferestrele în sus

Artileria bolșevică ne-a luat în primire mai curând decât mă așteptam. Probabil că a fost stârnită de exploziile bombelor asvârlite de camarazii noștri deasupra Bugazului, și acum își varsă focul pe noi.

Chestia asta nu mă mai impresionează demult. Dealtfel, ne-am hotărât — tot echipajul — ca să luăm lucrurile cât se poate mai puțin în tragic.

Astfel, după cum ne-am învățat să privim lucrurile sub aspectul lor humoristic, glumele în zona inamicului și în special deasupra obiectivului sunt foarte gustate.

— Domnule Sublocotenent, trag rușii în noi!

— Doar n'ăi fi vrând să tragă hotentoții...

Și echipajul râde.

Râde fiindcă ne-am învățat să ne jucăm cu moartea, fiindcă nu ne mai e frică de ea. Îi râdem obraznic în față și îi răspundem în zeflemea:

— Ei și?...

Suntem cinci. Se poate. Dar cred că e mai bine așa.

Sburăm direct spre țintă.

In timp ce obuzele se sparg amenințătoare în jurul nostru, încep operațiile de ochire, printr'o spărtură de nori, apărută în fața noastră tocmai când ne trebuia.

Bombele, în clipa calculată după rotițele gradate ale vizorului încep să cadă peste limba de pământ dintre mare și limanul Nistrului.

Știu precis că acolo sunt cuibărite bateriile antiaeriene.

Dar intrăm iarăși în nori. Nu pot să mai urmăresc efectul bombardamentului, care continuă să se facă. automat, după aparatele noastre electrice de bord.

Și bombele se duc scăpate în gol să-și nimerească ținta, la același interval de zecime de secundă, deși nu o vedem.

Am degajat, însfârșit, spre mare.

Exploziile care ne-au pierdut urma câteva clipe prin nori, s'au strâns iar în jurul nostru.

Ce-or fi având, Doamne, rușii ăștia de se țin așa scai de noi. Vor cu tot dinadinsul să ne dărâme? Dar nici noi nu ne lăsăm așa ușor...

Și picăm iarăși vertiginos spre talazurile mării cu orizontul înecat în ceață.

Au mai trecut câteva minute.

Coasta rusească abia se mai zărește ca o dungă neagră în fundul peisajului.

Mitraliorul de bord, care de data asta trebuia să fotografieze dela locul lui efectul bombardamentului nostru, n'a putut să-și facă și această meserie auxiliară.

— Am intrat în nor, și n'am mai văzut nimic. Era păcat să stric clișeul.

— Bine. Nu-i nimic. Ne'ntoarcem, dar fii atent să nu mai ratezi poza.

Privesc altimetrul: 1750 metri înălțime.

Și ne-am întors.

Coasta se vede din ce în ce mai bine. Ne îndreptăm direct spre ea. Tot echipajul tace.

Mă simt dator să nu-l las să se tortureze într'o prea mare încordare, și îi dau trăgătorului ultimele indicații:

— Fotografiezi când am ajuns la verticală. Vezi, fii atent.

Insfârșit, a trecut și asta!... Sub noi, undeva, pe limba îngustă de pământ arde ceva cu un fum gros și negru. Semn bun. Inseamnă că am nimerit ceva mai important.

Mitraliorul își ia în grabă fotografiile și degajăm a doua oară spre larg. De data asata însă, virăm ceva mai spre Sud.

Tunurile de jos au intrat foarte târziu în acțiune și nu cu debit mare.

Abia se zăresc, ici-colo, câteva explozii de ale lor.

Probabil că nu se așteptau la atâta obrăznicie din partea noastră, ca să ne reîntoarcem imediat după ce le-am lăsat ploconul.

Sau poate le-am lovit in plin și nu mai pot reacționa toate așa cum le-ar cere inima...

Noi însă ne vedem de drum.

Vânătoarea bolșevică din apropiere poate oricând intra în scenă, și cum suntem singuri-singurei, e preferabil să ne întoarcem acasă.

Pe drum, aproape de teren ne întâlnim cu formația dinaintea noastră.

I-am ajuns din urmă, căci ei sburând escortați de vânătoarea noastră și în companie numeroasă, n'au nici un motiv să se grăbească, ca noi ăștia care am fost la Karolina...

După aterisare, venind să dăm raportul la sala de informații, am aflat o veste groaznică: cum a fost torturat și ucis un echipaj de-al nostru care a căzut la bolșevici. Suntem toți revoltați.

Dacă ar fi după sufletul nostru, am merge imediat acolo ca să-i pulverizăm definitiv.

Dar războiul modern are regulile lui. Nu mai trăim în timpurile sborului fantezist și romantic de altă dată.

Păcat! Și ne-am dus tăcuți la masă.

Pe seară, la ora 6, echipajele care n'au fost de dimineață în misiune, decolează iar.

Obiectiv: Bugazul.

Imi pare rău că nu sunt și eu cu ei. E o „ieșire" grandioasă.

Odată cu apusul soarelui s'au întors și băeții.

Cu tot focul intens de artilerie antiaeriană care a căutat să-i lovească, misiunea a reușit perfect.

Portul, orașul, gara, depozitele și debarcaderul care erau toate întesate de trupele roșii care fugeau spre „paradisul" lor, au fost prefăcute în țăndări.

Toate echipajele au bombardat perfect. Și lucrul nu e de mirare. In avionul cap era comandorul Landman.

Seara, entuziasm general. Cineva, dela un capăt de masă, a scos din buzunar o frântură de jurnal și o citește cu emfază.

Era o telegramă din Berlin intitulată: *„O mare victorie a aviației românești"*.

Și un subtitlu pe trei coloane îi denunța conținutul: *„Numeroase vase cu bolșevici scufundate în limanul Nistrului"*.

Textul telegramei transmisă de Agenția D. N. B. era foarte elogioasă pentru noi și se termina astfel :

„Mai multe vase au fost scufundate de bombele țintite în plin ale avioanelor române.

Alte vase au fost avariate și au fost nevoite să se întoarcă.

Grupul românesc de avioane de luptă s'a întors la bază fără nici o pierdere".

Zarva și comentariile au ținut până târziu.

A doua zi de dimineață a mai plecat o patrulă la Bugaz.

N'a făcut decât să sublinieze prin alte câteva zeci de bombe, prăpădul de eri.

Noi, la popotă, am botezat Bugazul, spunându-i „Dunkerk-ul bolșevic".

E destul de sugestiv.

La prânz, între felul întâi și doi, a sosit ordinul să plecăm în misiune.

De data asta, schimbăm de obiectiv. Avem de bombardat orașul Ovidiopol. Resturile trupelor roșii care au scăpat cu fuga în fața armatelor noastre victorioase, caută să se întărească acolo, peste drum de Cetatea-Albă, pe celălalt mal al Limanului.

Noi însă nu trebue să le dăm răgaz.

Și de aceia, la ora 12 și jumătate, între un borș și o tocăniță de cartofi, am decolat iarăși 6 avioane.

Cerul nu prea e senin. La Est o dungă suspectă de nori ne dă de gândit. In orice caz, o să ne descurcăm noi. Trebue neapărat să ne întoarcem teferi. Avem doar de terminat masa.

De cum am decolat, am căutat să luăm înălțime. Truda însă — după un timp — ne-a părut zadarnică, deoarece bariera de nori se ridica la peste 5000 de metri. Așa că ne-am resemnat să sburăm sub ei.

Drumul până la obiectiv l-am parcurs normal, fără nici o peripeție.

Numai Sorin, din cinci în cinci minute, ține neapărat să mă lămurească prin ajutorul intercomunicației :

— Mi-e foame!...

Radu Eugen, care merge iarăși cu noi ca ofițer fotograf, se căznește să-și găsească un loc la bord de unde să poată face pozele în cât mai bune condițiuni.

Cu toată truda lui, nu găsește nici o formulă deosebită. Heinkelul e plin pretutindeni numai cu aparate și

șurubării de tot felul. N'are nici un centimetru pătrat lăsat fără întrebuințare.

Intre timp, ne-am apropiat. Printr'un val de ceață lăptoasă începe să se întrezărească Limanul.

Deși nu suntem la o înălțime prea mare, îmi dau seama că din cauza lipsei de vizibilitate n'o să pot face operațiile de vizare cum trebue.

Privesc de câteva ori prin lentilele vizorului. Nu se vede nimic. Mă uit foarte desamăgit la Sorin. El n'a înțeles. Printr'un semn făcut cu bărbia, mă întreabă dacă trebue să coborîm.

— Sigur.

Și aparatul începe să coboare huruind prin ceață.

Coechipierii noștri din patrulă nu se mai văd. Au rămas undeva sus, cine știe prin ce ungher singuratic de cer. Noi însă coborâm mereu. Am ajuns la 800 de metri. Ii fac semn lui Sorin să redreseze și să sboare orizontal.

Dealtfel, era și timpul. In botul avionului nostru apare confuz obiectivul.

Ovidiopolul este un orășel lunguieț, așezat pe malul stâng, dealungul Limanului Nistrului.

Cum venim noi dinspre malul românesc, îl trecem chiar peste mijloc, sburând de-a curmezișul lui.

Fiind atât de jos, nu mai pot face vizarea cu ajutorul motorașului electric, așa că declanșez căderea bombelor cu mâna, trăgând de două manete mici.

Insfârșit, Ovidiopolul e sub noi.

Bombele noastre cad cu aceiași cadență obișnuită. Jos, pe-o stradă principală e un șir lung de camioane pline cu soldați.

In mijlocul lor cade o „purcea" de-a noastră de 225 kilograme. Dar odată cu explozia provocată de noi, mai văd și alte flăcăruțe. Sunt tunurile anti-aeriene care trag în noi din marginea orașului.

Le văd foarte bine. Sunt grupate câte trei dealungul malului, într'o miriște de grâu de pe care snopii n'au fost încă ridicați.

In spatele bateriilor trece un drum care intră în partea de Nord a orașului.

Și trag mereu, într'o cadență uimitoare. Cred că e prima oară când le văd atât de distinct și atât de aproape, cum vor neapărat să ne lovească.

Nu știu dece, dar flacăra lungă și roșie care iese din țevile lor, parcă mă frige pe inimă.

Ce păcat că nu sunt în drumul meu! Aș avea o poftă grozavă să le las și lor câteva „suvenire" dela noi. Dar n'avem timp de pierdut.

Odată dâra terminată, avionul nostru continuă să sboare vertiginos apropiindu-se mereu de pământ.

Am ajuns la 150 de metri și ne găsim înfipți adânc în cerul veninos al Sovietelor.

Sub noi, lucrări de sapă numeroase și nesfârșite șanțuri anti-tank, ne arată că bolșevicii au întărit bine de tot Odessa care se ascunde în ceață numai la câțiva kilometri.

Facem un viraj larg pe stânga și ne îndreptăm spre Liman. Eu stau culcat în botul avionului, cu mâna încleștată pe trăgaciul mitralierei.

Sburăm acuma jos de tot. N'avem nici 50 de metri. Zăresc deodată o șosea. Pe ea ceva negru parcă se mișcă din distanță în distanță. Trebue să fie o coloană camuflată.

Și nu mai stau pe gânduri. Dau drumul la o rafală scurtă din mitralieră în direcția ei.

Dar Sorin începe subit să râdă. Mă întorc mirat spre el.

— Nu trage mă... Sunt niște pete negre de noroi.

Au mai trecut câteva minute. Limanul e iarăși sub noi. Dincolo e pământ românesc. Uf! De-am ajunge mai repede deasupra lui.

Și graba ne era justificată. Două „Rata", botoase și scurte ne încrucișează calea. Vin dinspre liniile noastre. Cine știe ce-or mai fi făcut pe-acolo...

Din fericire, ne zăresc târziu. Totuși, în treacăt, în viteza celor 800 de kilometri la oră cu care ne încrucișem, ne salută cu o rafală. Bineînțeles, le răspundem de politețe și noi, cu trei rafale ceva mai lungi.

Și fiecare, grăbit, își vede de treaba lui.

Cu toate acestea, mă miră faptul că „Ratele" nu s'au mai întors să ne atace.

Abia acasă am putut deslega enigma: avuseseră o întâlnire foarte neplăcută cu I. A. R.-urile de vânătoare ale noastre, care le-au pus pe fugă. Așa că era natural să nu aibă chef să se mai lege de noi.

Ne-am înapoiat tot drumul singuri.

Cu ceilalți nu ne-am întâlnit decât deasupra terenului de bază, în timp ce făceam turul de pistă ca să ne luăm „priza" pentru aterisare.

Mitraliera de sub fuselaj a lucrat în plin. Furnicarul cartușelor trase o dovedește cu prisosință

La ora 4 după masă ne-am întors iarăşi la popotă şi ne continuăm „ospăţul".

Aici însă aflăm o veste ce iese din comun.

Unul din echipajele care trebuia să sboare în patrula dinaintea noastră, a decolat şi după 12 minute de sbor s'a întors la teren. Avea o pană la motor.

Băeţii, deşi rămaşi singuri, la câteva zeci de kilometri de restul formaţiei care era în sbor, nu s'au putut resemna să se întoarcă atât de curând acasă, şi luând un avion de rezervă dela altă escadrilă, au plecat pe cont propriu să bombardeze obiectivul ce li se fixase.

Şi echipajul şi-a îndeplinit perfect misiunea.

A sburat direct la obiectiv, fără vânătoare de protecţie şi fără „patrulă de luptă", l-a bombardat straşnic dela 500 de metri înălţime, şi pe urmă s'a întors acasă, cuminte şi liniştit, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

Dar nu s'au mulţumit numai cu atât. Au şi fotografiat efectul bombardamentului, ca să n'aibă nimeni ceva de zis.

După care echipajul sublocotenentului Scărlătescu Constantin şi al sublocotenenţilor de rezervă Vasilescu Gheorghe şi Scheletti Ion, s'a dat jos zâmbitor din avion.

Frumos, nu? Întocmai ca într'un jurnal U. F. A. de pe ecranul unui select cinematograf din Bucureşti.

Şi a mai trecut o zi. O zi banală şi plicticoasă, o zi fără misiune.

Totuşi, a trebuit să înregistrăm ceva deosebit şi de data asta în cartea de aur a „Hotelului Rogojină":

Au sosit germaniştii.

Adică au sosit camarazii noştri de Flotilă, cari au fost în Germania ca să se specializeze.

Toţi sunt simpatici şi se simt incomodaţi că le-am luat cu războiul înainte, în timp ce erau plecaţi din ţară.

Bineînţeles, îi primim cu braţele deschise, — căci ne sunt toţi vechi prieteni — şi seara, le servim o porţie copioasă de „întâmplări" adevărate.

Pe ici, pe colo, unii mai măresc în povestire numărul „Ratelor" cu care s'au luptat, sau fac tot felul de aprecieri îngrijorate asupra bateriilor ruseşti. Nu de alta, dar cei noi veniţi trebue „să fie puşi în temă", aşa că descrierea misiunilor romanţate se ţin lanţ.

— Da, să vezi dragă ce-am păţit. Ceva extraordinar!... Sburam la 4500, când ce crezi că mi se întâmplă?!...

. . . .

După masă ne soseşte un ordin de misiune.

Trebue să bombardăm o gară de pe linia Razdelnaja-Odessa.

E ceva interesant.

Dar tocmai când să ne suim în avioane, ordinul de decolare s'a contramandat. Ne pare rău. Ar fi fost prima misiune mai serioasă în interiorul Ucrainei. Ne consolăm însă repede. Suntem siguri că au să vie în curând altele,

In sala de informaţii a grupului, Locotenentul comandor Paul Landman, arată drumul ce-l va parcurge echipajele şi obiectivul ce trebue bombardat

Intors la Grup, după o aventură aeriană în ţara Sovietelor, „Ulcică" îşi povesteşte isprăvile. Să vedeţi cum s'a întâmplat..

mult mai palpitante. Adică tocmai ceva special, pentru noi.

Pe seară, făcând o vizită pe la postul de comandă al Grupului, am aflat câteva lucruri interesante. Şi anume că unii dintre noi am fost propuşi pentru decorare.

Vorba lui Sorin:

— Când s'o termina războiul, o să dormim pe saltele umplute cu lauri...

I-am răspuns însă că prefer salteaua de lână de acasă.

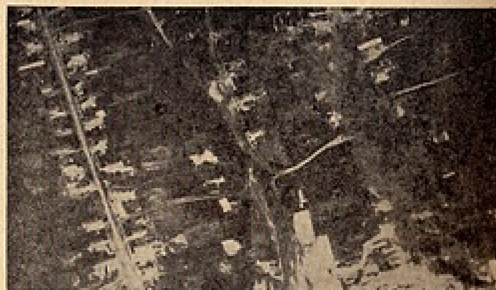
In ziua următoare, căpitanul Panţu şi locotenentul de rezervă Creţoiu au început să ne filmeze pentru o producţie O. N. C.

Suntem foarte emoţionaţi.

Am început cu toţii să ne simţim un pic vedete.

E foarte grav.

Intr'un sat înţesat cu tankuri sovietice bombele noastre au făcut ravagii.

Au mai trecut multe zile. Zile fade și goale, fără dată și fără misiuni.

Băeții s'au plictisit. Cred că o „ieșire" la ruși le-ar face bine.

Așteptăm cu toții să ne reluăm „activitatea".

Trupele roșii, după dezastrul dela Bugaz, au fost izgonite din Basarabia. Ostașii noștri luptă undeva la Nord, unde au trecut Nistrul, încercând să pătrundă cât mai adânc în dispozitivul lor de retragere.

In fiecare seară, aflăm noutățile tereștrilor dela căpitanul Vornicu — aghiotantul Grupului nostru — care ne este o adevărată guvernantă sufletească. Pe toți ne iubește, ne poartă de grije, ne învață să fim prudenți.

Băeții noștri țin foarte mult la el. In semn de deosebită afecțiune l-au botezat chiar „Tata lor".

Numai unii mai obraznici, referindu-se la faptul că de câte ori plecăm în misiune el este acela care ne comunică codul de semnalizare, i-au schimbat porecla din „Tata lor" în „Racheta zilei". Dar căpitanul Vornicu nu se supără de gluma asta inofensivă.

Sufletul lui e de aur adevărat.

Dar în zilele de repaos, în care fiecare așteaptă cu înfrigurare ordinul de a decola „în premieră" ca să bombardeze în Ucraina, băeții au mai născocit ceva: Pe Azdrubal.

Acest personaj închipuit nu reprezintă altceva decât însăși plecarea în misiune, bombardamentul, spiritul neînduplecat și distrugător care se hrănește numai cu bolșevici, însfârșit un fel de sucursală a zeului Marte, ceva mai complexă și mai perfecționată.

Tot ce e pericol, război, răfuială cu rușii, se numește cu un cuvânt general și cuprinzător: Azdrubal.

Băeții sunt foarte politicoși cu el. In fiecare dimineață toți vor să afle noutăți în privința lui.

— Ei, a venit vre-un Azdrubal?

Ba unii, ceva mai ghiduși, i-au făcut și un fel de prezentare în versuri:

Atențiune! Incepe drama.
Azdrubal și-a tăiat nasul cu lama...

Și asta înseamnă că a venit ordin să se decoleze pentru o misiune grea.

Insfârșit, a venit și Azdrubal.

Am primit ordin să bombardăm calea ferată care leagă Razdelnaja de Odessa.

Era și timpul, căci echipajele începuseră să ruginească. Din tot Grupul, numai eu sburam regulat cu Fleetul, ducând tot soiul de hârtii la Comandament. Și băeții mă invidiau grozav.

Inainte de a pleca în misiune, mi-a venit o idee ingenioasă. Dându-mi seama că pășim la o nouă și hotărâtoare fază a războiului, m'am dus la cancelaria Grupului și m'am uitat la calendar. Era 1 August 1941.

Am decolat la 4 după masă. Sburăm normal, cu o singură deosebire, că nu ne mai sinchisim deloc că navigăm deasupra Basarabiei. Dedesubt sunt doar ai noștri.

Nistrul l-am trecut la 1500 de metri, şi apoi incepem să picăm insistent.

Calea ferată cu pricina ne iese curând in cale. Dealtfel, e şi foarte apropiată : la vre-o 50 de kilometri de Nistru.

Privesc la altimetru: sburăm la 400 de metri înălţime.

In timp ce examinez dunga lucioasă a drumului de fier care se pierde in zare, o mogâldeaţă neagră apare in stânga noastră.

E o gară. Ar fi păcat s'o las intreagă.

Deşi n'am ordin precis s'o bombardez, îmi inchipui că nu se supără nimeni dacă o arunc in aer.

In fond, este şi ăsta un mijloc de a „intercepta calea ferată Odessa-Razdelnaja", aşa că mă îndrept spre ea.

Bombele le-am declanşat ca deobicei, la precizie. Au căzut peste şine, peste o gheretă de macaz şi peste o magazie.

Dar nu le-am tras pe toate. Am mai oprit vre-o zece, deoarece am văzut că celelalte avioane din patrulă au făcut viraj spre Sud, luând-o la vale pe calea ferată.

Noi cu 5-ul după ele. Când am văzut că din celelalte două Heinkeluri au început să curgă bombele peste linii, am dat drumul şi eu la porţia mea.

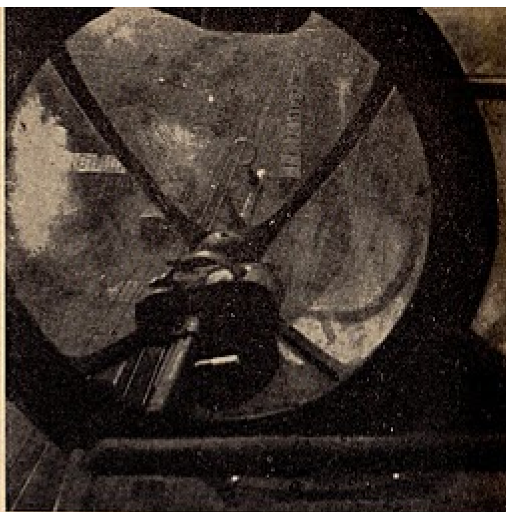
Şinele săreau răsucite în aer ca nişte macaroane enervate. Spectacol foarte distractiv.

Din păcate însă, n'am avut posibilitatea să-l admir până la sfârşit. Trei „Rata" înfuriate, ieşite din cine ştie ce ungher ascuns de cer, ţâşnesc asupra noastră.

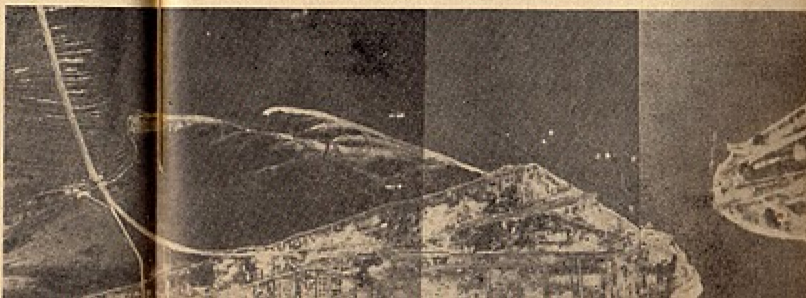
Au făcut manevra atât de repede, încât n'am avut timp să trag. Numai mitraliera telegrafistului a ripostat scurt, cu o singură rafală.

Cartuşele bolşevicilor nu ne-au nimerit. Trasoarele lor au trecut toate pe deasupra noastră.

Cei trei vânători bolşevici au trecut vertiginos pe sub

Trecem în rasul pământului peste o gară care arde.

Bugazul văzut din avion. Pe malul românesc se zăreşte dâra câtorva bombe cari au lovit în plin. Mai jos, pe cer, norii albi de anti-aeriană au început să apară.

noi și s'au dus să-și termine picajul undeva pe lângă harta verde a câmpului.

Privesc în toate părțile încordat. Îmi dau seama dece ne-au atacat rușii: avionul nostru a rămas puțin în urmă.

Știu că cele trei „Rata" au să revie la atac. Nu putem scăpa atât de ieftin. Dealtfel, mai sus, pe stânga, alte două ne pândesc gata să intervină.

Dar deodată, patru săgeți negre și sclipitoare au spintecat văzduhul pe lângă noi. N'am mai putut să-mi stăpânesc un strigăt de bucurie:

— Ura! Sunt I. A. R.-urile noastre...

De sus, de unde ne păzeau prietenii noștri vânătorii, au văzut că suntem atacați și într'o frântură de secundă ne-au sărit în ajutor. Și I. A. R.-ul nostru 80 e un strașnic avion de luptă.

Sus, deasupra noastră, încăerarea e în toi.

Rușii probabil că nu se așteptau la surpriza asta.

Avioanele de vânătoare se încrucișează într'un carusel fantastic. Aripile le sclipesc din când în când, în poleiala de argint a soarelui care apune. Cartușele lor luminoase se împrăștie pe cer ca niște scântei desprinse din cine știe ce luptă de titani.

Peste purpura stropită cu aur a cerului, un avion a căzut.

Nu știu de-al cui o fi.

O torță uriașă și neagră se ridică verticală dintr'o porumbiște.

— Dă Doamne să fie-un bolșevic!...

Celelalte două Heinkeluri ale noastre își urmează nestingherite calea. Mai au ceva de bombardat.

Cine știe dacă cineva din echipajele de-acolo o fi văzut lupta aeriană.

Deoparte și de alta a căii ferate ne apar niște cuburi negricioase. E o altă gară.

Avioanele noastre își lasă bombele peste ea. Cred că au lovit bine. Un fum alb se ridică peste șine.

O fi fost vre-o locomotivă.

Deodată însă Heinkelurile degajează smucit pe dreapta. Ce s'o fi întâmplat?

Era bine să mai fi stat puțin ca să-și fotografieze și efectul. Dar o explozie de obuz mă lămurește imediat. Gara e bine păzită.

Mă uit în stânga. O baterie de artilerie anti-aeriană, ascunsă undeva în dosul magaziilor, trage vârtos în noi.

Doar un picaj... În câteva frânturi de clipă suntem la 20 de metri de pământ.

Trecem șuerând deasupra vagoanelor din capul gării. Pe stânga iese fum.

Tunurile n'au putut să ne mai urmărească în traectoria noastră fulgerătoare. Trag undeva pe sus.

Uf! Am scăpat de gară. Virăm urgent pe dreapta, căci nu e prea prudent să cobori mult spre Sud. Odessa e aproape. Și o luăm direct spre casă.

Echipajul însă e curios.

— Unde ați bombardat domnule Sublocotenent?

Mă uit atent pe hartă și le răspund la întrebare:

— Cea dintâi gară se chiamă Jeremijovca de lângă satul Donceva, iar cea de a doua, Vigoda. V'ați lămurit ?...

După aterisaj, e forfotă mare pe teren. Camarazii noștri sosiți proaspăt au ieșit de data asta prima oară în misiune.

Și își povestesc impresiile.

Locotenentul Ioan Gheorghe, cel mai vedetă dintre cei nou sosiți, a fost sgâriat, deasupra gării Vigoda, de-o schijă la mâna stângă.

E singurul care nu prea face haz de această „mică aventură aeriană", cum îi spun băeții.

Și s'a mai făcut o misiune. A doua zi dimineață au decolat iarăși șase Heinkeluri luând drumul spre Răsărit.

Avem de bombardat centrul și aripa dreaptă a orașului Grigoriopol, în care bolșevicii încercuiți definitiv mai opun o înverșunată și inutilă rezistență.

Sburăm jos, așa că putem să ochim cu maximum de precizie. Ne lăsăm să cadă bombele dela 500 de metri, așa că eu am ocazia să văd cum din cauza dârei mele sare în aer un bloc mare alb, construit după toate regulile lipsite de armonie ale așa zisei arhitecturi moderne.

Nu știu ce o fi adăpostit această enormă casă înfiptă pretențios în mijlocul sărăcăcios al orașului, dar sunt sigur că pereții ei nu puteau cuprinde decât o mare și temută instituție oficială bolșevică.

Explozia care a pulverizat-o până'n temelii, a fost foarte spectaculoasă. Celelalte bombe au căzut dealungul unei străzi laterale și peste niște case fără importanță.

Odată treaba terminată, un viraj larg pe stânga ne-a adus din nou deasupra liniilor noastre, căci românii ocupaseră partea de Nord a orașului.

Și am pornit-o liniștiți pe drumul întoarcerii.

S'a aterisat normal, fără nici o peripeție.

După amiază misiunea a fost repetată de avioanele escadrilei Costea. A fost aceiași plimbare aeriană fără reacție din partea inamicului.

Seara, la masă, am aflat că orașul a fost ocupat de trupele noastre.

Bombele noastre au lovit în plin! Vasul bolșevic este învăluit într'o mare de fum

In ziua următoare schimbăm zona de „activitate". Ne deplasăm ceva mai la Nord, în regiunea Ploskaia, unde bolşevicii — conform tradiţiei creiată în războiul ăsta — opun o rezistenţă sângeroasă capului de pod făcut de ostaşii noştri dincolo de Nistru.

Având în vedere că situaţia e destul de serioasă, Heinkelul 111 trebue neapărat să-şi spue cuvântul lui plin de „greutate" şi în această mahala a frontului.

Aşa că escadrila noastră decolează curând cu o încărcătură puternică de bombe, ca să „aranjeze" lucrurile pentru bravii noştri infanterişti.

Din motive tehnice, echipajul nostru, celebrul 5, rămâne acasă. Pe Sorin îl durea stomacul.

Ne înlocueşte în formaţie avionul 17 cu echipajul lui obişnuit : Sublocotenentul Boldur Radu, adjutant aviator Dincă Marin, poreclit de multă vreme şi Ulcică.

Toată după masa stăm întinşi la soare înaintea cortului.

Ce penibil e să stai jos şi să aştepţi să se întoarcă băeţii din misiune.

Numai cine a trăit clipele astea de frământare intensă, de aşteptare chinuitoare, îşi poate da seama cât suntem de legaţi între noi, de cum ne-a intrat în sânge sborul, şi de neastâmpărul care ne mistue când tu eşti la pământ şi camarazii îţi sunt în aer.

Intr'un târziu s'aude undeva eşind din linia nevăzută a orizontului, un huruit îmbufnat de motoare. Un soldat, pierdut printre nişte lăzi cu bombe, a avut timpul să ne anunţe scurt :

— Vin !...

Şi în clipa următoare, Heinkelurile noastre apar ca o nălucă apocaliptică de sgomot şi viteză, şuerând în sbor la câţiva metri de pământ.

Este tradiţionalul „rase-motte" al escadrilei noastre, care ne-a aprins la toţi în suflet bucuria reîntoarcerii.

Dar scânteia veseliei n'a durat mai mult de-o clipă.

Ne lipseşte un Heinkel !

E chiar No. 17. Avionul lui Boldur...

Ceva mai târziu ne soseşte un telefon liniştitor la postul de comandă al Grupului :

„Avionul 17 a aterizat forţat la Chişinău. Are răniţi la bord". Atât.

Toată seara ne-am căsnit să aflăm amănunte. Cine, unde, cum ?... Dar a fost zadarnic.

După masă, Sorin Tulea a venit să-mi şoptească ceva misterios la ureche :

— Vrei să facem mâine o misiune „băşicată" ?... Hai să vorbim cu comandorul Nagaevski...

Moş Truică m'a sculat din somn foarte îngrijorat.

— Am auzit că mergeţi tocmai lângă Bug, domnule Sublocotenent. Să dea Dumnezeu să vă întoarceţi cu bine...

M'am uitat la patul lui Boldur. E gol.

Nu ştiu dece, m'au cuprins tot felul de gânduri negre.

Afară încă nu s'a luminat de tot.

In aerul rece al dimineţii eşapamentele motoarelor noastre par că îngână o melodie bizară. E parcă ceva lugubru în huruitul lor aspru de oţel.

De data asta vor decola numai trei avioane. Celelalte echipaje dorm încă liniştite. Vor avea şi ele alte misiuni mai târziu.

La sala de informaţii găsim numai pe comandorul Landmann care ne dă ultimele indicaţii pentru drum :

— Sburați sus și țineți strâns formația. Imbrăcați-vă mai gros, să nu vă fie frig.

O să fiți escortați de patru Messerschmidt 109. Drum bun, băeți !...

Am decolat.

Cele trei Heinkeluri sboară într'o formație impecabilă, plan la plan.

In avionul cap e echipajul căpitan Nanu Nicolae - căpitan Floareș.

Pe stânga echipajul Locotenent Popescu Lazăr și Locotenent Ștefanov Emanoil.

Pe dreapta echipajul nostru : Sorin Tulea, cu mine și Radu Eugen.

Luăm treptat înălțime. Pământul e vânăt de aburul opac al dimineții.

In liniște, ne rememorăm cu toții ce avem de făcut. Trebue să descoperim și să bombardăm un aerodrom sovietic, undeva departe, pe dreapta sau pe stânga căii ferate care leagă Odessa — pe la Sud de limanurile Hadjibei și Kujalnicki — de localitatea Vosniesjensk și de centrul Rusiei, între apa Bugului și a râului Tilig.

Și când te gândești că frontul nostru se află doar la Nistru...

Aparatele de vânătoare care trebuiau să ne asigure protecția au fost punctuale la întâlnire.

De data asta, din cauza razei lor de acțiune care e mult mai redusă ca a noastră, le-am luat de pe un teren situat în imediata apropiere a frontului. Și am pornit-o cu toții mai departe la drum.

La Nistru avem 4500 metri înălțime. Sborul — deși am trecut în spațiul aerian al inamicului — devine din ce în ce mai monoton.

Trecem la verticala satului Cebruci, lăsăm lacul Kukurganski pe dreapta, și după ce sburăm peste calea

ferată care leagă Tiraspolul, Razdelnaja și Odessa, ne înfundăm din ce în ce mai mult în inima Ucrainei.

Pentru a fi mai sigur de navigație, încep să număr apele, ce șerpuesc toate ca niște panglicuțe de argint printre dealuri, dela Nord la Sud. Și's multe. Una, două, trei, cinci...

Echipajul, plictisit de atâta tăcere concentrată, mă întreabă la răstimpuri :

— Mai avem mult, domnule Sublocotenent ?...

Insfârșit, calea ferată pe care o căutam a apărut dintr'odată sub noi.

E orientată spre Nord-Est și nu e deloc dreaptă, așa cum e trasată pe harta noastră.

Suntem toți numai ochi ca să găsim aerodromul.

Sburăm pentru prima dată în țara asta necunoscută și nu știi încotro să-ți arunci privirea mai întâi.

Mă uit la altimetru. Suntem la 4.750 de metri.

Tubul măștii de oxigen pe care mi-am pus-o din timp, mă stânjenește în mișcări. Nu știu dece, dar astăzi masca mă enervează.

Parc'aşi fi un cățel cu botniță, închis într'un coteț. Impresia asta o are și Sorin.

Mai sburăm un șir lung de minute. Tot nimic.

Pământul sub noi pare pustiu. Doar o șosea neagră și șerpuită se încolăcește pe după traseul lucios al drumului de fier.

Intr'un târziu, avionul căpitanului Nanu se înclină discret și începe să vireze pe stânga. Ii urmărim manevra cu atenție.

Echipajul Popescu Lazăr-Stefanov a virat și el.

— Imposibil ! — strigă indignat Sorin. Uite că se întoarce...

Intr'adevăr, făcând un viraj de 180 de grade formația se înapoiază net spre West, adică facem cale întoarsă.

Dar clipa noastră de neliniște se destramă repede.

O patrulă de Heinkel 111 nu se întoarce așa ușor din drum!

Formația noastră a virat fiindcă șeful de bord din avionul cap a găsit aerodromul. Acum îl văd și eu.

E dreptunghiular și foarte mare. Pe latura dela Nord și dela Sud se văd petele închise ale unor hangare camuflate. Două piste lungi betonate pentru decolare, în cele două extremități ale terenului sunt foarte vizibile.

Mă aplec peste vizor și încep să-mi aranjez tamburii cu gradațiile elementelor de bombardament. Prin lentile se zărește greu pământul. Jos e ceață.

Dar n'apuc să-mi las bombele să cadă că Sorin îmi strigă în intercomunicație:

— Ia uite-te în față, colo pe dreapta...

Dintr'o singură privire mi-am dat seama de ce se întâmplase. Șase avioane rusești de vânătoare — două patrule de câte trei — sburau frumos, ca la defilare.

Ce-o fi și cu bolșevicii ăștia? Nu ne-au văzut, sau fac pe nevinovații și își caută tacticos de drum, din cauza celor patru Messerschmidt-uri ale noastre?

Deocamdată nu sunt încă lămurit. Caut să profit însă de clipele scurte de răgaz ce le mai avem — rușii pot doar să ne atace din secundă în secundă — și să-mi fac bombardamentul. Pe urmă vom vedea ce o să mai fie!

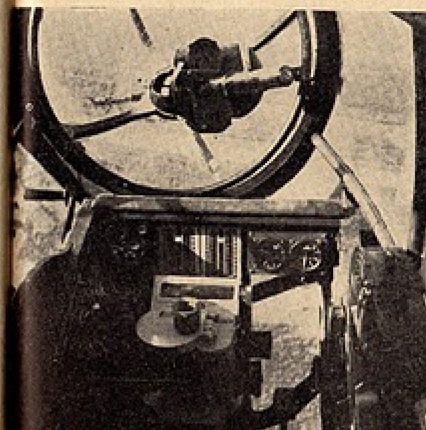
Încep din nou operațiile de vizare. Jos se mișcă parcă ceva. Sunt niște avioane mari, bi-motoare și cu ampenaj dublu, care tocmai decolează. Strașnic moment.

Las bombele să cadă'n gol într'o dâră cu intervalul mare,ca să acopere cu exploziile lor cât mai multă suprafață.

Totul s'a petrecut în câteva frânturi de clipă. Bombele care pun în călătoria lor până la suprafața pământului mai bine de 30 de secunde, sunt în drum spre țintă.

La înălțimi mai mari, lipsa oxigenului este înlocuită artificial și dozată după nevoe de aparatul de inhalație cu oxigen. Iată pilotul avionului nostru cu masca de oxigen

Mă îndrept spre aparatul de vizare, o sculă de mare importanță dela bordul unui avion de bombardament

Bănuesc oare ruşii ce plocon afurisit le-a fost expediat din cer?

Avioanele lor de vânătoare s'au depărtat puţin şi sboară strâns tot pe dreapta noastră.

Avem marele avantaj că soarele care tocmai a răsărit e în spatele nostru. Messerschmidt-urile stau parcă neclintite pe cer în urmă şi mai sus.

Un singur bolşevic să ne atace şi tabără toate pe el.

Dar ruşii nu se sinchisesc de noi, par preocupaţi de alt ceva.

Deodată, o idee simplă şi luminoasă mi-a scăpărat prin creer. Avioanele de vânătoare bolşevice nu ne atacă fiindcă au altă misiune de executat. Asigură protecţia aparatelor lor de bombardament pe care le-am văzut că decolează.

Intre timp, au bombardat şi celelalte avioane din patrula noastră. Exploziile se zăresc jos, peste hangare şi pista betonată ca nişte puncte mici şi negre.

Artileria anti-aeriană de jos n'a intrat încă în acţiune. Ii e frică poate să nu tragă în aparatele lor.

Noi profităm de ocazie şi începem un picaj vertiginos, care trebue să ne sporească mult viteza.

Toate trei Heinkelurile — care nu s'au despărţit o clipă în tot timpul sborului — au executat la timp manevra.

Câteva explozii de proectil care se sparg mai sus şi în urma noastră ne arată că am fost destul de precis reperaţi.

Ce lungă ne e calea acum la întoarcere, după ce am stârnit toate mijloacele de apărare ale ruşilor!

Incep din nou să număr apele. Telegrafistul, nerăbdător, mă întreabă din turelă:

— Apa care se vede în faţa noastră, e Nistrul, domnule Sublocotenent?

— Nu. Mai e puţin. Dar ce eşti aşa grăbit?

— Păi să vedeţi, nu m'aşi prea grăbi, dar vin nişte ruşi după noi.

Să fie oare adevărat? Mă uit şi eu în urmă, privind pieziş, — cât pot — prin geamul lateral.

Sunt cinci avioane lunguieţe de tipul „Curtiss" fabricate după licenţă americană. Le văd destul de bine şi le ghicesc intenţia.

Cel care va rămâne singur în urmă, va fi sigur victima lor.

Dar nu e nimeni dispus să le facă concesia asta, aşa că se ţin zadarnic de noi.

Şi avioanele noastre gonesc peste nemărginirea câmpului şi a dealurilor înverzite ca nişte săgeţi de plumb.

Minutele trec greu.

Radu Eugen, sublocotenentul fantomă care a stat tot timpul în fundul fuselajului răsucind toate şuruba-şele aparatului de fotografiat, a venit însfârşit între noi. Imi face semn că vrea să-mi spue ceva. Mă aplec şi-mi răcneşte la ureche:

— Nu mai vine, dom'le, şi Nistrul ăsta odată.

Drept răspuns, i-arăt cu degetul o dungă alburie care se estompează între limitele vagi ale zării.

Peste câteva minute ţâşnim peste el, în cerul românesc.

Vânătorii ruşi au dispărut de mult.

După ce aterisăm, îl găsesc pe Sorin ascuns în maşina lui „garată" sub salcâmii de lângă „Hotelul Rogojină".

E foarte preocupat. Scrie.

Ca ori ce aviator de cursă lungă, are şi el un „jurnal de bord". Mă apropii încet şi citesc peste umăr:

„4 August 1941

Bombardat aerodrom bolşevic situat mama dracului. Intâlnit ruşi; scăpat teafăr. Mare baftă!..."

Ş i iarăşi a mai trecut o zi.

Boldur s'a întors dela Chişinău cu un avion „Foke Wulf". E sănătos. Căpitanul Sinculeţ, care era ca ofiţer foto la bord, a fost grav rănit de o schije la piciorul drept.

Avionul, ciuruit rău de explozii, a rămas acolo.

Cu ocazia asta, aflu că o bombă aruncată de un avion bi-motor românesc, care sbura singur, foarte jos, pe înserat, într'o zi cu ploaie pe deasupra oraşului, făcând tot soiul de viraje smucite ca să scape de tirul artileriei anti-aeriene, a căzut peste cazarma şcoalei militare, omorând câteva zeci de ofiţeri bolşevici cari tocmai părăseau clădirea coborând pe scara principală.

Data şi amănuntele arătate de câţiva martori oculari cari se aflau prin preajma locului, coincid cu sborul nostru dela Ialoveni.

Povestesc cum stă chestia lui Livovski, care e foarte încântat.

Te pomeneşti că o fi bomba noastră răzleaţă, căzută din avionul 20...

Ne-a sosit un Azdrubal serios.

De data asta vom bombarda — 6 patrule de câte 3 avioane — la interval de o jumătate de oră între fiecare formaţie, aglomerările de trupe dela Mălăeşti şi Ploskaia, dincolo de Nistru, la Nord de Tiraspol.

Ceeace formează senzaţia zilei este ordinul de a bombarda dela 50 metri înălţime şi de a mitralia trupele de pe teritoriul inamic.

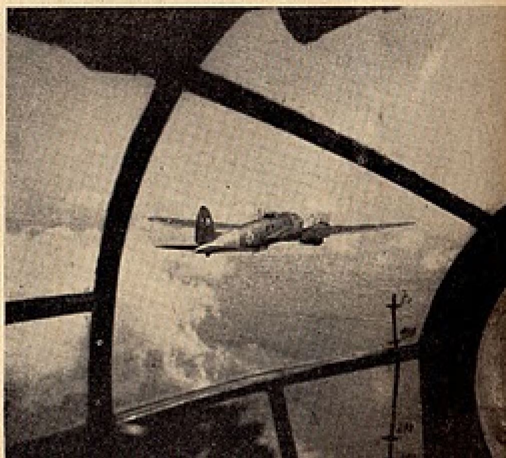
Astfel stând lucrurile, insemnează că vom face prima noastră misiune oficială de asalt. Şi cum sburăm cu un avion care cântăreşte 13 tone, ieşirea asta va fi cu totul inedită.

Am decolat la ora fixată. Sunt în patrula doua, pe dreapta, echipajul 5.

Până la Nistru, nimic de semnalat.

Ca protecţie avem patru avioane de vânătoare I. A. R. 80.

Am trecut, insfârşit, apa care ne desparte de ruşi. După ce am sburat tot drumul între 400 şi 500 metri înălţime, am ajuns acum la firul ierbii, doar la câţiva metri de pământ. Pe malul celălalt al Nistrului e o vâlcea.

Printre spărturile norilor, pământul se zăreşte sub noi, haotic şi îndepărtat.

Ne angăjăm toate trei avioanele prin mijlocul ei, așa încât sburăm mai jos decât nivelul malurilor.

Avem impresia că trecem cu vaporul prin canalul de Corint. Cele două margini ale vâlcelei sunt atât de aproape de vârful planurilor, încât Heinkelul nostru deabia încape prin șanțul ăsta uriaș.

Insfârșit, vâlceaua s'a sfârșit. Avionul cabrează serios, ca să ne avântăm iarăși în cerul adevărat.

In fața noastră apare o clădire mare, albă, acoperită cu țiglă roșie. In curtea casei mișună o droaie de soldați.

Tocmai voiam să-mi încerc mitraliera, așa încât ținta asta neașteptată a sosit la timp.

Trag în grămadă. Bolșevicii fug, se rostogolesc loviți de balaurul nostru de groază eșit parcă urlând din pământ.

Sărim peste casă și țâșnim dealungul câmpiei. Totul e pustiu.

Sburăm atât de jos, încât trebue să ferim pomii și stâlpii de telegraf.

Dela înălțimea asta aproape inexistentă ne dăm seama cu ce uluitoare viteză ne deplasăm față de sol. Toate reperele dispar înghițite fulgerător de spațiul pe care îl parcurgem cu iuțeala proectilului.

In fund, în capătul unui lan de păpușoi, se vede satul Mălăești.

N'am timp să mai controlez privind pe hartă, căci am și ajuns deasupra lui.

Sorin cabrează din nou aparatul. Trebue să avem neapărat 50 de metri înălțime, ca să putem bombarda.

Bombele trase fără vizor, cad peste case, peste livezi și prin curțile înțesate cu trupe și căruțe încărcate cu muniții.

Cum bombele noastre sunt cu întârziere (altfel ne-am auto-bombarda) exploziile nu le zărim decât cu mult în urmă.

Coloanele pulverizate în aer sunt împroșcate în sus, la câteva sute de metri. Noi suntem însă departe, la adăpostul creat de propria noastră viteză.

Satul pe care l-am nimicit a trecut de mult. Sburăm iarăși jos de tot, dealungul unei șosele.

La o încrucișare de drumuri noroioase, o căruță plină cu pepeni a încremenit hipnotizată de apariția noastră de infern.

Cinci bolșevici, în cămăși kaki, au sărit împinși de un resort nevăzut, căzând pe burtă direct în șanțuri.

Pământul fuge sub noi ca o pânză fermecată. Deabia am timp să înregistrez senzațiile vizuale, că am și trecut de mult de cele ce mi-au eșit în cale.

Cu toate astea, cartușele mitralierei tot apucă să nimerească unde trebue în covorul ce fuge nebunește sub noi.

E adevărat însă că mitralierele noastre trag 1200 de gloanțe pe minut.

Peste câteva clipe am ajuns la obiectivul următor: Ploskaia.

Repetăm manevra. Avionul cabrează, luăm 50 de metri înălțime și las să cadă bombele.

O clădire imensă cu 5 sau 6 etaje ne tentează enorm. O mică deviere din manșă și palonier, și dâra noastră se termină peste ea.

Efectul nu mai apucăm să-l vedem. Exploziile care se deslănțue la 8 secunde în urma noastră sunt salutate de uralele telegrafistului care dela postul lui privilegiat din turelă poate să vadă toată măreția spectacolului.

Am terminat bombele. Mă reped din nou la mitralieră.

Totul se desfășoară cu aceeași iuțeală fantastică ce te buimăcește.

In orășelul ăsta transnistrian mai sunt străzi cu soldați și curți pline cu bolșevici înarmați.

Trag. Răpăiala mitralierei îmi face bine.

Incărcătoarele goale s'au adunat în jurul meu ca sticlele la un ospăț sardanapalic. Nu-i nimic! Mai am destule!...

In clipele în care mă opresc ca să schimb încărcătorul, o altă răpăială, mai surdă şi mai prelungită se aude înfundat din măruntaiele vibrânde ale avionului: trage mitraliorul din fundul fuselajului.

Intr'o curte sunt doi cai deshămați lângă un tun. Pe un țol pământiu stă un copilaş în cămaşe soioasă.

Un băcțandru s'a aruncat prin fața mitralierei mele ca să-l ia în brațe.

N'am tras. Nici mitraliorul n'a tras.

Sburăm şuerând a moarte mai departe, fără gânduri şi fără nervi. Oraşul s'a terminat.

Suntem iarăşi la câteva palme de crestele panaşate ale păpuşoiului.

Sorin îmi strigă sugrumat:

— Uite-i!

Bolşevicii fug înebuniți de groază prin păpuşoi.

Eu trag.

Dintr'odată apare o mirişte, o mirişte vastă de colhoz, semănată toată cu soldați.

Mulți se rostogolesc. Alții aleargă curbați din şale, unii se aruncă la pământ.

In fața noastră un grup întreg ridică mâinile în sus. Altul manevrează spre noi o mitralieră.

Eu trag mereu.

Miriştile se succed întretăiate de lanurile de porumb. Trag în toate.

Mirosul de pulbere arsă din carlingă îmi dă un nesaț de foc nemai întâlnit.

Trag. Pe un colț de pajişte stă aplecat un tractor. Trag în el.

Dar decorul se sfârşeşte.

Intr'un colț de câmp un călăreț cu manta fluturândă

fuge gesticulând nebuneşte. Intr'altul un bătrân ne salută scoțându-şi politicos şapca, fără să se clintească.

E nebun.

Râpă, apoi o apă. Am trecut Nistrul.

Dincolo de bălți, în marginea unei păduri, un ofițer în cămaşe ne face prieteneşte cu mâna. E de-al nostru, dar n'am timp să-i răspund. Trebue să mă duc lângă mitraliorul din burta avionului şi să-l liniştesc.

Ii ard tâmplele şi trage mereu. Nu vrea să ştie că am intrat iarăşi pe pământ românesc.

Un fel de „amok" al focului îl scutură cu frigurile lui ciudate.

Insfârşit, i-a trecut. Din avionul nostru, s'au tras 1650 de cartuşe.

Pe drum spre casă, un avion de protecție vine să ne salute.

Este I. A. R. 80. Poartă numărul 71.

Nu ştiu cine o fi pilotul, dar ne face semn cu mâna că i-a plăcut grozav bombardamentul.

Drept mulțumire, îl fotografiez.

Odată aterisați pe terenul de bază, aflăm că nu tuturor le-a mers atât de bine ca nouă. Suntem singura patrulă care a scăpat neatinsă.

Şase avioane sunt indisponibile pentru câteva zile. Două au venit numai cu un motor. Unul a aterisat forțat la Chişinău, pilotul, locotenentul Pintilescu, având degetul cel mare dela mâna stângă retezat de un cartuş iar mitraliorul de bord, trei cartuşe în coapse şi stomac. Avionul lor s'a întors în linii fără direcție, fiind cârmit numai din motoare.

Dela Chişinău, răniții au fost trimişi la Bucureşti cu un avion sanitar.

După masă plecăm iarăşi în misiune. Bineînţeles, tot la Ploskaia.

De data asta însă bombardăm dela 3250 de metri înălţime.

La ţintă ruşii ne-au primit cu lovituri stinghere de artilerie anti-aeriană, care n'a avut însă niciun efect.

După ce degajăm dela obiectiv, vedem coloanele noastre motorizate avansând spre Sud.

Ne creşte inima de bucurie.

Ştim că le-am netezit bine calea cu bombele noastre.

... Şi ne întoarcem acasă fără nici un incident.

Seara, in drum spre culcare, îl întreb pe Sorin ce impresie a avut de ieşirea de azi dimineaţă.

— Mi-a plăcut grozav. A fost o misiune foarte sportivă...

Şi ne-am dus obosiţi la culcare. Stătusem doar în aer şase ore jumătate în misiune de războiu.

Au mai trecut câteva zile anonime. A plouat.

Ne petrecem vremea cu adunări, conferinţe, informaţii şi scripturistică de tot soiul. Altceva nimic.

Vijelios, bombele se înşurubează spre obiectiv. În curând...

Lovit în plin, depozitul de muniţii sovietic a încetat de a mai exista

Sorin Tulea şi cu Radu Eugen ne pregătesc în taină o surpriză pentru escadrilă. Suntem toţi foarte curioşi.

Ca să ne mai treacă plictiseala, plecăm iarăşi în misiune.

Obiectiv: colonia Manheim din Transnistria, unde sunt cantonate trupe de întărire bolşevice.

Ieşirile de genul ăsta s'au banalizat.

Decolăm normal, ne întâlnim cu vânătoarea undeva deasupra Basarabiei, şi ne vedem liniştiţi de drum.

Ajunşi la ţintă pe deasupra norilor, bombardăm printr'o spărtură.

Numai anti-aeriana sovietică ne-a dat puţin de furcă. Exploziile ei se spărgeau atât de ameninţătoare, încât în urma manevrelor noastre de eschivare, ne-am rătăcit unul de altul prin nori.

Regruparea patrulei s'a făcut abia lângă terenul de bază, aşa că la aterisare s'a prezentat formaţia în completul ei.

Cel puţin aparenţele au fost salvate.

După masă sunt trimis cu Fleet-ul la Comandament ca să aduc ordine, şi sunt oprit peste noapte acolo.

A doua zi de dimineaţă mă întorc la bază cu ordinul de operaţii în buzunar.

La 8 şi jumătate decolăm pentru o misiune destul de plăcută: avem de bombardat localităţile de pe malul drept al lui Kukurganski-Liman.

Sbor fără incident până la Nistru. Cerul e limpede şi soarele vesel nu pare să se sinchisească de războiul ăsta distrugător pe care îl ducem noi aicea pe pământ.

De data asta avem de bombardat mai multe localităţi: Grădiniţa, Kandel, Zaltz Baden şi Strasburg, în care stau în refacere trupele roşii din imediata apropiere a frontului.

Sburăm la 1500 metri înălţime şi ochim în toată tihna. Nimeni nu vine să ne deranjeze.

Bombardez după cum mi-am făcut socoteala de acasă: 8 bombe pentru Grădiniţa şi câte 6 pentru fiecare din localităţile următoare.

Totul a mers în cea mai deplină ordine. In special la Baden, o bombă de-a noastră a căzut la o încrucişere de drumuri cu atâta precizie, încât ai fi jurat că e opera cine ştie cărei „Ştuci" nemţeşti.

După ce am degajat dela obiectiv, şi cum un fum foarte abundent ne arăta că făcusem treabă serioasă la faţa locului, am găsit de cuviinţă să ne întoarcem ca să ne fotografiem isprava.

După care am mărit puţin viteza, şi ajungând din urmă pe ceilalţi, ne-am văzut cuminţi de drum până acasă.

Ajunşi acasă, ca să sărbătorim majoratul de războiu al echipajului nostru — împlinisem doar 21 de misiuni la inamic — Sorin Tulea a apărut cu marea lui surpriză.

E un totem indian cioplit dintr'o traversă veche de drum de fier.

A fost dăruit cu tot alaiul cuvenit escadrilei, care l-a implântat în pământ în faţa cortului respectiv.

Bineînţeles, totem-ul a fost botezat cu numele cel mai „en vogue". I s'a spus Azdrubal.

Şi când ne-am dus la masă, după ce discutasem cu înflăcărare despre semnificaţia şi atribuţiunile acestui nou fetiş al escadrilei („care se hrăneşte numai cu bolşevici, sârmă ghimpată, dovleci, castroane sparte şi alte metale") toţi băeţii Grupului au venit să-l examineze cu un ochiu bănuitor.

— Ce-o mai fi şi cu momâia asta de lemn cu faţa boită?...

IIIIIIIIIIII

A doua zi suntem plini de noutăţi!

Locotenentul Bibi Dobrescu, care era plecat de două zile cu un avion Focke Wulf, prin Basarabia, s'a înapoiat.

A găsit locul unde a căzut avionul căpitanului Stoenescu şi Heinkelul sublocotenenţilor Ciobanu şi Banu.

Se pare că din acest ultim echipaj, sublocotenentul Vlaicu, radio-telegrafistul şi mitraliorul de bord au scăpat răniţi şi sunt prizonieri la ruşi, care i-au evacuat în U. R. S. S. Asta după spusele unui infirmier basarabean care i-ar fi pansat la Ceadâr-Lunga.

Dar Bibi Dobrescu a mai adus ceva cu el. A adus două pacheţele cu rămăşiţele a doi camarazi buni şi dragi, pe care le-a găsit carbonizate sub fierăria arsă a avionului, şi pe care le-a cules cu emoţionantă pietate spre a fi trimise familiilor lor.

Le-am privit toţi în tăcere, aceste rămăşiţe sfinte prin jertfa dăruirii lor pentru neam şi am avut un moment de adâncă reculegere pentru sufletele lor.

Mulţi s'au simţit turburaţi când au văzut la ce se

reduce un om care sboară, şi s'au gândit că asemenea lucru i se poate întâmpla oricăruia dintre noi.

După masă, iarăşi misiune. Bombardament asupra localităţii Manheim.

Satul Elzas, care era şi el prevăzut în programul „vi- „vizitei" noastre la inamic, a fost ocolit.

Ni s'a transmis la timp prin radio că a fost ocupat de trupele române.

Bombardamentul făcut dela 1500 de metri, a avut o eficacitate cum n'am mai întâlnit.

Cred că e cea mai frumoasă dâră pe care am tras-o în toată cariera mea războinică de bombardier.

Din fericire, mitraliorul de bord a putut fotografia efectul, deşi vremea era întunecată.

In capătul dârei, care a lovit toată în plin, o explozie gigantică a asvârlit în aer un număr însemnat de tankuri şi o cisternă de benzină.

Aşa că ne întoarcem acasă satisfăcuţi, cu toate că exploziile proectilelor de jos, ne-au atins şi de data asta un pic.

Au mai trecut două zile grele şi fade.

După un sbor cu Fleetul la Comandament, aduc la escadrilă o noutate cu adevărat senzaţională.

Incepând de a doua zi, jumătate din băeţi au permisie patru zile.

Printre permisionarii fericiţi am fost trecut şi eu. De bucurie, îmi vine să sărut pe toată lumea.

17 AUGUST 1941.

M'am reîntors pe front.

La „Hotelul Rogojină" totul e în regulă.

In lipsa mea, băeţii care pleacă acum în seria II-a, au făcut o mulţime de misiuni. Au bombardat în sectorul dela Nord-Vest de Odessa unde bolşevicii sunt foarte întăriţi.

Trupele noastre înaintează luptând crâncen spre Sud.

Dela noi n'a mai căzut nici un echipaj.

Incolo, nimic nou. Linişte şi voie bună. Toată lumea îşi povesteşte impresiile de acasă.

La escadrila „Bucur" a sosit un musafir. E fratele lui Scheletti, care având şi el o permisie de trei zile a venit să şi-o petreacă cu noi pe front.

Cum e marinar, şi a văzut multe bombardamente ruseşti, ţine neapărat să înregistreze şi senzaţia „invers", adică să vadă cum se face un bombardament de sus.

Dorinţa i-a fost împlinită şi a făcut trei misiuni la inamic în echipaj cu fratele lui.

I-a plăcut grozav de mult.

Asemănarea dintre cei doi fraţi Scheletti ne-a uimit pe toţi.

Mai niciodată nu ştii cu cine ai de-aface. E marinarul sau aviatorul?...

Intr'una din zile, unul din ei stând lângă un avion, e interpelat de un mecanic:

— Domnule sublocotenent, vă rog mutaţi-mi Heinkelul ăsta lângă amplasamentul A. A. de colo...

— Dacă ar fi vapor, te-aş servi cu plăcere...
Era marinarul.

Pe Livvovski l'am găsit foarte aferat. E printre puţinii care n'au vrut să plece în permisie.

Toată ziua stă în preajma colibii lui de carton vopsit şi îi face educaţie lui Antonică.

Să nu vă închipuiţi că acest personaj e lipsit de importanţă.

Dimpotrivă, în calitatea sa de mascotă oficială a escadrilei care îi poartă numele, e fiinţa cea mai răsfăţată din tot Grupul.

Antonică e un cioroi şchiop, cu o pată de vopsea roşie în creştet, arţăgos, inteligent şi înfumurat.

Când îl cheamă „managerul" lui, ţopăe de câteva ori pe trenul lui de aterisaj „monojambic" şi luându-şi sborul aterisează pe umărul lui Livovski.

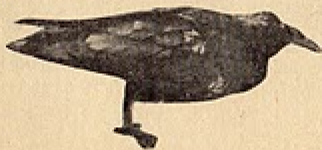
Dacă îi dă de mâncare, îşi freacă drăgăstos ciocul de urechea „prietenului" lui mai mare, sau îl ciuguleşte foarte conştiincios prin păr.

Antonică e nelipsit dela orice sindrofie şi e întotdeauna prezent la popotă, gata ori când să ne distreze cu năzbâtiile lui inedite sau cu aerele indignate pe care şi le dă umflându-se în pene când nu-i convine ceva.

Are însă şi cusururile lui.

Îi place să fure. Pe acoperişul cabanei de carton unde şi-a instalat reşedinţa, găseşti sigur: nasturi, chei, limbă de pantofi sau chibrituri.

Cât despre ţigări, nici nu mai vorbim. Popularele noastre „Naţionale" le mănâncă cu deliciu.

A doua zi de dimineaţă plecăm iarăşi în misiune.

Vom bombarda massările de trupe inamice din sectorul Freudental-Vakarzani.

Cerul e fără nori şi atmosfera calmă.

Liniile le trecem la 3000 de metri înălţime.

Frontul se vede de data asta foarte bine. E o fâşie imensă de pământ, acoperită de fum, pe întinsul căreia clocotesc exploziile şi strălucesc necontenit fulgerele duelurilor de artilerie.

Frontul, văzut de aici de sus, în toată întinderea lui scormonită de moarte şi foc, e o adevărată viziune de coşmar.

Mă gândesc la bieţii infanterişti care stau zi şi noapte în infernul ăsta. Săracii... Dar n'am timp de meditat. Un foc intens de artilerie anti-aeriană ne-a luat şi pe noi în primire.

După câteva manevre făcute la timp, am scăpat pentru un anumit număr de secunde.

Tunurile trag acuma prea scurt, aşa că loviturile se sparg mai jos de noi.

O explozie, bine ochită, a venit să-şi risipească măruntaele de schijă chiar sub burta avionului nostru pe care l'a zgâlţâit serios.

Dar a trecut şi asta!...

Bombele noastre cad acum peste amplasamentele de artilerie pe care le zăresc jos prin fumul care se destramă şi peste o tranşee lungă plină cu trupe.

Odessa e foarte aproape. O zăresc desluşit în botul avionului, albă şi turtită ca o plăcintă de ipsos. În jurul

ei, șanțuri enorme anti-tank ne arată că soldații noștri vor avea cam mult de furcă în sectorul ăsta.

De îndată ce începem virajul o perdea neagră de explozii se desemnează pe cer în stânga noastră.

Este faimosul baraj de artilerie dela Odessa, care trage exclusiv în cinstea noastră.

Bine că ne-am întors la timp. Exploziile rusești sunt atât de dese în văzduh, încât ai impresia că vezi o cortină de foc înaltă de vre-o 200 de metri și lungă cât cuprinzi cu ochii. Strașnic baraj.

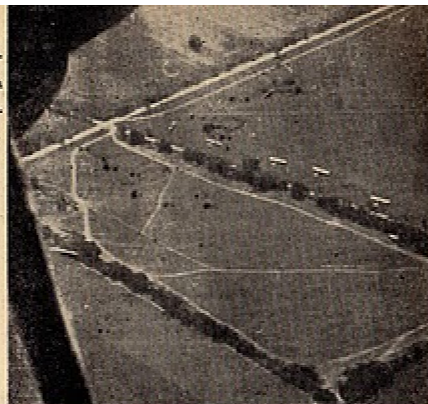
Două avioane Rata, răsărite nu știu din ce colț ascuns al cerului, ne taie calea.

N'au avut timp să ne atace, căci cele trei I. A. R.-uri 80 care ne escortează le-au și sărit în cârcă. Lupta aeriană a fost foarte scurtă, căci bolșevicii au fugit.

Sburăm cap compas direct spre casă. Ajungem în

Cetatea Albă își trăește ultimele clipe de ocupație bolșevică. Priviți cum își înfige un colț în apele murdare ale Limanului.

Pe aerodrom avioanele stau gata de plecare în misiune.

dreptul localității Bielajevka de pe malul stâng al Nistrului.

Aici e principala uzină de apă care alimentează Odessa. Filtrele și toate clădirile instalațiilor se văd foarte bine. Ce păcat că n'avem voe să le bombardăm!... I-am face pe ruși să se spele cu șpriț sau vutcă în fiecare dimineață.

Insfârșit, ajungem și acasă. Aterisăm toți normal.

A doua zi sunt trimis cu Fleetul la București.

Câteva ore de Capitală, un tur pe calea Victoriei, și m'am întors pe front.

Ce viață plată duc ăștia de acasă. Aceeași bârfeală meschină, aceeași răie blazată, aceleași cinematografe. Nimic nu s'a schimbat.

Doar câte un tânăr cu capul gol, cu păr abundent la ceafă și cu gulerul înalt, în chip de compresă, prins

englezește cu un ac pe sub cravată, mai catadixește să te întrebe fluturându-și „nonșalant" mănușile:

— Câte avioane ai doborât, dragă?... Dar cu Odessa aia tot nu se mai termină? Mă mir ce mai așteptați!...

Și m'am înapoiat.

Tot aici pe câmp mă simt mai bine.

In lipsa mea misiunile s'au ținut lanț, cu toate că jumătate din băeți sunt încă în permisie.

Cum sosesc, asist la aterisarea patrulei 6 și la decolarea formațiunilor 7 și 8.

După trei ore jumătate Heinkelurile încep să sosească.

Dar iar lipsește unul!

Celelalte două aparate ale formației apar stinghere pe cer. Ne uităm lung la ele și ne dăm seama cine e absent: avionul 25.

O privire scurtă pe tabla din cortul escadrilei, și știm cine sunt camarazii cari nu s'au întors:

Adjutant aviator Dincă Marin, sublocotenent observator aviator Georgescu Gh., Submaestrul T. F. F. Bucur Gh. și trăgătorii aerieni sergent Ciumeti Ion și soldatul voluntar Breahnă.

Ajuns tăcut la sala de informații a Grupului, echipajul 13, coechipierul stâng din formație al avionului doborât, ne povestește cum s'a desfășurat lupta aeriană.

„Terminasem de bombardat — ne lămurește locotenentul Popescu Lazăr — când văd că avionul lui „Ulcică" se întoarce iar la obiectiv. Să știi că „Gâgă" iar nu și-a lăsat toate bombele în capul ciolovecilor și mai vrea să le dea un mic supliment. Deși nu-mi prea place năravul ăsta, m'am întors și eu cu el ca să-i țiu de urât pe-acolo, că singurătatea în cerul rusesc știți bine că nu ne prea priește nouă bombardierilor. Dar deabia își terminase băeții treaba, când colo ce să vezi? Șase vânători rusești tabără pe noi dintr'odată și ne ia la tăvăleală cu mitralierele. Noi ripostăm vânjos din toate țevile și vedem că degajează. Dar nu s'au mulțumit cu atât și au sărit pe 25 care rămăsese mai în urmă. Urmărim cu înfrigurare lupta, dar vedem că din turela lor nu ripostează nimeni. Avionul lui „Ulcică" pică mereu spre pământ, și cele 6 Rata îi tot dau târcoale, trăgând mereu în el.

„Deodată cred că totul s'a sfârșit. 25 a luat foc. Cei dela bord, într'o supremă încleștare vor să-l pue jos pe burtă. In fund se vede limanul Nistrului. Dincă a redus de tot motoarele și 25-ul pică în spre pământ fluturându-și limbile de foc dela subțioara planurilor și dâra neagră de fum pe care o lasă în urmă.

„Din interiorul lui nu mai trage nimeni.

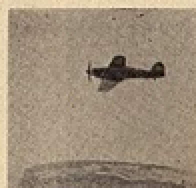
„Heinkelul lor trece istovit pe deasupra apei și se izbește greoiu de pământ într'o porumbiște de pe malul românesc al Limanului. Lovit de moarte, s'a răsturnat apoi pe un plan și a făcut explozie.

„Bieții băeți!..."

Locotenentul și-a terminat povestirea.

In ochii noștri licărește o mărgică de cristal.

O umbră de tristețe ni se furișează, încet, spre inimă.

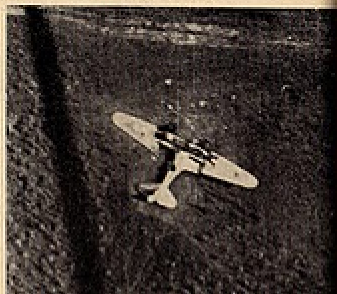

Sub noi, Nistrul șerpuește încâlcit spre Limanul care-i poartă numele.

Un aspect de „interior" al „Hotelului Rogojină".

Un avion bolșevic doborît de prietenii dela vânătoare.

A doua zi la prânz, escadrila noastră aștepta iarăși să plece în misiune. O mână nervoasă oprise gramofonul pe care nu știu cine îl pusese să cânte o rumbă veche, dinainte de războiu.

Noi toți tăceam.

Deodată, un camarad năvălește buimac peste hamacurile în cari stau băeții. Strigă, răcnește tot soiul de fraze desarticulate fără sens.

Insfârșit, peste câteva minute s'a mai potolit și a putut să ne spuie, cu vocea întretăiată, marea veste: Ulcică și cu Gâgă au scăpat.

Un telefon stingher, de undeva, din Basarabia, ne adusese această noutate senzațională.

In capătul firului, o voce anemică abia se auzea:

— Aici e sublocotenentul Georgescu și adjutantul Dincă...

— Imposibil! Care Georgescu?...

— Eu sunt Gâgă și Ulcică...

— ... !!!

— Vreau să vorbesc cu domnul comandor...

— Dar de unde telefonați, din Rai?

— Nu, invers, de pe front...

Entuziasmul și veselia cu care a fost primit, peste două zile la escadrilă echipajul adjutantului Dincă și al sublocotenentului Georgescu a fost de nedescris.

Răniți, arși, loviți și zgâriați, scârțâind din toate încheieturile, cei doi eroi ne-au povestit simplu și scurt cum s'a petrecut minunata lor salvare.

— ... „Când avionul s'a izbit de pământ, botul carlingii s'a sfărâmat. Noi am țâșnit afară pe acolo și ne-am repezit în păpușoi, căci cele 6 Rata ne mai dădeau târcoale pe deasupra. Dincă mergea foarte greu, fiindcă-și pierduse un pantof... Pe urmă avionul a făcut explozie...“

— Dar ceilalți: ce-i cu ei?

— „Ciumeti și cu Breahnă au scăpat și ei, dar sunt arși destul de tare. Sunt în spital la Tiraspol“.

— Și Bucur?

— „El a fost lovit pe sus și se prăbușise în turelă. Nu l-am mai putut scoate. A rămas în avion...“

Peste câteva zile un camarad de-al nostru a găsit pe malul limanului mormântul sub-maestrului T. F. F. Bucur Gheorghe, căzut la datorie în luptă aeriană.

Marinarii români cari l-au îngropat, au pus alături de el, în sicriu, mitraliera de care a murit încleștat.

Dar în ziua aceea ne mai aștepta o „bombă“.

După masă, plecăm iarăși în misiune, dar nu la satele cu „tal“ în coadă, din zona frontului, ci pur și simplu la Odessa.

Avem de bombardat un aerodrom de lângă gara de Nord a Odessei.

Printr'un complex ciudat de împrejurări, sbor iarăși cu Livovski.

Ne pregătim așa dar amândoi de plecare, și la patru jumătate decolăm.

Privesc pentru o ultimă dată terenul și zăresc în fugă camarazii cari au rămas jos și ne fac semn cu mâna.

Ne întoarcem teferi și de data asta, îmi spusei eu în gând și m'am uitat la ceas.

După 55 de minute de sbor lin, am ajuns deasupra aerodromului vânătoarei noastre de protecție. Avem 2000 de metri înălțime și începem să facem viraje largi cu toată patrula.

Jos, după ce am aruncat racheta de recunoaștere, începe să miște ceva. Sunt avioanele de vânătoare cari vin să ne întovărășească în plimbarea pe care o facem prin cerul inamic. Mai trec câteva minute, și camarazii noștri vânători ne-au ajuns.

Ne îndreptăm acum spre Nistru. Șerpuitura lui încolăcită de argint strălucește în pâcla pământului ca o vână grea de mercur. In zece minute suntem deasupra lui. Dincolo, în Ucraina, totul ni se pare ostil. Chiar și lacul care se desprinde sub noi — așa numitul Kukurganskhi-Liman — are o culoare galbenă-verzuie destul de suspectă. Il depășim repede și luăm iarăși înălțime.

Tot timpul, cu harta în mână, caut să identific terenul ca să știu precis când am trecut liniile. Insfârșit, văd localitățile Dubroșari și Vakarzani pe cari le cunosc foarte bine din câteva „vizite“ anterioare făcute bolșevicilor.

Mă uit din nou la altimetru. Suntem la 3600 metri. In fața nastră ceva mai pe stânga, Odessa începe să se contureze pe malul de un albastru spălăcit al mării. Modificăm puțin direcția aparatului și ne îndreptăm direct spre Nordul orașului. Acolo e aerodromul pe care-l căutăm. Privim cu atenție obiectivul. Orașul se vede foarte bine. Aerodromul care ne interesează începe să se distingă și el destul de lămurit. E înconjurat de clădiri de tot soiul și de instalații ce par foarte bine înzestrate.

Jos nu se poate observa nici o mișcare. Singură pe cer, patrula noastră caută să se apropie cât mai discret posibil de oraș.

Dacă mai scăpăm așa nebăgați în seamă încă câteva minute, avem poate norocul să ne întoarcem „neciocăniți“ acasă. Ar fi strașnic !...

Culcat pe burtă în botul transparent al avionului, îmi pun la punct aparatele și încep operațiunile de vizare.

Deodată însă o perdea neagră de explozii țâșnește amenințătoare în fața noastră.

Imi dau seama că mi-am făcut iluzii. Bolșevicii nu prea au obiceiul să doarmă după masă...

In acelaș timp, telegrafistul dela bord ne face atenți. Un puternic baraj s'a deslănțuit și în stânga noastră. Blestemații de ruși ne-au prins destul de bine. Sunt gata-gata să ne nimerească. Ne dăm seama că singura noastră scăpare este să schimbăm de înălțime. Picăm dintr'odată vertiginos. Exploziile au rămas sus și în urma noastră. Pun din nou aparatul pe direcție și continui operațiile de vizare. Bolșevicii încep din nou să tragă. Spre ghinionul lor prind chiar în lentilele vizorului o baterie anti-aeriană care trage cu sete în noi.

Modific puțin direcția avionului și le las patru bombe în cap. Asta, ca simplu avertisment.

In timpul acesta, artileria de jos ne-a încadrat iarăș. Am impresia că am intrat în a doua perdea de foc. Facem viraje smucite la dreapta și la stânga și revenim pe direcție.

—Avionul cap al patrulei a degajat pe drepta picând abrupt.

Pe avionul lateral din dreapta nu-l mai văd. Telegrafistul îmi spune că a degajat și el mult în urmă și ceva mai jos.

Am rămas singur cu echipajul meu. Obiectivul se apropie vertiginos.

Deși aproape nu mai pot vedea o bucățică de cer în jurul nostru, care să nu fie împroșcată de explozia neagră a obuzelor, încep declanșarea bombelor.

Trag peste aerodrom și clădirile din marginea de Sud a terenului o dâră de 22 bombe.

In clipa asta încep să tragă și tunurile de pe vasele din port. Să ne întoarcem spre dreapta ca să ajungem

din nou formația e o imposibilitate. Ar însemna să trecem iarăși prin barajele de artilerie anti-aeriană.

Stau o clipă la îndoială. Cum tirul de pe vasele din port e mai puțin precis decât acel al brâului de artilerie din jurul orașului (trag numai deasupra, în stânga și în dreapta noastră), aleg soluția de a degaja înspre mare, trecând exact peste toată întinderea orașului și a portului de sub picioarele noastre.

Privind din nou la indicatoarele lansatoarelor de bombe, constat cu surprindere că mi-au mai rămas 6 bucăți. Le dau drumul cu o plăcere deosebită.

Sub noi e gara.

Din tot cuprinsul orașului, mii de făcăruțe ascuțite ne arată că se trage intens în noi.

Spectacolul e prea grandios ca să-l ratez. Am închis în grabă trapele de sub burta avionului și înfășcând aparatul fotografic, am declanșat în grabă câteva poze.

Insfârșit, facem un viraj în lamă de cuțit și picând deasupra mării cu 400 de kilometri la oră, ne îndreptăm în goană spre larg, urmăriți încă puțin timp de exploziile rușilor.

Livovski râde satisfăcut.

Virăm lin spre Sud-Vest și luăm direcția malului basarabean.

Dar abia ne-am apropiat de mal și o explozie stingheră de obuz apare în fața noastră. Un viraj brusc pe stânga, și peste câteva clipe alte trei explozii apar chiar în vârful planului drept. Dacă această mișcare n'ar fi fost făcută la timp, am fi fost doborâți cu siguranță, de o baterie semănată undeva, la întâmplare, pe malul rusesc al Limanului!

Un nou viraj accentuat pe stânga și ne îndreptăm direct spre casă. Sus de tot, deasupra cerului ucrainian, două avioane rusești, de vânătoare ne privesc chioriș. Dar nu îndrăsnesc să ne atace.

Jos, după aterizare, găsim mare bucurie. Aflăm aci că celelalte aparate din patrula noastră au comunicat în timpul sborului, prin radio, că unul din avioane a dispărut la obiectiv.

Avionul acela eram noi...

A doua zi, nici-o noutate.

S'au înregistrat însă două lucruri neplăcute:

S'a rupt arcul dela gramofonul lui Raul Georghiu (deci adio „Maria Maddalena", care era cântată în fiecare seară până la obsesie) și un „Ju 88" nemțesc a aterisat forțat lângă teren, ciuruit serios de ruși.

Din fericire, tot echipajul a scăpat teafăr. In carlinga lor, au fost găsiți doi știuleți de porumb de lapte, care au intrat forțat prin cioburile prexiglasului.

La noi, la „Hotel Rogojină" s'a decretat că întâmplarea cu păpușoiul din carlinga germană este deosebit de simbolică.

— Ce vreți, — spune Raul Gheorghiu, — suntem o țară „eminamente agricolă"...

Seara, la popotă, aflăm moartea eroică a comandorului Popișteanu.

Il cunoșteam cu toții, — și-l regretăm din suflet.

In botul avionului nostru apare silueta palidă a Odessei.

Și încă o zi a mai fost trecută pe răbojul frontului!

Escadrilele noastre au început să bombardeze în serie localitatea Dalnik, de lângă Odessa, unde trupele bolșevice opun o rezistență disperată, înaintării dârze a armatei române.

Artileria anti-aeriană din jurul orașului și din port, reacționează intens la fiecare incursiune aeriană. Avioanele naostre au ciurueli, dar nimeni nu-i atins mai serios. Totul merge bine!...

In cursul după amiezii s'au întors din Nordul Basarabiei, cu un Klemm 35, locotenenții Ghica și Dobrescu.

Au descoperit locul unde s'a prăbușit avionul echipajului Colda-Găletușe. Lângă Heinkelul lor a fost găsit și un „Rata" care a fost doborît în lupta aeriană în care au căzut și ei.

Ne amintim cu toții, cu tristețe, de camarazii cari s'au dus dintre noi.

Ii vom putea uita vreodată?...

Și încă câteva zile și-au depănat firul lor nevăzut.

Toate escadrilele nostre se pregătesc de plecare. Am primit ordin să ne mutăm pe alt teren.

Băeții toți își strâng lucrurile și scripturistica dela cancelaria Grupului funcționează intens.

Noul pilot de legătură al unității, inginerul Ion Cociașu sboară de zor în toate părțile cu „Hawk"-ul lui personal. Fleetul meu a rămas părăsit lângă un hangar de pânză. Mecanicii îi schimbă pistoanele și eu îmi

pierd vremea învârtindu-mă în jurul lui. Băeții râd de figura mea bosumflată.

— Ce faci Grigoriță ?... Ți-a luat Cociașu pâinea dela gură ?...

Căci inginerul nu se lasă, sboară, sboară mereu. Și eu stau jos.

Dar înfrigurarea mutatului n'a durat mult. Un alt ordin a venit să ne liniștească: „Escadrila rămâne pe loc!"

In dimineața următoare plecăm iarăși în misiune.

Echipajul meu schimbă însă avionul întrucât 5-ul nostru are un motor „prăjit".

Așa că decolăm cu Heinkelul Nr. 3.

Toată lumea la bord e foarte emoționată. Nu din cauza obiectivului care e apărat de o puternică artilerie anti-aeriană, sau de perspectiva de a da ochi cu vânătoarea inamică, ci datorită faptului că avem un musafir cu noi. Și încă ce musafir!... E un P. K. adică un reporter german de război.

Sboară cu noi vrând să vadă cum se comportă la inamic un echipaj românesc de bombardament.

Suntem cu toții foarte măguliți de alegerea care a făcut-o și ne punem în gând să fim la înălțime.

Avem de bombardat aglomerările de trupe din regiunea Alexanderhil-Neuburg-Marienthal, localități situate între Odessa și Limanul Nistrului, la câtiva kilometri numai de capitala Transnistriei.

Tot drumul am stat de vorbă cu reporterul german, povestindu-i tot soiul de snoave și întâmplări caraghioase dela escadrilă, nu de alta, dar ca să vadă cât de calmi și degajați suntem.

După ce am trecut liniile, cu acelaș calm nordic, i-am explicat cum e topografia locului:

— In spate avem Limanul, pe dreapta Marea Neagră, în față Odessa și pe stânga frontul.

Inălțimea noastră este foarte prielnică pentru un bombardament bun.

Deși artileria anti-aeriană de jos a început să tragă de zor, noi ne facem că nu o băgăm de seamă.

Reporterul, căruia nu-i scapă nimic, încearcă să fotografieze exploziile care se sparg în jurul Heinkelului nostru.

Sorin, cum e el politicos, îi înclină avionul în partea unde sunt exploziile, ca să-și poată scoate fotografiile în condițiunile cele mai bune.

Ne uităm cu coada ochiului unul la altul:

— Suntem noi mare șmecheri, dar și neamțul ăsta e un tip tare!...

Nici un mușchi nu tresaltă pe fața lui, nimic nu-i trădează vre-o îngrijorare.

Reacția anti-aeriană parcă a mai slăbit. Exploziile proectilelor sunt mai depărtate și mai răzlețe.

Incep să fac operațiile de vizare. Bombele noastre cad peste o coloană de soldați care mărșăluia pe șoseaua dintre Alexanderhil și Odessa.

Efectul e bun, căci reporterul german se repede să fotografieze exploziile care au început să izbucnească negre, dealungul drumului. Sorin e fericit c'am nimerit bine.

— Bravo mă!...

Dar n'am tras toate bombele. Mai am opt.

Patrula noastră începe virajul de degajare ca să se întoarcă spre casă.

Mă sfătuesc cu Sorin:

— Noi ce facem?

— Hai să-i demonstrăm musafirului o figură suplimentară...

Și avionul nostru se desprinde de patrulă picând vertiginos spre pământ. După câteva clipe în care se aude

numai șueratul prelung al motoarelor, Heinkelul este iarăși redresat la orizontală.

Nu mai avem decât 550 de metri înălțime. Suntem acum singuri pe cer, și căutăm să ne lăsăm cu folos „suplimentul" bombelor ce ne-au mai rămas la bord.

Zona obiectivului o cunosc foarte bine. Păcat că e goală. Nimic interesant.

Ii fac semn lui Sorin să vireze spre Nord. Poate găsim ceva cumsecade de bombardat la Marienthal.

Intr'adevăr, peste câteva minute, câteva explozii de anti-aeriană ne arată că avem în ce trage. Dela înălțimea asta la care sburăm, amplasamentele se văd minunat, și cum tunarii de jos comit imprudența să continue să tragă în noi, le trimit în cap 6 bombe. Celelalte două le-am aruncat la o răspântie de drumuri, chiar în mijlocul șoselei.

Dar Sorin tot nu se îndură să ne întoarcem acasă și anunță zâmbind:

— Urmează figura treia!...

Avionul nostru ascultând docil de comenzi, a prins iarăși să coboare. Am ajuns la 150 de metri. Trebue să tragem puțin cu mitraliera.

La rândul meu, politicos, îi ofer și reporterului german posibilitatea ca să tragă.

Mitraliorul nostru de bord e foarte surprins când mă aude că-i ordon în cască:

— Mă Florică, lasă un pic și pe domnu' neamț să tragă cu mitraliera ta...

Peste câteva secunde, o răpăială prelungă și înfundată ne arată că reporterul apreciază la justa ei valoare distracția pe care i-am pus-o la îndemână.

Trage într'o herghelie de cai rusești cari o iau la goană în toate părțile cu harnașamentele pe ei. Mă gândesc ce trebue să înjure cavaleriștii bolșevici cari au descălecat și s'au ascuns de frica noastră.

Intr'un târziu, P. K.-ul s'a săturat de mitralieră și a venit lângă noi. Sorin începe iarăși conversația cu musafirul nostru.

— Ați văzut vreodată cum arată avioanele rusești de vânătoare de tipul „Rata"?

— Numai din fotografie.

— Atunci aveți prilejul să le admirați vii și naturale. Uitați-vă mai sus, pe stânga. Acolo... sunt două specimene obișnuite...

De data asta privirile pe care ni le-a aruncat reporterul ne-au demonstrat că tot noi am fost mai tari.

Avioanele inamice le zărisem cu câteva clipe mai înainte, dar nu părea să aibă de gând să ne atace.

Dealtfel, sburam deasupra Limanului, și pe malul celălalt erau trupele noastre.

Pe dreapta, Nistrul bolnav de gălbenare, se vărsa domol în balta care-i poartă numele, printr'o peninsulă plină de mlaștini și stufiș. In vârful ei, pe un colțișor necotropit de ape, sta de veghe o căsuță albă, părăsită.

Priveliștea e foarte frumoasă. Și reporterul german a mai făcut o fotografie.

In tot restul sborului căutăm să ne distrăm musafirul cum putem mai bine.

Ii cântăm pe rând din muzicuță melodii naționale, bătând tactul cu călcâiele și mișcând ritmic din umeri.

In rețeaua de intercomunicație, cântecul nostru se aude nazal și dogit, ca un slow-fox de jazz negru.

Am aterisat pe terenul de bază singuri, cu 12 minute întârziere.

Reporterul ne-a strâns mâna cu entuziasm de mai multe ori:

— Wunderbar, Wunderbar Herr Leutenant...

Sorin și cu mine călcâm umflați ca niște bășici de să-

pun. In drum spre sala de informații, ne consultăm făcându-ne cu ochiul:

— Ei, ce zici?

— L'am dat gata. E omul nostru!...

La prânz, reporterul german a venit să ne facă o vizită la „Hotelul Rogojină".

E întovărășit de o sticlă pântecoasă de „Grand Marnier" și de prietenul nostru Schubert.

Dar după masă ne vine iar un Azdrubal. Și încă unul serios de tot.

Deși nu e rândul meu să sbor, plec în misiune cu Lăvovski, fiindcă Moș Truică, șeful lui de bord, e plecat nu știu pe unde.

Decolăm normal. Luăm înălțime.

Avem de bombardat aeroportul fabricei de avioane din Odessa.

La ora 4 fix, suntem la 3600 de metri deasupra orașului. Am venit paralel cu marea, dela Sud și pe deasupra norilor. Bolșevicii nu se așteptau probabil la vizita asta.

Bombardăm urgent printr'o spărtură și degajăm pe dreapta. Insfârșit, a început să tragă și artileria de jos. E însă prea târziu. Noi ne-am făcut datoria.

In port se văd foarte bine două crucișetoare și o canonieră. In mijlocul radei principale e un vas mare care fumegă. Se pare că-l cheamă „Pariscaia Komuna".

Ce păcat că nu mai avem câteva bombițe!

De pe un alt aerodrom, mai la Sud, (căci Odessa are vre-o 7) decolează trei „Rata" ca să ne ceară socoteală dece am venit să le deranjăm siesta. Dar nu mai pot să ne ajungă.

Un picaj abrupt, și Heinkelul nostru pornește urlând groaznic, apropiindu-se tot mai mult de pământ.

O pocnitură mi-a răbufnit înfundat în urechea stângă. Oare ce s'o fi întâmplat?

Noi coborâm mereu cu aceeași iuțeală nebunească.

Am ajuns însfârșit la Liman. „Ratele", ca deobiceiu, au dispărut.

Acasă am ajuns cu toții bine.

A doua zi escadrilele „Bucur" și „Costea" pleacă iarăși la Odessa la aerodromul de lângă gara de Nord.

Noi ăștia dela „Anton", îl cunoaștem personal, așa că asistăm calmi cum decolează „băieții" spre a da o raită prin paradisul anti-aerienei bolșevice.

Peste trei ore jumătate s'au întors toți.

Intre timp, la postul de comandă al Grupului s'au făcut câteva mici calcule de ordin tehnic.

Astfel, dela începutul războiului și până azi, echipajele noastre au totalizat 1.481 ore de sbor, au aruncat în capul bolșevicilor 981.000 kilograme de bombe, și s'au executat de către escadrilele Grupului nostru peste 100 de misiuni la inamic.

Suntem cu toții foarte mândri de „mica" noastră activitate de războiu.

Ş i iar a mai venit un Azdrubal.

Plecăm să bombardăm Tatarka, un fel de mahala mai dosnică a Odessei, în care se pare că s'au refugiat căpeteniile bolşevice ale oraşului asediat.

Decolăm de dimineaţă, la 9 fără un sfert.

In Sudul Basarabiei dăm peste o ceaţă grozavă. Plafon zero. Deabia o ocolim. Insfârşit, scăpăm de ea şi trecem Nistrul. La bolşevici e senin. Ceaţa şi norii erau numai la noi. Toate socotelile noastre de camuflare au rămas zadarnice.

Vom bombarda deci la lumina de aur a bătrânului soare. Să vedem cum o să iasă.

La timpul fixat am ajuns în zona obiectivului.

Avem 3.700 de metri înălţime.

Artileria anti-aeriană dela Odessa ne ia ca deobiceiu în primire.

Cum e destul de intensă, trebue să lărgim mult formaţia. Heinkelul nostru degajează puţin pe dreapta, aşa că sburăm chiar pe deasupra oraşului.

Din cauza acestei manevre, pierd pentru un timp obiectivul din vizor.

Insfârşit, văd un sat în marginea Odessei. Mă reped pe el. Bombele cad toate şi lovesc în plin.

Sunt satisfăcut.

Inapoiat la bază, ceilalţi camarazi de sbor din patrulă mă iau în zeflemea:

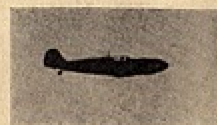
— Da' ce-ai avut astăzi de ai bombardat Dalnikul?... Noi ştiam că avem ca obiectiv Tatarka!...

A urmat un şir de zile ploioase.

Tristeţea udă a cerului parcă s'a scurs toată în sufletele noastre.

Degeaba gramofonul lui Raul Gheorghiu mai luptă cu zgomotul motoarelor care huruie în fiecare dimineaţă. Tot trişti şi zgribuliţi rămâneam.

A venit toamna!...

Parcă s'a mai înseninat puţin.

Ca să salutăm această răzbunare a vremii, plecăm iarăşi în misiune.

Obiectiv: un depozit de muniţii din Odessa. Inălţimea: după caz.

Decolăm după masă la 5 şi jumătate. Va trebui să facem un aterisaj de noapte, şi cum terenul e desfundat de ploi, nu ştii niciodată ce se poate întâmpla.

Pe măsură ce ne apropiem de Nistru, timpul e din ce în ce mai rău. O barieră neagră de nori astupă orizontul. Câte o rază de lumină ce se strecoară timidă pe alocuri subliniază şi mai mult contrastul de cerneală al cerului.

Sburăm înainte. Incetul cu încetul furtuna se apropie amenințătoare. In faţă, pe dreapta, în stânga, pata întunecată a văzduhului parcă vrea să ne înghită. Numai fulgerele despică la răstimpuri întunericul cu limbile lui fracţionate de foc.

Printr'o spărtură de nor, se vede o geană gălbuie de lumină. Virăm scurt spre ea. Acolo plouă.

Jos zărim calea ferată dela Basarabeasca.

Intrăm în comunicaţie prin radio, cu terenul de bază. E imposibil să mai putem sbura în formaţie.

Avionul cap face un nou viraj. Ne întoarcem acasă.

Seara, aflăm că din trei avioane de bombardament din altă unitate, plecate mai devreme la acelş obiectiv, s'a întors doar unul singur.

Au avut ghinion mare „băeţii".

Şi iarăşi un şir de zile mohorâte s'au strecurat apăsătoare. Amintirile au prins să se înalţe firave pe fumul nevăzut al gândului.

Dece nu mai vin oare zilele scânteetoare de luptă din trecut ?...

Ce păcat!...

Căpitanul Dragomirescu, doctorul nostru care a fost întotdeauna alături de noi în zilele grele, mi-a adus o veste rea. Am fost oprit dela sbor din cauza ochilor.

Sorin şi cu mine, suntem foarte amărâţi că trebue să ne despărţim. Ce bine ne simţeam amândoi în echipajul 5.

Seara m'am culcat cu un nod amar în gât. Vechiul nod al primelor noastre misiuni la inamic.

Ce mult a trecut de-atunci!

Mă simt atât de bătrân azi, şi îmi pare rău că totul a trecut atât de repede.

Mâine, când poate voi pleca de aici, ca să mă îngrop iarăşi în viaţa plată şi meschină a oraşului, nu voi avea în sufletul meu decât conturul mort al amintirii.

A doua zi, Grupul a primit ordin să-şi schimbe terenul de bază.

Toţi se grăbesc să-şi strângă bagajele, să-şi adune provizii pentru „acolo". Numai eu am rămas stingher şi trist.

Băeţii au treabă. Se pregătesc pentru misiunile viitoare, pentru luptele la care eu nu voi mai putea să iau parte.

Cine mai are timp să se uite la unul care „a fost" într'un echipaj.

Viaţa merge mereu înainte, împinsă năvalnic de energia nevăzută a acţiunii. Numai Sorin, trist şi el, vine să mă bată pe umăr:

— Lasă că o să treacă şi asta, mă!...

Heinkel-urile au decolat după masă.
Când motoarele avioanelor, la cale, şi-au început vuetul prelung al plecării, m'am prezentat comandorului Landman ca să-mi i-au rămas bun.
Cu sufletul lui deschis şi drept m'a privit lung în ochi şi a desluşit tot sbuciumul din mine.
— Poţi să fii cu conştiinţa împăcată. Tu ţi-ai făcut datoria...
Şi mi-a strâns mâna.

Sorin mă aştepta lângă avionul nostru. N'am putut să ne spunem nimic. Doar ne-am îmbrăţişat.

Şi în după amiaza aceea cernită de toamnă, Heinkelurile noastre au plecat.
Au plecat ca să înfrunte mai departe zările, să cucerească viaţa, mereu nouă a văzduhului, de care toţi s'au înfrăţit până la moarte.
Au plecat spre biruinţele viitoare...

BUCUREŞTI — SEPTEMBRIE 1941.

Ce tristă e reintoarcerea la banal...
Oraşul a rămas acelaş furnicar anonim. De când am revenit, mă simt stingher şi timid. Toată voia bună din zilele senine de izbândă, mi s'a dizolvat în nepăsarea meschină a vieţii care te îmbrânceşte fără cruţare.
Oamenii de aici nu ştiu să înfrunte încleştarea furtunoasă a zărilor, nu ştiu să se măsoare cu moartea pe după norii poleiţi cu aur.
Săracii!
Cât de mici şi inutili trec prin lume!...
Ei n'au putut niciodată să-şi înalţe sufletul către înţelegerea marilor descătuşeri ale spaţiului, n'au putut culege floarea cea nouă a dăruirilor supreme de viaţă în lumina albă a cerului.
Sunt prea legaţi de lutul din care au ieşit...

Şi zilele au trecut câte una, desprinzându-se veştejite din copacul cel mare al timpului.

Dela escadrila noastră n'am mai avut nici o ştire.

Intr'o dimineaţă cenuşie de toamnă l-am intâlnit însă pe Raul Gheorghiu.

E supărat şi grăbit. Are totuşi cu el toată sănătatea şi energia frontului. Peste trei sferturi de ceas trebue să decoleze cu un Heinkel pe care l-a adus la schimbatul elicelor.

— Ştii că am mai făcut câteva misiuni interesante, la Famina Balta, la Odessa şi la Cubanca — între Limanuri — unde bolşevicii au incercat să debarce trupe.

— Imi pare rău că n'am mai fost şi eu cu voi...

— Dar de Livovski ai auzit?

A căzut cu intreg echipajul. Tot anti-aeriana dela Odessa e de vină. L'a lovit grav pe sus, şi deşi rănit, a vrut să aducă totuşi avionul până la terenul de bază. Dar avea rezervoarele găurite, şi din cauza benzinei pe care o pierdea, a făcut explozie deasupra lacului Ialpug.

In ziua aceea făcea echipaj cu *Trucă, maestrul Dăbuleanu, sergentul Avramescu şi caporalul Iliescu Petre*...

Am rămas consternat pe marginea trotuarului...

Ce veste groaznică! Rică, prietenul şi camaradul nostru de sbor s'a dus pentru totdeauna.

Ce greu e războiul!...

Dar Gheorghiu şi-a luat rămas bun şi se pregăteşte să traverseze strada. De departe, ducându-şi mâinile pâlnie la gură, imi strigă zorit:

— Felicitări pentru decoraţie! Am citit la gazetă că ţi-au dat Crucea de aur a „Virtuţii Aeronautice" cu spade şi baretă... Bravo!... şi complimente dela Azdrubal.

S'a făcut, apoi, nevăzut prin mulţime.

Am rămas iar singur cu tristeţea mea. Auzi, să cadă Rică...

OCTOMBRIE 1941.

S'a mai scurs un şir de zile.

Sorin a venit şi el în Bucureşti.

Imi povesteşte cum soldaţii au furat intr'o noapte totemul şi l'au ars, „ca să nu se mai inchine nimeni la idoli".

Se pare că băeţii au făcut mare haz de chestia asta.

Aflu deasemenea cum a fost doborît de vânătoarea inamică Heinkelul in care sbura ca voluntar inginerul Cociaşu. Au scăpat toţi, afară de unul din mitralliorii de bord care, aruncându-se din avion, a fost zdrobit de pământ.

Inginerul Cociaşu, care şi-a petrecut concediul pe front, s'a intors şi el acasă, cu o rană la piciorul drept.

Insfârşit, a căzut şi Odessa.

Sorin e bolnav de gălbenare şi m'am dus să-l văd. E furios.

Ca să-l mai imbunez, ii plasez şi eu expresia lui favorită pe care mi-o spunea intotdeauna când eram in aer, deasupra bolşevicilor care incepeau să tragă in noi cu artileria :

— Dece mi-arunci şi tu „privirea asta bolnăvicioasă?.."

Sorin însă n'are chef de glumit.

— Auzi dom'le, să pierd tocmai eu finalul!... E o adevărată porcărie...

Dar supărarea i-a trecut curând, de bucuria victoriei noastre.

Târziu, după ce ne-am depănat firul amintirilor noastre dragi, l'am întrebat la despărțire:

— Ce impresie ți-a lăsat războiul ăsta, Sorine ?

— A fost clasa una!... Sunt gata s'o iau dela început...

— SFÂRȘIT —

